

Marksist Bakış

Bütün Dünyanın İşçileri Birleşin!

Yıl: 3- Sayı: 12

Fiyatı: 1.5 YTL

Geleceksizliğe Karşı

GENÇLİK SOSYALİST MÜCADELEYE

- * *Küresel Isınma ve Kapitalizm*
- * *Seçimlerin Ardından Yeni Dengeler, DTP, Ufuk Uras*
- * *Troçkizm'in Marksist Leninist Geleneğe Katkısı*
- * *Kentsel Dönüşüm, Konut Sorunu ve Gecekondu*
- * *Devletin Zirvesinde Neler Oluyor?*
- * *Lenin ve Emperyalist Savaş (Leon Troçki)*

www.bolsevik.org

TEMEL İLKELERİMİZ

Ya Barbarlık Ya Sosyalizm: Tüm toplumsal ve ekonomik hayatın bir avuç kapitalistin çıkarları doğrultusunda şekillendiği kapitalist sistem varlığını, ancak savaşlarla sürdürmektedir. İşsizlik, açlık, yoksulluk, savaşlar ve doğanın tahribatının sorumlusu kapitalizm ve onun içkin özellikleri olan kar hırsı ve rekabettir. Kapitalizmde bütün zenginliği işçiler yaratır. Bu zenginliğin çoğunluğun ihtiyaçları için kullanılabilmesi ancak işçi sınıfının kolektif olarak bütün zenginliğe, üretim araçlarına el koymasıyla, üretimi ve dağıtımı kontrol etmesiyle yani proletarya diktatörlüğü ile mümkündür.

Aşağıdan Sosyalizm: Sosyalizm, ancak tüm ezilenlerin ve yoksulların desteğini alarak onlara öncülük eden işçi sınıfının kitlesel, doğrudan, militan mücadelesiyle; işçi sınıfının kendi eylemleriyle mümkündür. Sosyalizm, küçük bir azınlığın kendini kitleler yerine ikame etmesiyle kurulamaz. Sosyalizm ancak işçi konseyleri aracılığıyla aşağıdan yukarıya örgütlenen bir işçi iktidarı ile gerçekleştirilebilir. Bunun dışındaki kestirmeci, maceracı, tepeden inme her yol kaçınılmaz olarak bir azınlık iktidarıyla, kapitalizmle sonuçlanır. Marks'ın dediği gibi işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır.

Sosyal Devrim: Bu düzenin kurumları işçi sınıfına karşı kapitalistleri korumak için vardır. Bu kurumlar işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılmaz. Mevcut sistem iyileştirmeler yapılarak, yani reformlarla düzeltilemez. Sosyalizm parlamento aracılığıyla gerçekleşemez. Bir sosyal devrim zorunludur.

Yurtseverlik değil Enternasyonalizm: Bütün dünya işçileri kardeşler. İşçilerin vatani yoktur. Küresel bir sistem olan kapitalizmin tarihin çöp tenekesine atılabilmesi için işçi sınıfının uluslararası birliği zorunludur. Marks bu yüzden bütün dünyanın işçileri birleşen çağrısı yapmıştır. Ulus içindeki bütün sınıfsal ayrımları perdeleyen yurtsever ideoloji ise işçi sınıfını uluslararası düzeyde böler, bize kapitalizmin çizdiği ulusal sınırları benimsememizi öğütler. Özünde işçi sınıfını mevcut sisteme eklemleyen bu ideoloji yönetici sınıfların en büyük silahıdır.

Tek Ülkede Sosyalizm Mümkün Değildir: Kapitalizm dünya ölçeğinde bir sistemdir. Bunun alternatifi olan sosyalizm de ancak dünya ölçeğinde gerçekleşebilir. Tek ülkede sosyalizmin olamayacağı görmek için Marksist olmaya bile gerek yoktur. Dolayısıyla herhangi bir ülkede gerçekleşebilecek başarılı bir devrimin kaderi (dolayısıyla tüm insanlığın kaderi), devrimin diğer ülkelere sıçramasına bağlıdır. Bu mümkündür, çünkü kapitalizmin krizleri küresel, devrimler seridir.

Ulusal Sorun: Devrimci Marksistler ezilen halkların kendi kaderini tayin hakkını savunur, ezilen halkın politik temsilcisine ulusal sorunla ilgili konularda devlet karşısında koşulsuz eleştirel destek verir. Devrimci Marksistler her türlü etnik ve dini azınlığın üzerindeki baskılara karşı çıkar, onların örgütlenme hakkını savunur.

Cinsiyetçilik: Yaşadığımız sistem kadınları ezmektedir. Kapitalizm, kadınları işyerinde ucuz iş gücü olarak, aile içinde ise yeni kuşak işçi sınıfının bedavaya yetiştirilmesinde ve ev işlerinin bedava halledilmesinde kullanmaktadır. Bu durum kadınların hayatın her alanında geri planda kalıp ezilmesine yol açmaktadır. Devrimci Marksistler her yerde cinsiyetçiliğe karşı mücadele edip, kadınların her alandaki eşitliğini savunurlar. Devrimci Marksistler insanların cinsel tercihleri nedenleriyle ezilmelerine, eşcinsellerin aşağılanmasına karşı mücadele ederler.

Devrimci Parti: İşçi sınıfının kendiliğinden mücadelelerinin bir işçi devletiyle sonuçlanabilmesi için devrimci parti zorunludur. Bu parti işçi sınıfının en ileri devrimci unsurlarını bünyesinde toplar, onların sınıf içerisindeki dağılmış etkisini merkezileştirir, onları koordine eder ve aktif siyasi hayata ve sınıf mücadelesine müdahale eder. Bu parti tüm işçi sınıfına öğretir ve ondan öğrenir. İşçi sınıfı içinde kök salmış, kitlesel bir devrimci işçi partisinin sınıf mücadelesinin kritik anlarında ve özellikle devrimci durumlarda var olması devrimin başarıya ulaşması için çok hayati bir gerektir, bu yüzden böyle bir partiyi inşa etmek ertelenemeyecek bir gerektir.

Devrimci Görev: Bu ilkelere katılan herkesi Marksist Bakış Dergisi faaliyetlerini büyütme çağırıyoruz..

İçindekiler

Küresel Isınma ve Kapitalizm	 2
Seçimlerin Ardından Yeni Dengeler, DTP, Ufuk Uras	 6
Militarizm, Hiroşima ve Anlattıkları	 9
Yüzyıllarca Ezilmiş Bir Toplum: Aleviler	 11
Troçkizm'in Marksist Leninist Geleneğe Katkısı	 16
Kentsel Dönüşüm, Konut Sorunu ve Gecekondular	 21
Devletin Zirvesinde Neler Oluyor?	 24
Lenin ve Emperyalist Savaş (Leon Troçki)	 27
Polisin Artan Yetkileri	 30

MARKSİST BAKIŞ

Üç Aylık Politik Dergi

Yıl: 3 Sayı: 12 Ağustos 2007

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ayşe Şensöz

Yayın İdare Adresi: Mithatpaşa Cad. 34-F Blok Daire No: 28

Kızılay/ANKARA Tel: 0 312 480 95 60

Baskı: Yön Matbaacılık - Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi B Blok

1.Kat No: 366 Topkapı, İstanbul Tel: 0-212-5446634

Yayın Türü: Yaygın süreli, üç aylık

İletişim İçin:

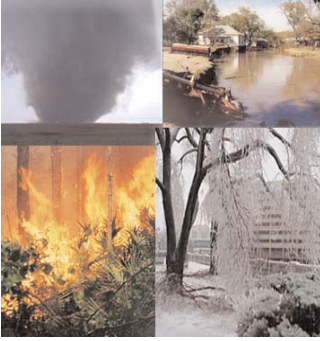
E-mail: marksistbakis@yahoo.com

Büro-Adres: Mithatpaşa Cad. 34-F Blok Daire No: 28

Kızılay/ANKARA

KÜRESEL ISINMA VE KAPİTALİZM

Marks, Kapital'de kapitalist algılayışın çevre üzerinde yarattığı yıkımı ortaya koymuştu: "Kapitalist tarımdaki her gelişme, yalnız emekçiye soyma sanatında değil, toprağı soyma sanatında da bir ilerlemedir; belli bir zaman için toprağın verimliliğın artmasındaki her ilerleme, aynı zamanda, bu sonsuz verimlilik kaynağının mahvedilmesine doğru bir ilerlemedir. Bir ülke, örneğın Birleşik Devletler'de olduğu gibi, kalkınmasına ne kadar geniş ölçekli sanayiyle başlarsa, bu tahrip süreci de o kadar hızlı olur. Kapitalist üretim, bu nedenle, teknolojiyi geliştirir ve ancak bütün zenginliğın asıl kaynağın, yani toprağı ve emekçiye kurutarak çeşitli süreçleri toplumsal bir bütün içinde birleştirir."

Kapitalizm her geçen gün insanlığı daha büyük bir karanlığa sürüklüyor. Yüzyıllardır huzur içinde yaşayan halkları birbirine kırdıran; petrol için savaşlar çıkaran, işgal eden; nükleer silahlarıyla dünyanın sonunu hazırlayan kapitalist sömürü düzeninin kâr için yarattığı yıkıma bir yenisi daha eklendi: küresel ısınma. Aslında yenisi eklendi yerine, ancak bütün ağırlığıyla varlığını hissettirdiği ve yaşamı tehdit ettiğinde "küresel ısınma"dan haberdar edildik desek daha doğru olacak. Şiddeti artan doğal felaketler (Katrına kasırgası gibi), dünyayı kasıp kavuran yüzyılın sıcakları, farklı bölgelerde farklı şekillerde yaşanan iklim değışiklikleri, artan kuraklık ve su sorunu küresel ısınma kavramını olanca şiddetiyle yaşamımıza bir daha çıkmamacasına (kapitalizm varolduğı sürece) soktu.

Son birkaç yıldır gündem küresel ısınma ile çalkalanıp duruyor. Gün geçmiyor ki küresel ısınma üzerine yeni haberler duymayalım. Artan doğal felaketler, kutuplardaki buzulların erimesi, artan sıcaklıklar, kuraklık... Altın alta yıllardır ilerleyen bu tehlike, sanki bu durumu yıllarca kamuoyundan saklayanlara, yılların sessizliğine inat kendini herkesçe görünür kılıyor.

Küresel ısınmanın kamuoyunca bilindiğı tarih, olgunun ortaya çıkışından o kadar sonra ki şimdi gerekli bütün önlemler alınsa bile bazı açılardan (ortalama sıcaklığın belli bir miktara kadar artması gibi) geri dönülemeyecek bir noktada olduğumuz görülmüyor. Bilim insanları, atmosfere salınan sera gazlarındaki artış şu an kesilse bile büyük ihtimalle 2°C bir artışı durdurmak için artık çok geç olduğu görüşündeler.

Küresel ısınmaya neden olan koşulları ve bu koşulları yaratan güdülerini anlamadan bu tehditi bertaraf etmenin yollarını da ortaya koymak mümkün olmayacaktır. Öyleyse yazımıza küresel ısınmayı açıklayarak başlayalım.

Küresel Isınma Nedir?

Dünya kendisi için gerekli olan enerjiyi güneşten gelen ışınlardan elde ediyor. Bu ışınların bir kısmı dünya yüzeyi tarafından soğrulurken büyük bir çoğunluğu tekrar atmosfere yansıtılıyor. Dünya yüzeyine ulaşan güneş enerjisinin yaklaşık yüzde 70'i böylece tekrar uzaya gönderilmiş oluyor. Ancak bazı ışınlar, su buharı, karbondioksit ve metan gazı gibi sera gazlarının dünya üzerinde oluşturduğu doğal örtü tarafından tutuluyor. Bu duruma sera etkisi deniliyor.

Sera etkisi doğal bir süreç ve yeryüzünde yaşamın devam etmesi için gerekli sıcaklığı sağlıyor. Doğal olarak oluşan sera etkisi olmadan küresel sıcaklık şu ankinden 34°C daha soğuk olurdu. Ancak fosil yakıtlarının kullanılması ve ormanların yok edilmesi, bu örtüyü oluşturan gazların atmosferde normalin çok üzerine çıkmasına neden oldu. İnsan tarafından fazla miktarda sera gazlarının atmosfere salınması bu karmaşık dengeyi zedeliyor, güneş ışınlarının daha fazla soğrulmasına ve böylece küresel ısınmaya neden oluyor. 1860'tan günümüze kadar tutulan kayıtlar, ortalama küresel sıcaklığın 0.5 ila 0.8 derece kadar arttığını gösteriyor.

Normalde sera gazları doğal süreçlerle ortaya çıkıyor ve tekrar doğa tarafından soğurularak doğal döngü devam ediyor. Doğadaki organik maddelerin doğal çürümesi 220 milyar ton karbondioksiti (ki doğaya salınan karbondioksitin yüzde 95'i) atmosfere salıyor. Bu karbondioksit okyanuslarda çözünerek ve fotosentez süreciyle yeniden doğal döngüye katılıyor. Karbondioksitin geriye kalan yüzde 5'i insan faaliyetlerinin sonucu üretiliyordu. Ancak insanların ürettiğı karbondioksit seviyesi sanayi devrimden bu yana hızla arttı. Doğal çevrimin dışında atmosferdeki karbondioksit seviyesi, son 200 yılda yüzde 30 arttı. Bu karbondioksitin çoğunluğu kömür şeklindeki karbonun ve petrol ürünleri formundaki hidrokarbonun yakılmasıyla salınıyor. Fosil yakıtların yakılması, jeolojik süreçlerin milyonlarca yıllığına içine hapsedtiğı karbondioksiti doğaya bırakıyor. Böylece milyonlarca yılın birikimi karbondioksit bir anda açığa çıkmış oluyor. Oysa ki okyanuslar ve bitkiler artan karbondioksiti (CO₂) soğuracak kapasite de değiller. Bir de bu duruma ormanların yok edilmesi ekleniyor. Buzullar ve denizlerde yapılan araştırmalar son 10 bin yıldır şu anki CO₂ seviyesine çok nadir olarak ulaşıldığını gösteriyor.

Bugün için bilim çevrelerinde küresel ısınmadan başat rolün atmosferde karbondioksit oranının artmasına bağlıyorlar. Bunun nedeni, CO₂ moleküllerinin hem miktarının çok hem de atmosferdeki ömrünün 50 - 100 yıl gibi çok uzun olması.

Şu an karbondioksitin yarattığı iklim değışikliklerinin kaynağı bugün atmosfere salınan CO₂ değil. Karbondioksit salınımının etkileri anında değil, daha uzun vadede kendini hissettiriyor.

10-20 yıl öncesinin CO₂ emisyonunun etkilerini yaşıyoruz. Bugünkü salınımın etkilerini de daha uzun vadede yaşayacağız.

Yeryüzünü Nasıl Bir Gelecek Bekliyor?

Kapitalist sömürü düzeni, onun kar için insanlığı hiçe sayan mantığı iklimi değiştiriyor, hem de jeolojik evrelerde görülmemiş bir hızla değiştiriyor.

Son 50 yıl, buzul kayıtlarına göre son 6 bin yılda gözlenen en sıcak yarım yüzyıl. Okyanus sıcaklık kayıtlarına göre 1950'li yılların ortalarından 1990'ların ortalarına kadar önemli bir ısınma yaşandı. 1860'dan bu yana küresel olarak kaydedilen en sıcak 10 yıldan altısı 1990'larda dördü ise 1980'lerde yaşandı.

Bilim çevreleri bu şekilde devam ederse yüzyılın sonuna kadar küresel sıcaklığın 2 (iyimser tahminler) ile 5 (kötümser tahminler) artacağını söylüyor. Bazı bilim adamları küresel ısınmanın düşünüldüğünden daha hızlı şekilde gerçekleştiğini ve küresel sıcaklık artışının en kötü senaryodan 2 kat daha fazla olabileceğini ifade ediyorlar. Oxford Üniversitesi çıkışlı bir raporda artışın 10 dereceye kadar yükselebileceği tartışılıyor.

Küresel sıcaklık artışının tartışılmalı olması bir yana bilim çevrelerinin ortaklaştığı bir yan var ki her geçen gün geriye dönülmez noktaya doğru yaklaştığımız. Bilim adamları eğer müdahale edilmezse 2040'a kadar gezegenin geri döndürülemez bir mahvolma sürecine gireceğini söylüyorlar. Bir defa eşik aşıldıktan sonra neler olabileceğini kimsenin tahmin edemeyeceği ifade ediliyor.

Küresel Isınmanın Doğaya ve İnsanlığa Etkileri

-Buzullarda Erime ve Deniz Seviyesinin Yükselmesi-

Yapılan araştırmalara göre, dünya yüzeyinin ortalama sıcaklığı 20. yüzyıl boyunca 0,6 °C kadar arttı, son 40 yıldır atmosferin 8 kilometrelik alt kısmında sıcaklıklar yükselmiş, kar örtüsü ve buzlanma ise %10 civarında azaldı. Kuzey kutbunda ortalama yüzde 0,15 olan yıllık buz erimesi, son iki kışta yüzde 6'ya çıktı, yani 40 kat arttı.

Grönland, her 40 saatte bir, 40 kilometreküp buz kaybediyor. Bu, gelişmiş bir ülkedeki 3-4 milyon nüfuslu bir kentin, örneğin Los Angeles'ın bir yıllık su kullanımına eşit.

Amerikan Kar ve Buz Verileri Merkezi (NSIDC) ölçümlerine göre, küresel ısınmanın buzullar üzerindeki etkisi şu şekilde oluyor: Antartika'da son 50 yıl içinde hava sıcaklığı 2,5°C artmış ve 7 dev buzul kitlesinin alanı, 1974 yılından bu yana 13500 kilometrekare daralmıştır. Yaklaşık 12 bin yıllık olduğu tahmin edilen 3250 kilometrekarelik, 200 metre derinliğinde, 750 milyon ton ağırlığında buz kütlesi ana parçadan ayrılmış ve binlerce aysberge bölünmüştür. Larsen-B buzulu, son 5 yılda 5700 kilometrekarelik bölümünü kaybetmiştir. İzlanda Üniversitesi profesörlerinden Helgi Björnson, yaptığı araştırmalara dayanarak, İzlanda'nın % 8'ini kaplayan ve kutuplar dışındaki en büyük buzul olan Vatna dev buzulunun, 1930 yılından bu yana en yüksek erime hızına eriştiğini ve küresel ısınmanın böyle devam etmesi halinde, bu dev buzulun 100 yıl sonra yok olacağını ve bütün İzlanda'nın sular altında kalacağını bildirmiştir. Güney Kutbu'ndaki Thwaites büyük buzulundan 3400 kilometre karelik buz kütlesi kopmuştur.

Bilim insanlarının yaptığı araştırmalara göre, Afrika'daki Kilimanjaro buzulu erimeye başladı. Science dergisinde yayımlanan araştırmada, "uydu verilerine bakılırsa, 2020 yılında Kilimanjaro'nun beyaz şapkası yok olacak" deniliyor. Yok olacağından söz edilen Kilimanjaro'nun tepesinde bulunan buz tabakası, şu anda bile susuzluk çeken Tanzanya'nın nehirlerini besleyen ana kaynak. 2025 yılı itibarıyla dünya nüfusunun neredeyse yarısının su kıtlığıyla karşı karşıya kalacağı tahmin edilmektedir. Çünkü eriyen buzullar okyanuslardan sonra dünya üzerindeki ikinci büyük su deposu ve en büyük tatlı su deposudur, tatlı suyun % 98,5'ünü oluştururlar. Sanayi devriminden önce yılda 1 milimetre yükselen deniz suyu seviyesi kutuplardaki buzulların erimesi sonucunda şimdi yılda 3 milimetre yükseliyor. Küresel ısınma konusunda yapılan çalışmalarda deniz seviyesinin son 150 yılda 25 santimetre arttığı belirlendi. Fosil yakıt kullanımı bu hızla devam ederse, deniz seviyesinde önümüzdeki yüzyılda 1 metrelik yükselme olması tahmin ediliyor. Bu durumun önlenememesi durumunda özellikle adalar su altında kalacağına benziyor. Bangladeş, Çin, Mısır ve Nijerya'nın yoğun nüfusa sahip nehir deltalarının tümü deniz seviyesinin altında ve sel riskiyle karşı karşıya. Küresel ısınmanın yarattığı su sorununun ve seller nedeniyle tifo, kolera gibi bulaşıcı hastalıklarda büyük bir artış olacak.

-Kuraklık, Bulaşıcı Hastalıklar ve Türlerin Yokoluşu-

Leeds Üniversitesi öğretim üyesi Profesör Chris Thomas tarafından Nature dergisinde yayınlanan bir yazıda "küresel ısınma 2050'ye kadar bitki ve hayvan türlerinin dörtte birini ya da 1 milyondan fazlasını yok edecek" denmektedir. Eğer bir çözüm üretilmezse, türlerin kitlesel tükenişlerinin tarihte görülmemiş boyutlara ulaşabileceğine dikkat çekiliyor. Okyanuslarda birikmiş olan karbon miktarları yüzünden okyanusların asitliği arttı. Bu, balıkların yaşamını doğrudan etkileyecek bir durum. Hepsi birer karbon emme makinesi olan mercanların yavaş yavaş ortadan kalktığı görülüyor. Böyle bir durum doğadaki karbon zincirinin kırılmasına ve buna bağlı olarak karbondioksit emisyon miktarlarının inanılmaz boyutlarda artmasına sebep olabilir.

Aşırı kuraklıktan etkilenen bölge oranının 2100 yılında bugünkü yüzde 3'ten yüzde 30'a çıkacağı düşünülüyor. Uluslararası Pirinç Enstitüsü ve diğer bilim enstitüleri 1°C lik bir sıcaklık artışının pirinç, buğday ve diğer

Bilim insanları, küresel ısınmanın 2050'ye kadar bitki ve hayvan türlerinin dörtte birini ya da 1 milyondan fazlasını yok edeceğini söylüyorlar. Kutuplardaki buzulların erimesiyle yaşam alanlarını kaybedecek kutup ayıları da ne yazık ki bu türlerden biri olacak.

temel tahıl ürünlerinde yüzde 10'luk bir azalmaya yol açacağını hesaplıyorlar. Bu verilere bile bakıldığında küresel ısınmanın üretimi ve beslenmesi daha çok tahıla dayalı yoksul ülkeleri daha çok vuracağı görülüyor.

Kyoto Protokolü Küresel Isınmaya Çözüm Olabilir Mi?

Küresel ısınmanın durdurulmasında burjuva medya tarafından önemli bir adım olarak lanse edilen Kyoto Protokolü, 141 ülkenin katılımı ile 1997 yılında imzalsan da yürürlüğe ancak 2005 Şubatı'nda girdi. Bu protokol, atmosfere karışıklarında sera etkisi yaratan gazların salımını engelleyecek ya da azaltacak koşulları içeriyor.

Protokole göre atmosfere salınan sera gazı miktarı %5'e çekilecek, endüstriden, motorlu taşıtlardan, ısıtmadan kaynaklanan sera gazı miktarını azaltmaya yönelik mevzuat yeniden düzenlenecek, daha az enerji ile ısınma, daha az enerji tüketen araçlarla uzun yol alma, daha az enerji tüketen teknoloji sistemlerini endüstriye yerleştirme sağlanacak, ulaşımda, çöp depolamada çevrecilik temel ilke olacak, atmosfere bırakılan metan ve karbondioksit oranının düşürülmesi için alternatif enerji kaynaklarına yönelinecek, fosil yakıtlar yerine örneğin bio dizel yakıt kullanılacak, çimento, demir-çelik ve kireç fabrikaları gibi yüksek enerji tüketen işletmelerde atık işlemleri yeniden düzenlenecek, termik santrallerde daha az karbon çıkartan sistemler, teknolojiler devreye sokulacak, güneş enerjisinin önü açılacak, nükleer enerjide karbon sıfır olduğu için dünyada bu enerji ön plana çıkarılacak, fazla yakıt tüketen ve fazla karbon üreten daha fazla vergi alınacaktır.

Protokolün imzalandığı dönemde "pazar ekonomisine" yeni geçmiş olan ülkeler (eski SSCB coğrafyası) karbondioksit emisyonlarını 1990 dışındaki bir yıla dayanarak indirme hakkına sahipler. Bu ülkelere 1990 seviyesine göre artış yapma hakkı bile tanındı. Bu durum aşıkardır ki karbondioksit emisyon miktarının azaltmasına değil, artmasına hizmet etmektedir.

Anlaşma başka esnekliklere de sahip. Örneğin, Kyoto Protokolü emisyon transferine olanak veriyor. Buna göre emisyon miktarı fazla olan ülkeler kullanım hakkından daha az emisyon yapan ülkelere kalan emisyon miktarını satın alabilecek. Ayrıca anlaşma, firmalara yarattıkları kirliliği başka bir alanda sera gazlarını azaltan projelere para aktararak çözüme imkanı tanıyor. Böylece küresel ısınmanın ana kaynağı olan fosil yakıtların kullanımı ile uğraşmaktan kurtulunmuş olunuyor!

Çin, Hindistan gibi gelişmekte olan ülkeler ise sanayileşme süreçlerine hızlanarak girdiklerinden fosil yakıt kullanımı kısıtlayacak, maliyetleri artıracak Kyoto Protokolü gibi herhangi bir yaptırımın parçası olmaya niyetleri yok. Güçlü petrol, otomotiv lobilerinin hegemonyasındaki ABD yönetimi ise oldukça güdük bir adım olan Kyoto Protokolüne imza atmaya bile yanaşmıyor.

Bilim adamları küresel ısınma sorunu çözebilmek için 1990 emisyonu düzeyinin yüzde 60-80 altına düşürmek gerektiğini söylüyorlar. Aksine 1990 emisyon düzeylerinin üstüne çıkıyoruz. 1990 düzeyinin yüzde 5'ine bile tekabül etmeyen emisyon düşüşü öngören Kyoto Protokolü anlaşılacağı üzere çok

küçük bir adım. Ki bu adım da ülkelerin anlaşmadan sapan emisyon oranlarından, fosil yakıtlarının kullanımı kaynaklı CO₂'in yüzde 25'ini salan ABD'nin imzalamaya yanaşmamasından işe yaramaz ve güdük bir hal almış durumda. Kyoto hakkında koparılan onca tantanaya rağmen bu protokolün ciddiye alınmasını gerektiren bir yan yok.

Kyoto protokolünün yanı sıra küresel ısınmayı engellemek konusunda bireysel çabalara da değinmek gerekiyor. BM'nin yaptığı araştırmalara göre, atmosferde biriken karbon kökenli gazların yüzde 80'i ulaşım, ısınma ve sanayide fosil yakıtların kullanılmasından kaynaklanıyor. Bu veri incelendiğinde bile bireylerin küresel ısınmayı durdurmaya çok küçük katkılarının olabileceği açığa çıkıyor. Herkes evini güneş enerjisiyle donatacak zenginlikte değil. Ya da ABD gibi toplu taşımanın bu kadar güdük olduğu bir ülkede otomobile bağımlı olmaktan başka seçenek kalmıyor insanlarda. Burada vurgulanması gereken şu ki bu tarz yapısal bir sorunun bireysel çabalarla çözülemeyeceği olmalı. Karşımızda bir sistem sorunu var. Sürekli olarak bireye vurgu yapan sözde çevreciler hedef saptırıp kapitalizme hizmet etmekten başka birşeye yaramıyorlar.

İnsanlığın Kurtuluşu Ancak ve Ancak Sosyalizmedir

Küresel ısınma tehditi, bilimsel olarak 20-30 yıl öncesinde (Daha 1979'daki Birinci Dünya İklim Konferansı'na katılan bilim insanları, konferansın sonunda hükümetlere insanın -kapitalist sömürü düzeninin desek daha doğru olacak- sebep olduğu iklim değişiminin olumsuz etkilerinin önlenmesi için çağrıda bulunmuştu.) kanıtlanmıştı. Buna rağmen kapitalistler her türlü uyarıyı kulak arkası edip hiçbir önlem almamakta direndiler. Alamazlardı da, atmosferdeki fazla karbondioksit seviyesinin kaynağının kapitalist sömürü düzeni olduğu düşünüldüğünde.

BM'nin yaptığı araştırmalara göre, atmosferde biriken karbon kökenli gazların yüzde 80'i, ulaşım, ısınma ve sanayide fosil yakıtların kullanılmasından kaynaklanıyor. Kar odaklı düşünen kapitalistlerin, üretimin bel kemiği olan enerji ihtiyacını fosil yakıtlar yerine alternatif enerji kaynaklarını koyması düşünülemez. Sistemin temel dinamosu olan kar hırsı, sonsuza dek giden birikim güdüsü, tekil kapitalistlerin kendi kolektif çıkarlarıyla bile çelişen piyasa anarşisi, ölümcül rekabet, emperyalist emeller

ve bu doğrultuda geliştirilen politikalar, kapitalizmle doğaya saygının arasına aşılmaz duvarlar örmektedir. Doğaya saygılı bir kapitalizm olamaz.

Sadece 1995-96 döneminde Birleşik Devletler Senato ve Kongre adaylarına petrol ve gaz şirketleri 20.8 milyon; madencilik sektörü 2.7 milyon; otomotiv sektörü ise 3.8 milyon dolar bağışladı. Bütün bu sektörlerin ana enerji kaynağı petrol, gaz ve kömür yani karbonlu yakıtlar. Ana enerji kaynağı fosil yakıtlar olan bu sektörlerdeki kapitalistlerin petrol savaşlarını kışkırtan silah sektöründeki kardeşleriyle birlikte ABD hakim sınıflarının ana gövdesini oluşturduğunu, iktidardaki Bush'un Cumhuriyetçi Partisi gibi ABD siyasal yaşamının başat aktörlerinin bunların satın alınmış siyasal

Sadece 1995-96 döneminde Birleşik Devletler Senato ve Kongre adaylarına petrol ve gaz şirketleri 20.8 milyon; madencilik sektörü 2.7 milyon; otomotiv sektörü ise 3.8 milyon dolar bağışladı. Bütün bu sektörlerin ana enerji kaynağı petrol, gaz ve kömür yani karbonlu yakıtlar. Ana enerji kaynağı fosil yakıtlar olan bu sektörlerdeki kapitalistlerin petrol savaşlarını kışkırtan silah sektöründeki kardeşleriyle birlikte ABD hakim sınıflarının ana gövdesini oluşturduğunu, iktidardaki Bush'un Cumhuriyetçi Partisi gibi ABD siyasal yaşamının başat aktörlerinin bunların satın alınmış siyasal sözcüleri olduğunu düşündüğümüzde küresel ısınmayı durdurmak için kapitalistlere ne kadar güvenebileceğimiz ortaya çıkar.

sözcüleri olduğunu düşündüğümüzde küresel ısınmayı durdurmak için kapitalistlere ne kadar güvenebileceğimiz ortaya çıkar. Zaten ABD petrol için Ortadoğu'yu cehenneme çevireli, Afganistan'ı, Irak'ı işgal edeli daha çok olmadı.

Kapitalistler hala 1990 seviyesinin yüzde 5'ine iniş öngören Kyoto Protokolleri ile kamuoyunu oyalaya dursun bilim çevreleri 1990 seviyesinin yüzde 60 altına inilmediği sürece süreci durdurmanın mümkün olmadığını söylüyorlar. Kapitalist sömürü düzeni kaynaklı CO2 fazlasının yüzde 25'ini salan ABD'nin, Çin'in, Rusya'nın ve diğer gelişmiş ekonomili ülkelerin yüzde 5'e bile evet demezken ya da bu oranı tutturamazken sera gazları salınımını durduracaklarını düşünmek saflık olur.

Bilim çevreleri bugün karbondioksit salınımı tamamen dursa bile küresel sıcaklığın 2°C artacağını söylüyorlar. 2°C insanoğlu ve biyolojik çeşitliliğin tolere edebileceği en üst sınır. Ya sonrası? Dünya her geçen gün daha yaşanılmaz bir yere dönecek.

Bilim insanları iklim değişiklikleri nedeniyle şimdiden yılda 160 bin kişinin öldüğünü söylüyorlar. Geleceği artık siz düşünün.

Marks, Kapital'de kâr merkezli kapitalist algılayışın çevre üzerinde yarattığı yıkımı ortaya koymuştu: "Kapitalist tarımdaki her gelişme, yalnız emekçiye soyma sanatında değil, toprağı soyma sanatında da bir ilerlemedir; belli bir zaman için toprağın verimliliğin artmasındaki her ilerleme, aynı zamanda, bu sonsuz verimlilik kaynağının mahvedilmesine doğru bir ilerlemedir. Bir ülke, örneğin Birleşik Devletler'de olduğu gibi, kalkınmasına ne kadar geniş-ölçekli sanayiyle başlarsa, bu tahrip süreci de o kadar hızlı olur. Kapitalist üretim, bu nedenle, teknolojiyi geliştirir ve ancak bütün zenginliğin asıl kaynağını, yani toprağı ve emekçiye kurutarak çeşitli süreçleri toplumsal bir bütün içinde birleştirir." (Marks, Karl, Kapital, Sol Yayınları, cilt 1, s. 482.)

Marks'ın zamanından bu yana kapitalistler "toprağı kurutma" araçlarını çok büyük boyutlarda geliştirdiler. Ve artık üzerinde yaşadığımız gezegen kapitalist tahribatı kaldıramıyor. Marks'ın 19. yüzyıldaki gözlemlerinin haklılığını, insanlığın ve dünyanın "ya barbarlık ya sosyalizm" ikilemi içinde olduğunu en can alıcı şekilde hissettiğimiz şu günlerde, daha da net görüyoruz.

İnsanlığın kurtuluşu sosyalizmdir. Kimi burjuva çevreci geçinen tuzu kuru orta sınıfın iddialarının aksine gezegenimizin ve insanlığın çıkarı ortaktır. Herşeyden önce kapitalizm insan merkezli değil kâr merkezlidir, insan merkezli yegane sistem olan sosyalizm ise ancak doğaya saygılı olarak var olabilir. Sosyalizmin de çevreyi kirlettiğini, doğaya dost olmadığını iddia edenlerin yegane kanıtları ağızlarına sakız ettikleri Stalinist SSCB ve uydularının pratikleridir. Devlet kapitalisti bu rejimlerin aynı emperyalist çekişme ve sermaye birikim yasalarına tabi olduğunu defalarca ortaya koyduk. Ama ka-pitalizmle gerçek bir kopuşu asla öngöremeyen sözde çevrecilerin bu gerçeği görmeye niyetleri olamaz. Kapitalizmin yıkımı için mücadeleyi önüne koyamayan bir yaklaşım gerçek anlamda çevreci olamaz.

İnsanlığın dünya üzerinde bir geleceği olmasını istiyorsak kâr hırsıyla doğayı mahveden, insanlığa sömürü ve ezilmişliği dayatan, nükleer silahlarıyla dünyayı yok etme tehditi yaratan kapitalizmi hakettiği yere, tarihin çöplüğüne atmaktan başka çaremiz yok. Ancak sosyalizm insanlığa ve dünyamıza bir gelecek sunabilir.

BM'nin yaptığı araştırmalara göre, atmosferde biriken karbon kökenli gazların yüzde 80'i, ulaşım, ısınma ve sanayide fosil yakıtların kullanılmasından kaynaklanıyor. Kar odaklı düşünen kapitalistlerin, üretimin bel kemiği olan enerji ihtiyacını fosil yakıtlar yerine alternatif enerji kaynaklarını koymasını düşünülemez. Sistemin temel dinamosu olan kâr hırsı, sonsuza dek giden birikim güdüsü, tekil kapitalistlerin kendi kolektif çıkarlarıyla bile çelişen piyasa anarşisi, ölümcül rekabet, emperyalist emeller ve bu doğrultuda geliştirilen politikalar, kapitalizmle doğaya saygının arasına aşılmaz duvarlar örmektedir.

Güner Gövenç

Seçimlerin Ardından Yeni Dengeler, DTP, Ufuk Uras

Türkiye proletaryası, emekçilerin en küçük bir talebinin bile kendine yer bulamadığı sol yanı olmayan siyasal sistemde, Temmuz 2007 seçimlerinde oylarını büyük çoğunlukla AKP'den yana kullandı. Alevilerin önemli bir kısmıyla bir kısım örgütlü proleterler ise CHP'yi tercih etti. Bir kez daha uydurma "şeriat" korkusuyla tetiklenen kutuplaşmaya esir olan bu kesim, CHP ve arkasındaki güçlerin saldırgan şovenist politikalarının tesiriyle bir beş yıl öncesine göre çok daha etkin bir şekilde sağa kayarak milliyetçiliğin etki alanına girmiştir. AKP'ye oy veren proleterler de söz konusu kutuplaşmanın etkisiyle Kemalist elitizme tepki duyarak AKP'ye yönelmiş, AKP'li belediyeler aracılığıyla dağıtılan yardımlar kent yoksullarını cezbetmiş ve burjuvazinin pompaladığı "istikrar", "ekonomik büyüme" vb savlar emekçi kitleler üzerinde etkili olarak oyların AKP'ye kayışını hızlandırmıştır.

Bu anlamıyla, emekçi sınıflar, daha baştan (CHP-MHP ya da AKP, ne olursa olsun) seçimlerin kaybeden tarafı durumundaydı. Kapitalistlerin neoliberal politikalarını büyük bir şevkle uygulayacak olan AKP iktidarının bu

ikinci perdesinde, emekçi yığınları peşi sıra yağan zamlar, yeni vergiler, özelleştirmeler, esnek çalışma vb ile zor günler bekliyor.

Türkiye büyük sermayesi ile Anadolu'da iyiden iyiye palazlanan taşralı sermayenin tam desteğini alan, ayrıca ABD ve AB'yi de arkasına alarak seçimlere kapitalist bloğun mutlak adayı olarak giren AKP, Türkiye siyasi tarihinin en büyük seçim zaferlerinden birisine imza atarak tek başına hükümet olmayı başarmıştır. Bu anlamda seçimin galibi yerli yabancı kapitalist sınıflar olmuştur.

Temmuz 2007 seçimleri, başından sonuna kadar, egemen sınıfın çatışan iki tarafının hesaplaşması olarak tecelli etmiştir. Bu çatışmanın kaybedeni, CHP nezdinde askeri ve sivil bürokrasi, yani başından beri halkla arası açık olan devlet geleneği olmuştur. CHP ve MHP'nin oyları AKP'nin çok gerilerinde kalmıştır. 2002 seçimlerinden sonra AKP iktidarına karşı CHP, YÖK, Anayasa Mahkemesi, cumhurbaşkanı, "Kemalist" sivil toplum örgütleriyle aktif bir direniş göstermiş olan askeri ve sivil bürokrasi, kendi ayrıcalıklarının yitirmemek adına bu kavgayı ülkenin esas gündemi yapmış ama bütün uğraşları, kısmi başarılar bir yana, sonuçta AKP'nin daha güçlü bir şekilde iktidara gelmesini sağlamaktan başka bir işe yaramamıştır. Kemalist klikler "şeriat" çığlıklarıyla çırpındıkça daha da batıyorlar, AKP ve siyasal İslamın yükselişinin taşlarını kendi elleriyle döşemiş oluyorlar. Özellikle cumhurbaşkanlığını AKP'ye seçtirmemek

adına her türlü manevra yapılmış, bu uğurda bir takım karanlık işler, çeteler, suikastler devreye sokulmuştur. Milyonlarca kişinin katıldığı cumhuriyet mitinglerinin o an için etkili bir hamle olduğu fakat gerçekte AKP karşısında işe yaramadığı seçim sonuçlarının ardından kanıtlanmıştır. Statükonun korunmasından başka hiçbir talebi ve içeriği olmayan bu mitinglerin kalıcı etkisinin olmaması gayet normaldir. Askeri ve sivil bürokrasinin ve onun sivil ayakları olan Kemalist milliyetçi çevrelerin ve CHP'nin izlediği çizgi (Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığının engellenmesinde olduğu gibi) AKP'yi toplumsal sisteme muhalifmiş, mağdurmuş gibi göstermiş, böylece AKP bir yandan iktidar olmanını tüm olanaklarını kullanmış diğer yandan da bozuk düzeni değiştirmeye aday muhalif pozları takınabilmiştir. AKP'nin oy patlaması yapmasının arkasında yatan faktörlerden birisi de budur.

AKP'nin sağladığı ezici çoğunluğun ardından askeri ve sivil bürokrasinin gardı, ülke ve dünya konjonktüründe ordunun müdahalesini meşrulaştıracak önemli bir değişiklik olmadığı müddetçe, önemli ölçüde düşmüş olacaktır. Bu anlamda, AKP, bu saatten sonra kendi arzularına büyük ölçüde uyan bir adayı cumhurbaşkanı seçebilmiştir. Sonuçta, cumhurbaşkanlığının AKP tarafından ele geçirilmesi bürokrasinin en önemli kalelerinden birisinin düşmesi anlamına geliyor. Bürokrasi, bu saatten sonra AKP'nin Anayasa değiştirecek çoğunluk olan 367 oya sahip olmamasını kullanmaya çalışarak bir dönem önceki siyasal çatışmayı eskisi gibi sürdürmek isteyecektir, ne var ki bu noktada bürokrasinin elini zayıflatan dengeleri etkileyecek en önemli faktör DTP'nin 22 milletvekilliği ile meclisteki varlığı olacaktır.

Bütün Engellere Rağmen DTP Mecliste

2007 seçimlerinin en önemli sonuçlarından birisi Kürt siyasal hareketinin yeniden meclise taşınmış olmasıdır. En çok da Kürt siyasal hareketinin önünün kesilmesi için sürdürülen %10 seçim barajı uygulaması bağımsız aday taktiğiyle aşılmıştır. Beklenildiği gibi Kürt siyasi hareketi, 20'nin üzerinde milletvekilliğiyle mecliste grup kurma

Seçim barajına ve diğer tüm engellere rağmen Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk'un da içinde olduğu 22 DTP'linin milletvekili seçilmesiyle DTP mecliste grubunu kurdu.

hakki kazanmıştır. Öte yandan seçilen milletvekili sayısı DTP'lilerin iddialı bir şekilde ortaya attığı 30'lu rakamların bir hayli altında kalmıştır. Sayı 22 olmuş, Kürt siyasi hareketi büyük oranlarda oy kaybetmiştir. Bunda bağımsız adaylarla seçime girmenin etkisi olmakla birlikte esas neden DTP'nin Kürtleri kendisine çeken AKP'nin yükselişi önünde duramayışıdır. Peki DTP neden AKP'nin karşısında önemli bir yenilgi aldı? Salt kimlik siyaseti ile sınıfsal içerikten bağımsız liberal bir çizgi, tıpkı Batı'da olduğu gibi Doğu'da da yoksul kesimleri AKP'nin kucağına itmiştir. Büyük kaynaklara sahip olan DTP'li belediyelerin bu anlamda tamamen etkisiz kalması da DTP için açık bir başarısızlıktır. Yoksul Kürt halkının sıkıntılarını görmezden gelen salt Kürt olmaktan kaynaklı oyları cepte kabul eden anlayış, seçimlerde yoksullara belediyeler, tarikatlar ve diğer vakıf ve derneklerle patronaj yardımları yapan AKP'yi başarılı kılmıştır. AKP'de de Kürt olunabileceğinin düşünülmesi, DTP'nin temel kozunu özellikle yoksul Kürt emekçileri nezdinde ortadan kaldırarak, oyları AKP'ye akıtmıştır. Örneğin, Diyarbakır'da 2002'de %15 olan AKP oyları bu seçimlerde %41'e çıkmıştır. Mardin'de AKP %43'e, Bingöl'de rekor kırarak %71'e ulaşmış, Van'da %50'leri geçmiştir.

AKP'nin Kürt oylarını çekmesinin bir sebebi de Kürtlerin AKP iktidarının Kuzey Irak'a operasyona karşı olduğunu düşünmeleridir. AKP'nin alternatifinin MHP-CHP şovenist çizgisinin olduğunun farkında olan Kürtler de AKP'ye yönelmişlerdir.

DTP'nin mecliste AKP ile gerekli durumlarda işbirliğine hazırlanmakta olduğu görülüyor. Özellikle cumhurbaşkanı seçilmesi ve anayasa değişikliği gibi konularda DTP'nin AKP'nin yardımına koşacağını bekleyebiliriz. DTP'nin mecliste emek eksenli bir siyaset izlemeyeceği, buns karşın "gerekliğinde" AKP'nin yardımına koşacağı ortadadır.

DTP'nin duruşuna damgasını vuran liberal çizgi seçim çalışmalarında da gözükmiştir. DTP'li bağımsız adaylar, seçim sürecinin başlangıcından bu yana bu meclis deneyimlerinin Zana'ların sürecinden çok farklı olacağını söylediler. DTP Grup Başkanı Ahmet Türk "Belimizde kılıç yok. Kılıçları kuşanmış değiliz. Diyalog oluşturmaya geliyoruz. Parlamentoda gerginlik yaratmak için değil, var olan gerginliği ortadan kaldırmak için çaba göstereceğiz" diyerek uzlaşma mesajları veriyordu. Seçim öncesi değerlendirmelerimizde "DTP'nin AB ve TUSİAD merkezli liberal burjuva çevrelere giderek yakınlaşmakta olduğunun hatta AKP'nin 276 milletvekiline erişemediği durumda hükümet kurmak için DTP ile "yardımlaşabilme" olanaklarının burjuva çevrelerce değerlendirildiğinin farkında olmak gerekir, aksi takdirde çok ciddi illüzyonlar yaratılmış olunur." demiştik. Değerlendirmelerimizin haklılığını DTP'lilerin AKP'li Köksal Toptan'ın meclis başkanlığı için oy vermesinde gördük.

Kürt hareketi çok uzun bir süredir egemen sınıf içindeki çatışmada Kürt sorununa farklı bir çözüm önerisine sahip TUSİAD kanadının elini güçlendirecek, onu zora sokmayacak adımlar atmaya çalışıyordu. Mecliste de sermayenin bu kanadının temsilcisi AKP ile ilişkilerini bu çerçevede tutacağı tekrardan görülmüş olundu.

Uzlaş, diyalog mesajları anlaşılabilir şekilde MHP'lilerle el sıkışmaya kadar vardı. Kürt linçleri örgütleyen katillerle el sıkışma ne kadar nezaketten yaşandı denilse de DTP'nin diyalog yanlısı, uzlaşmacı çizgisinin tam bir teslimiyete varmadığı sürece faşist katillerce itibar görmeyeceği, Bahçeli'nin bir tarafta elimizi sıkı tutan diğer tarafta hain saldırılar düzenlerse hadlerini bildiririz türünden sözleriyle ortaya çıktı.

DTP'li meclis denkleminin gelecek süreçte nelere gebe olduğuna gelirsek. Sürecin bütün taraflar açısından pamuk ipliğine bağlı olduğunu görülür. Ahmet Türk'ün 'Eğer milletvekillerini dışlayan, onları önemsemeyen, söylediklerini dikkate almayan bir yaklaşım ortaya çıkarsa bütün umutlar tükenir. Ankara ve parlamento çözüm yeri olmaktan çıkar. Bu da ürkütücü ve korkutucu bir sürecin gelişmesine neden olabilir. Bir kopuş süreci başlayabilir' açıklaması boşuna değildir. Diyalog, uzlaş söylemleriyle devletten bir adım bekleyen Kürt hareketi, çağrılarının karşılıksız kaldığı oranda rotasını başka yönle kıracaktır. Çatışma ortamının bu şekilde devam ettiği, hatta şiddetlendiği süreçlerde de DTP'lilerin mecliste kalması çok zor olacaktır. Bu ortamda DTP'lilerin mecliste barınması mümkün olmayabilir. DTP, kendisini ne kadar yüksek siyasetin saygıdeğer bir parçası yapmaya çalışsa da Kürt dinamiğinin DTP'nin uzlaşmacı tavrını aşacağını ve DTP'yi kendisine tabi kılacağını tahmin edebiliriz.

Bu koşullar altında ezilen kimliğinden dolayı baskılara maruz kalan DTP'lilere yönelik mecliste patlak verecek her türlü baskıya karşı koymak Marksistlerin birincil görevidir. Burada ortaya koyulan dayanışma DTP'lilerin liberal pozisyonuna destek anlamına gelmez. Faşizme ve şovenizme karşı ezilen bir halkın siyasal temsilcilerinin baskılanmasına seyirci kalmak, buna karşı aktif bir mücadele örgütlememek faşizmin yükselişine göz yummak anlamına gelir. Böyle bir durumda DTP'nin liberal çizgisini bahane ederek sessiz kalanlar en katıksız sosyal şovenlerdir. Böylelerinin kendi milliyetçiliklerini bir takım sol maskelerle gizlemeleri mümkün değildir.

TİP Nere, Ufuk Uras Nere?

Genel başkanları Ufuk Uras'ın DTP'nin desteklediği bağımsız adaylardan olmasını içine uzun süre sindiremeyen ÖDP, Ufuk Uras'ın milletvekilliği kesinleştikten sonra zafer çiğlikleriyle kutlamalar yapmaktan geri kalmadı. Ufuk Uras'ı TİP deneyiminin 2000'lerdeki temsilcisi olduğu üzerine büyük söylevler verildi. Oysa ki Ufuk Uras'ın bağımsız aday olma ve seçilme sürecine sinen burjuva siyaset kendini meclise girdikten sonra da ortaya koydu. Ne kadar özgürlükçülüğü dillerine dolamış olurlarsa olsunlar Kürt hareketine karşı milliyetçi duruşları iyi bilinen kadim ÖDP üyeleri, başlangıçta Ufuk Uras'ın DTP tarafından desteklenen bir aday olmasını içlerine sindiremeyerek bu çizgilerini ortaya koymuşlardı. DTP'nin Ufuk Uras'ın

Devrimci Marksistler olarak çevremizde ağırlaşan karamsarlık ve buna paralel olarak gelişen kestirmecilik ve kolaycılık karşısında gerçekçiliği öne çıkarmalıyız. Kısa vadede başarı bekleyenlerin hayal kırıklığına uğramaları kaçınılmazdır. İlkesizlik temelinde bir araya gelip burjuva politikacıları gibi umut satanlar bu hayal kırıklığını artırmaktadır, bu gibileri her zaman teşhir etmek devrimcilerin görevidir. Yapılması gereken uzun soluklu enerjik bir çabayla gençliği örgütlemektir. Böyle uzun soluklu mücadeleyi ideolojik olarak çözülmüş, rutinizm sayesinde örgütsel olarak ayakta duran, kafası karışmış "eskiler" veremez. Bu heyecanı ve azmi, sadece ideolojik netlik temelinde hareket eden ateşli enternasyonalist komünistler verebilir. Çünkü düzenin antitezi devrimci Marksizmdir.

seçilmesini sağlamasına rağmen ÖDP'nin birçok bölgede ortak adaylara rakip çıkarması olsa olsa büyük bir tutarsızlığın ve buna denk düşen bir yozlaşmanın göstergesidir. Mersin'de DTP'nin bağımsız adayı Orhan Miroğlu, seçimi birkaç yüz oyla kaybederken ÖDP Mersin'de 1200 oy aldı. Denilebilir ki biz DTP'nin çizgisinden farklı bir duruşa sahibiz. Öyleyse neden genel başkanınız DTP desteğiyle milletvekili seçilmiştir. Sadece faydacı bir tavır mıdır söz konusu olan. Öyleyse ÖDP'nin burjuva siyasetçilerden ne farkı olduğunu birileri kamuoyuna açıklamalı!

ÖDP'nin burjuva siyaset oyunlarına girdiğini, bunun da mecliste yaşanacakların bir işareti olacağını söylemiştik. Öyle de oldu. Ufuk Uras "dakika 1, gol 1" dercesine meclise girdiğinde ilk icraatının ne olacağına soranları parlamentocu çizgisine uygun bir şekilde "Yüzde 10 seçim barajını kaldırmak, Siyasi Partiler ve Seçim kanunlarını demokratikleştirmek" olacağını söyledi. Ufuk Uras bilmez midir ki tek başına bir milletvekilinin böyle bir iddiayı gerçekleştirmesi mümkün değildir. Bilir bilmesine de kendisine çok büyük bağlayanlara da burjuva siyasetçiler gibi vaatlerde bulunmak gerekmektedir.

Ufuk Uras'ın düzen içilikle malûllüğünü bir gazeteye yaptığı açıklamalardaki kapitalist düzeni verili olarak yabancı sermayeye yönelik düzenleme önerilerinden de görmek mümkün: "Yabancı sermaye ve krediler tabii ki ülkeye gelir. Önemli olan bunu nerede kullandığınız önemli. Sermaye akımlarına yarattığı katma değer, know how, istihdama katkısı açısından bakıldığında sonuç ne? Sıfır. Bu sermaye eroın bağımlılığı gibi, kısa vadeli giriyor, çıkıyor. Yoksa kim ülkeye yatırım yapılmasına, istihdam alanı açılmasına karşı çıkabilir. İstihdam yaratan yabancı sermayeye karşı çıkmak anlamsız. Önemli olan üretim yapılması. Yatırımların artırılmasına yönelik zemini oluşturmak."

Ufuk Uras Atatürk'ün meclisinde bulunmaktan mutluluk duyduğunu söyleyerek Kemalizm konusundaki duruşlarını da ortaya koymuştur.

Küçük burjuva solculuğunun, Türkiye hakim sınıflarından birinin çizgisine yedeklenerek siyaset yapmakta olduğunu daha önceki yazılarımızda da belirtmiştik. TUSİAD kanadının çizgisine yedeklenenlerin, ÖDP'de olduğu gibi özgürlükçülüğün arkasına gizlenmiş bir sol liberal çizginin taşıyıcısı olduğunu, askeri-sivil bürokrasiye angaje olanların, TKP de olduğu gibi şovenizme batmış olduğunu vurgulamıştık. ÖDP'nin sol liberal çizgisini, TUSİAD ile askeri-sivil bürokrasi arasındaki çatışmada durduğu yeri Ufuk Uras'ın cumhurbaşkanlığı seçimi konusundaki yorumlarından tekrar okuduk. Ufuk Uras "bu meclisin sosyal, laik, hukuk devletine uygun cumhurbaşkanı seçebileceğini" söyledi. Marksist Leninist geleneği reddettiğini gerine gerine söyleyenlerin soluğu bu noktada almaları bizleri hiç şaşırtmadı. Kendi orta sınıf karakterine uygun olarak bağımsız sınıf çizgisine hiçbir zaman sahip olamamış bir hareketin de egemen sınıfların kuyruğuna takılmaktan başka bir şey yapamayacağını tekrardan görmüş olduk.

Büyük umutlarla başlayan ÖDP projesinin "özgürlükçü" söylemine, birlik vurgusuna rağmen kavgalı biten, "otoriter" ayrışma süreciyle iflas ettiği görülüyor. Yıllarca taşıyamadığı söylemleriyle dağılan rüzgarı, Ufuk Uras'ın meclise girmesiyle kısa süreliğine de olsa tekrardan esmeye başladı. Ama bu kimseyi aldatmasın, sınıf siyasetiyle sabırlı uzun soluklu bir mücadeleyi önüne koymadan sonuç alınamaz. Kestirme yol önerenler, kolay zafer bekleyenler kendilerini ve başkalarını aldatanlardır. Mecliste koltuk kapmakla muhalefet örülemeyeceği ortadadır. ÖDP, evvela yüzünü liberal demokrasiden çevirmeli, yabancı sermayeyinin istihdam yaratanına evet diyen bir genel başkanı saflarından kovalamalıdır. Aksi takdirde ÖDP yine temelsiz umutları yerle bir ederek büyük hayal kırıklığı yaratacaktır.

Sonuç Niyetine

Bin Umut adaylarının parlamentoya girmesini yeni bir TİP deneyimi olarak lanse edenler sonuçları yeni bir hayal kırıklığı olan ciddi bir yanılsama yaratmaktadırlar. Bin Umut adayları emekçi halkın umudu değildi ve olamaz da. AKP'yi destekleyecek bir siyasal oluşumun "umutla" alakası olamaz.

Ayrıca TİP süreci dipten gelen dalganın var olduğu bir dönemin ürünüydü. 15 TİP milletvekilinin mecliste ses getirebilmesi sağlayan Türkiye'de hızla gelişen sınıf mücadelesiydi. Bunu bir yana bırakalım TİP parlamentoculuğu benimsediği ölçüde gözden düştü ve kitlelerin desteğini kaybetti, olaylar tarafından bir kenara itildi. Yani yeni TİP olmak pek bir marifet olarak görülmemeli, kaldı ki TİP'i var eden toplumsal koşulların bugün varoluşu iddia edilemez. Bu yüzden yeni TİP efsanesine prim verilmemelidir.

Devrimci Marksistler olarak çevremizde ağırlaşan karamsarlık ve buna paralel olarak gelişen kestirmecilik ve kolaycılık karşısında gerçekçiliği öne çıkarmalıyız. Kısa vadede başarı bekleyenlerin hayal kırıklığına uğramaları kaçınılmazdır. İlkesizlik temelinde bir araya gelip burjuva politikacıları gibi umut satanlar bu hayal kırıklığını artırmaktadır, bu gibileri her zaman teşhir etmek devrimcilerin görevidir. Yapılması gereken uzun soluklu enerjik bir çabıyla gençliği örgütlemektir. Böyle uzun soluklu mücadeleyi ideolojik olarak çözülmüş, rutinizm sayesinde örgütsel olarak ayakta duran, kafası karışmış "eskiler" veremez. Bu heyecanı ve azmi, sadece ideolojik netlik temelinde hareket eden ateşli enternasyonalist komünistler verebilir. Çünkü düzenin antitezi devrimci Marksizm'dir.

Genel başkanları Ufuk Uras'ın DTP'nin desteklediği bağımsız adaylardan olmasını içine uzun süre sindiremeyen ÖDP, Ufuk Uras'ın milletvekilliği kesinleştikten sonra zafer çılgınlıklarıyla kutlamalar yapmaktan geri kalmadı. Fotoğrafta Haydarpaşa garından Ufuk Uras meclise uğurlanırken.

Militarizm, Hiroşima ve Anlattıkları

...
*Saçlarım tutuştu önce,
 Gözlerim yandı kavruldu.
 Bir avuç kül oluverdim,
 Külüm havaya savruldu.*
 ...

Nazım Hikmet Ran

Hiroşima ve Nagazakiye atılan atom bombalarının 62.yılında dünya yönetici sınıfları kendi çıkarları için nükleer silah üretmeye devam ediyor. Dünya üstünde sadece 8 ülkenin sahip olduğu 30 bin nükleer silah bulunmakta ve bunların en büyükleri 11 bin ile ABD'ye, 9 bin ile Rusya'ya ait. Nükleer silah sahibi ülkelere bak-

15 bin tonluk TNT'nin patlayıcı gücüne eşdeğer Hiroşima'ya atılan atom bombası, 140 bin kişinin anında ölümüne ve kentin yüzde 60'nın haritadan silinmesine neden oldu.

Hiroşima ve Nagazaki

1941'de Japonya'nın Pearl Harbor'ı bombalamasıyla başlayan savaş süreci ABD'nin ezici üstünlüğüyle devam ediyordu. 1945 yılına gelindiğinde ABD Başkanı Truman, Japonya'nın koşulsuz teslim olmasını isteyen Potsdam Deklarasyonu'nu yayınladı. Japonya ulti-matoma reddettiğinde yüz binlerce insanın ölümüne neden olacak sürecin emri ABD tarafından verilmişti.

6 Ağustos 1945, ABD tarafından Saat 8:15'te Hiroşimaya atılan 'Küçük Çocuk' (little boy) isimli atom bombası anında 140 bin insanın ölümüne yol açtı. Atom bombası patladığında Hiroşima'nın nüfusu 350 bin civarındaydı.. Atom bombasının ve ardından çevreye yayılacak radyasyonun yaratacağı etkiler dünya genelinde bilinmese de ABD'li hakim sınıflar herşeyin bilincindeydi, meydana gelecek yıkımın boyutlarını gayet farkındaydılar, fakat bu, eli kanlı emperyalistleri durduramayacaktı. Atom bombasından sağ kurtulan 100

bin insan daha sonra yavaş ve acılı bir ölümle hayatını kaybetti. Sadece bir gazeteci, Avusturyalı Wilfred Burchett, Hiroşima'da gerçekte ne olup bittiği konusunda ağır sansürü delmeyi başardı. 6 Eylül tarihli London Daily Press'in ön sayfasını dolduran haberi, sonradan kağıda basılarak dünya çapında yayılır: "Hiroşima'da, şehri yıkan ve dünyada şok etkisi yaratan ilk atom bombasından 30 gün sonra bile hala insanlar ölüyor, hem de esrarengiz ve dehşet verici şekilde felakette yara almayanlar, ancak atom vebası olarak tanımlayabileceğim meçhul bir şey oluşturuyorlar." Burchett, o zamanlar ayaktaki tek hastanede çalışan Dr. Katsuba'dan aktarır: "Başta herhangi diğerleri gibi yanıkları tedavi ettik. Fakat hastalar hemen eriyi gidiyor ve ölüyorlardı. Ardından, bombanın patladığı yerde olmayan insanlar bile, hastalandılar ve öldüler. Görünmeyen nedenlerden sağlıkları bozulmaya başladı. İştah kaybettiler, kafalarının saçları dökülmeye başladı, vücutlarında mavimsi lekeler görülmeye başladı ve burunlarından, ağızlarından ve gözlerinden kan akmaya başladı. Vitamin iğneleri yapmaya başladık, fakat iğnenin açtığı delikten et çürüyüp dökülmeye başladı." 9 Ağustos 1945, yine ABD tarafından Saat 11:00'de Nagazaki'ye atılan 'Şişman Adam' (fat man) isimli ikinci atom bombası ile hemen ölenlerin sayısı 75 bin civarındaydı. Şehirde yaşayan nüfus tahmini 200 bindi. Hayatta kalanları ise radyasyonun etkileri ile yine acılı bir ölüm bekliyordu. Bombalardan 5 yıl sonra iki şehirde ölenlerin sayısı 350 bine ulaşmıştı bile.

Hiroşima'da patlayan bombadan 16 saat sonra, ABD Başkanı Truman tarafından, Hiroşima'da askeri bir üsse atom bombası atıldığı ve mümkün olduğunca az sivilin öldürüldüğü açıklaması yapılır: "Tarihin en büyük bilimsel kumarını 2 milyar dolar yatırdık ve kazandık." Takip eden günlerde yaptığı bir açıklamada ise, Japonya teslim olmazsa diğer bombaların savaş endüstrisine atılacağı ve 'binlerce' sivilin hayatını kaybedeceği tehditi eklenir. Bu konuşma sırasında yüz binlerce sivil hayatını kaybetmiştir zaten!

14 Ağustos'ta Japonya atom bombalarının devam etmesinden korkarak teslim olur. Japonya'nın teslim olmasıyla savaş hakkında haber yapmayı yasaklayan askeri sansür kaldırılır. Atom bombasının etkileri hakkında yazmamak ve bomba kurbanlarının resimlerini yayınlamamak şartıyla.

BM'nin İlk İcraatı

Atom bombalarının üstünden 1 yıl bile geçmemişken, Ocak 1946'da, dünya barışını ve güvenliğini sağlayacak olan(!) Birleşmiş Milletler fikir birliğiyle ilk kararını aldı. Bu kararla, "ulusal silahlanmada atomik silahların ve kitlesel kıyım silahlarına dönüşebilecek diğer bütün

temel silahların tasfiyesi" için öne sürülecek teklifleri değerlendirmekle görevli Atom Enerji Komisyonu'nu oluşturuldu. Komisyonun çalışması, 14 Haziran'da Baruch Planı'nın sunulmasıyla sonuçlandı. Plan, atomik silahlar üzerindeki mevcut Birleşik Devletler tekelini gerekçelendirdi. Atom bombasını silahlarından arındırabilecek olan tek ülke, plana göre öyle yapmayacaktı. Bunun yerine, düşünce, nükleer teknoloji peşinde olan ülkeleri bundan alıkoymaktı. Birleşik Devletlerin denetimindeki bir uluslararası örgüt, sadece teftiş hakkını değil, aynı zamanda zincirleme tepkiyi yaratabilecek olan tüm ham materyal üzerindeki "yönetimsel kontrolü" de elinde tutuyordu. Hiçbir ulusun, bu örgütün onayı olmadan barışçıl amaçlarla bile olsa nükleer enerjiyi geliştirme hakkı olmayacaktı. Buna tecavüz hareketleri, "otomatik cezalandırmalar" eşlik edecekti ve Güvenlik Konseyi üyeleri, veto hakkını kullanamazlardı. Plan tümünden gerçek olmadan önce, Birleşik Devletler, atomik silahlarını muhafaza edecek ve yenilerini üretme biricik hakkına sahip olacaktı.

Bu karara takriben başta ABD olmak üzere emperyalist ülkeler nükleer silah üretmeye devam etti. ABD'nin ve diğer büyük emperyalistlerin işine gelmediği durumlarda BM tarafından duruma müdahale edildi. Bu müdahaleler ABD'nin ülkelere savaş tehditlerinde bulunması ve savaş açması gibi yöntemlerle pekiştirildi. Irak'a da silah aramaya giren ABD, silah bulamazken ülkede binlerce ölü ve halkları birbirine kırdıran bir iç savaş ortamı yarattı.

Aldığı ilk kararlar güya barış getirecek olan Birleşmiş Milletler de gerçek yüzünü dünyaya göstermişti. Günümüze kadar gelen süreçte, paylaşım savaşlarında emperyalist ülkelerin çıkarlarını korumak dışında bir işe yaramayan örgüt hala barış savunucusu yalanı altında ikiyüzlülüğüne devam ediyor.

1 Eylül, Barış ve Savaş

Savaş karşıtı muhalefete yaklaşımımız da Lenin'in şu sözlerinden hareketle şekillenir:

"Yığınların barıştan yana duyguları, çoğu zaman, bir protestonun başlangıcını, savaşın gerici niteliğinin bilincine vardıklarını ifade eder. Bu duygudan yararlanmak, sosyal-demokratların görevidir. Bu anlamdaki her harekete, her gösteriye bütün güçleriyle katılacaklar, ama devrimci bir harekete geçirilmeden, toprak ilhakları olmadan, uluslara tahakküm edilmeksizin, yağmasız, şimdiki hükümetler ile egemen sınıflar arasında yeni yeni savaşların tohumları atılmaksızın barışın mümkün olabileceğini söyleyerek halkı kandırmayacaklardır."

1 Eylül Barış Günü yaklaşırken dünya üstünde savaşlar devam ediyor. Emperyalistler tarafından 'terörizmle savaş, demokrasi mücadelesi' yalanları altında meşrulaştırılmaya çalışılan savaşlar sosyalistler açısından en ifade ediyor?

Sosyalistler, Lenin'in de söylediği gibi savaşların sınıf karakterine bakar. Emperyalistlerin kendi azınlık çıkarları için başlattıkları savaşlara karşıyız. Yakın zamandan örnek vermek gerekirse ABD'nin Irak'a, İsrail'in Lübnan'a karşı başlattığı müdahalelere karşı savaşırız. Ama bunu alt emperyalist Irak ve Lübnan egemenlerinin yanında tutum alarak değil, savaşı durdurabilecek tek güç olan işçi sınıfının savaşımını yükseltmek için mücadele ederek yaparız. Kapitalist devlete karşı oluşacak iç savaş ortamının destekleyicisi hatta örgütleyicisiyiz.

Bunun yanında, işçi sınıfının burjuvaziye, ezilen kesimlerin ezene karşı yürüttüğü savaşın tarafıyız. Bu mücadelelerin haklılığını, ilerici ve devrimci yönlerini görerek hareket ederiz.

Savaş karşıtı muhalefete yaklaşımımız da Lenin'in şu sözlerinden hareketle şekillenir:

"Yığınların barıştan yana duyguları, çoğu zaman, bir protestonun başlangıcını, savaşın gerici niteliğinin bilincine vardıklarını ifade eder. Bu duygudan yararlanmak, sosyal-demokratların görevidir. Bu anlamdaki her harekete, her gösteriye bütün güçleriyle katılacaklar, ama devrimci bir harekete geçirilmeden, toprak ilhakları olmadan, uluslara tahakküm edilmeksizin, yağmasız, şimdiki hükümetler ile egemen sınıflar arasında yeni yeni savaşların tohumları atılmaksızın barışın mümkün olabileceğini söyleyerek halkı kandırmayacaklardır."

egemen sınıflar arasında yeni yeni savaşların tohumları atılmaksızın barışın mümkün olabileceğini söyleyerek halkı kandırmayacaklardır."(1)

Alıntıda da belirtildiği gibi sosyalistler savaş karşıtı muhalefeti önerirken, devrimci kalkışmayı da örgütlerler. 1917 Ekim devrimini hazırlayan sürecin savaş karşıtı rahatsızlık ve muhalefetle ortaya çıkan ekmek, toprak, barış talepleri olduğunu biliyoruz. Bolşevikler savaş karşıtı hareket içinde, devrimci yenilgicilik, silahları kendi generallerine çevir şiarlarını yükselterek Ekim devrimine giden yolun taşlarını döşediler. Ekim devrimi sonrası SSCB, Brest-Litovsk Antlaşması ile savaşı sona erdirmiştir. Rusya bu antlaşma ile tüm Doğu Anadolu'dan çekiliyordu; Kars, Ardahan ve Batum'u Osmanlı devletine geri veriyordu.

Aynı zamanda Bolşevikler Çarlık Rusya'sının yaptığı tüm gizli anlaşmaları dünyaya açıkladılar ve emperyalist azınlığın açgözlü isteklerini taşımadıklarını ortaya koydular.

Bolşeviklerin savaş konusundaki bu tutumları, sosyalist mücadelemize bugün de ışık tutuyor.

Kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizmin savaşlara ihtiyacı var. Emperyalist yöneticiler iktidarlarını korumak, kar elde etmek, dünya güç dengesinde bir yer kapmak için yüz yılı aşkın süredir savaşıyorlar ve savaşmaya devam edecekler. (Sadece ABD, 1946-1975 arasında 215 kez silahlı güce başvurdu.)

Lenin'in dediği gibi emperyalist savaşları ilga ve ilhaka dayanan emperyalist barışlar, onları yeni savaşlar izleyecek: "Mevcut ilişkilerin, yani burjuva toplumsal ilişkilerin temeli olduğu gibi kaldığı sürece, emperyalist bir savaş ancak emperyalist bir barışa yol açabilir; bu ise, zayıf ulus ve ülkelerin yalnızca savaşa öngelen dönemde değil, fakat savaş boyunca da muazzam bir büyüklüğe erişmiş mali sermaye tarafından daha büyük, daha geniş ve daha yoğun bir şekilde sömürülmesi anlamına gelir"(2)

Kapitalist sistem içinde sürekli bir barışın olabileceğini söylemek hayal görmektir. Sürekli bir barış ancak çoğunluğun iktidarı olan sosyalizm ile gerçekleşebilir. Bugün sosyalistlerin görevi savaş karşıtı hareketin içinde pasifist barışseverlerden farklı olarak bu sloganı yükseltmektir. Ya sürekli devrim ya sürekli katliam!

Bengi Yıldırım

(1) Lenin, V.İ., Sosyalizm ve Savaş, Sol Yayınları, Şubat 1980, Beşinci Baskı, s. 29

(2) Lenin, V.İ., Toplu Eserler, cilt 22, s.169

Yüzyıllarca Ezilmiş Bir Toplum: Aleviler

Devrimci Marksizm dünyayı tarihsel materyalist yöntemle inceler; tarihi, olayları bu bakış açısıyla değerlendirir ve açıklar. Sınıflı toplumların tarihi sınıf savaşımının tarihidir, ancak bu savaşım kendini her zaman olanca açıklığıyla ortaya koymaz ve içinde geçtiği çağa uygun nosyonlarla kendini maskeler. Feodal çağda bu nosyon dindir. Engels, bu durumu şöyle ifade etmektedir:

"16.yüzyılın din savaşları adı verilen şeylerde bile, herşeyden önce, çok olumlu maddi sınıf çıkarları sözkonusuydu, ve bu savaşlar da,

daha sonra İngiltere ve Fransa'da ortaya çıkan iç çatışmalar kadar, sınıf savaşimleri idiler. Eğer bu sınıf savaşimleri o çağda, dinsel bir nitelik taşıyor, eğer çeşitli sınıfların çıkar, gereksinme ve istemleri din maskesi altında gizleniyor idiyse, bu hiç bir şeyi değiştirmeyen ve çağın koşulları ile kolayca açıklanır." (Engels, F., Köylüler Savaşı, s.52-53)

Aleviler, Osmanlı'dan bugüne ezilmeye devam ediyor: Kimlikleri yok sayılıyor, köylere zorla camiler yapılarak asimilasyona tabi tutuluyorlar, ibadet yerleri olan cemevlerine izin verilmiyor, zorla Sünni din eğitimi görüyorlar ve Maraş'ta, Çorum'da, Sivas'ta katliamlara mahkum ediliyorlar.

Tarihsel materyalist yöntemle incelediğimizde, Osmanlı'da Alevi-Sünni çatışması olarak algılanan çatışmanın, gerçekte yerleşik iktidar ile göçebe halk arasındaki savaşımın din maskesi ile gölge-lenmesi olduğunu görürüz. Yaşanan anlatıldığı gibi din savaşları, mezhep savaşları değildir. Dinin toplumun çimentosu olarak sunulduğu feodal toplumlar çağında sınıf savaşımının mezhep kavgası kisvesine bürünmesidir. Bu gerçekliği Osmanlı Devleti'nde yaşanan Alevi ayaklanmalarında da görebiliriz. Örneğin Kızılbaş Ayaklanmaları olarak bilinen Celali ayaklanmaları, Amerika'nın keşfi ve Kuzey Avrupa'da başlayan büyük ekonomik gelişmelere karşın yeni seferler ve dolayısıyla yeni ganimetler ve yağmalar elde edemeyen Osmanlı'nın ekonomik çöküntüsünün bedelini köylülerden daha çok vergi toplamak ve gerekirse arazilerini ellerinden alarak ödetmesi üzerine başladı. Celali İsyanları, yeni vergiler ve arazi el koymalarıyla kendilerini sefaletle terk eden Osmanlı iktidarına karşı köylü Alevi halkın başkaldırmasından,

sınıf savaşımından başka birşey değildi. Gerçekleşen diğer Alevi ayaklanmaları da incelendiğinde benzer şekilde adaletsizliklere, zulümlere, Osmanlı'nın kendilerine reva gördüğü sefaletle karşı ayaklanmalar olduklarının anlaşılması güç olmayacaktır. Bu ayaklanmalar dinsel çatışmalar değil, yoksul köylülük ile egemen sınıf arasındaki sınıf savaşımının birer parçasıdır.

Her sömürücü sınıf gibi Osmanlı egemenleri de sınıf savaşımının nasıl vücut bulursa bulsun her şekilde duydukları nefreti göstermişlerdir. Ayaklanmalar vahşice bastırıldı, ayaklanmanın bedeli Alevi halka zulümlerle, sefaletle ödettildi. Aleviler baskıdan, zulümden kaçmak için ulaşılması zor dağ köylere yerleşti. Buralar merkezi hükümetin zulmünden uzakta uzak olmasına ama verimsiz, yoksul bir yaşamdan ötesine izin vermeyen topraklardı. Osmanlı'da Aleviler sadece baskılara, horgörölmeye, zulme değil sefaletle de mahkum edilmişti.

Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne Alevilerin Ezilmişliği Devam Ediyor

Osmanlı İmparatorluğunun yerini Türkiye Cumhuriyeti aldığı Aleviler, dini temele dayanmayan bir rejimde, yaşadıkları sıkıntıların son bulacağı ümidiyle Kemalist rejime ve Kemalist ideolojiye sıkı sıkıya sarıldılar. Mustafa Kemal'in din konusundaki bazı reformları, Bektaşî dergahını ziyareti, Alevilere verdiği sıcak mesajlar ve laik devlet söylemi bu illüzyonu besledi.

Yaşananlar, Osmanlı'da da olduğu gibi sorunun din olmadığını, her sınıflı toplumun her daim ayrıcalıklara karşı sömürülenlerin birleşmesini engelleyecek, toplumu üzerinden böleceği ezilmişlikleri yaratmaya mahkum olduğunu gösterdi. Bu Aleviler olurdu, Gayri Müslimler olurdu, Kürtler olurdu... Egemenler için aslolan ezilenlerin kim olduğu değil, bu çarkın her daim böyle dönmeyiydi.

Aleviler, çok kısa sürede kimliklerinin yok sayılacağını, köylere zorla camiler yapılarak asimilasyona tabi kalacaklarını, ibadet yerlerine izin verilmeyeceğini, zorla Sünni din eğitime tabi olacaklarını, yine katliamlara mahkum edileceklerini göreceklerdi.

Yakın bir tarihte 1938'de Dersim'de tipik bir

Osmanlı İmparatorluğunun yerini Türkiye Cumhuriyeti aldığı anda Aleviler, dini temele dayanmayan bir rejimde, yaşadıkları sıkıntıların son bulacağı ümidiyle Kemalist rejime ve Kemalist ideolojiye sıkı sıkıya sarıldılar. Mustafa Kemal'in din konusundaki bazı reformları, Bektaşî dergahını ziyaretleri, Alevilere verdiği sıcak mesajlar ve laik devlet söylemi bu ilüzyonu besledi. Yaşananlar, Osmanlı'da da olduğu gibi sorunun din olmadığını, her sınıflı toplumun her daim ayrıcalıklara karşı sömürülenlerin birleşmesini engelleyecek, toplumu üzerinden böylece ezilmişlikleri yaratmaya mahkum olduğunu gösterdi. Bu Aleviler olurdu, Gayri Müslimler olurdu, Kürtler olurdu... Egemenler için aslanan ezilenlerin kim olduğu değil, bu çarkın her daim böyle dönmesi idi.

Alevi-Zaza-Kürt kırımı yaşandı. Bu olay, Cumhuriyet döneminde Türkiye'de benzeri olmayan en kanlı, en büyük pogromdur. Araştırmacı Fuat Dündar, "Dersim ayaklanması ve bastırılması, Cumhuriyet tarihinin en acı Kızılbaş kıyımı olarak Alevi kitlenin belleğinde yer etmiştir. Ayaklanmadan sağ kurtulanların anlattıkları tüyler ürperticidir. Ayaklanma, Osmanlı'daki Kızılbaş ayaklanmasının bir devamı görülmüş, acımasızca ezilmiştir. Sonuçta devlet çarkı Osmanlı'nın bir devamıdır" demiştir.

Aleviler, Mustafa Kemal'e verdikleri büyük desteğe rağmen taleplerini elde edemediler. Aleviler konusunda Cumhuriyet'in anlayışı inkarcı ve asimilasyoncu oldu, Alevileri tıpkı Osmanlı gibi bir "iç tehdit" olarak gördü. Yavuz Selim'in Çaldıran öncesi gerçekleştirdiği büyük Alevi katliamı, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından 1929 yılında "Yavuz Sultan Selim'in gazabı olmasaydı, bugün Türkiye'mizde tek bir Sünni'ye tesadüf etmek imkânı olmayacaktı" sözleriyle desteklenebilmiştir.

Cumhuriyet'in kurucu kadroları tek dil, tek din, tek millete dayanan bir ulus-devlet inşa etmek çabasıyla hareket etti. Bu anlayışın tek dil, tek din, tek millet düsturuna uyan en ideal vatandaş Türk-Sünni olardı. Alevilerin bu resimde de yeri yoktu.

Aleviler Cumhuriyet dönemi boyunca çeşitli türde baskı ve katliamlara uğradı. 12 Eylül'e giden yolu iç savaş atmosferi yaratarak açmak ve solun beslenme kaynaklarından birini kesmek için 70'lerin sonlarında Çorum, Sivas, Malatya'da katliamlar örgütlendi. 1978 yılında yüzden fazla kişinin öldürülmesi ile sonuçlanan Maraş katliamının bizzat MİT tarafından tezgâhladığı gerçeği geçen yıl Bülent Ecevit'in özel arşivinden çıkarılan belgelerle bir kere daha ortaya çıkmıştır.

60'lı ve 70'li yıllar boyunca ezilmişlik, dışlanmışlık ve yoksulluklarıyla yükselen devrimci mücadeleye ilk ve en önde katılanlar Alevi gençleri oldu. O dönem Alevilere yönelik saldırılar, katliamlar örgütleyen ve en büyük tehdit olarak algılanan MHP ve tosunuklarına karşı gençler devrimci harekete katılarak bir fiil mücadele ediyorlardı. Anadolu'nun her yanında Alevi bölgeleri istisnasız solun kalesiydi.

Hal böyle olunca, 12 Eylül cuntasından devrimci hareketin beslendiği kaynaklardan olan Aleviler de büyük oranda nasibini aldı. Solcu Alevi gençleri işkencelerden geçirildi; Alevi köylerine zorla camiler yaptırıldı; Ruhi Sular 12 Eylül rejiminin yasaklamaları nedeniyle tedavisi için yurtdışına çıkartılmayıp ölüme itildi.

Alevilerin Yeri Esas Duruş Değildir

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan beri tehdit algılamasının temel gündemlerinden biri "şeriat" ve "laiklik düşmanları" oldu. Kemalist rejimin aydınlanmacı, tepeden inmeci reformları dini motiflerle süslenen muhaliflerini buldu. 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül darbecileri kendilerini harekete geçiren faktörlerin en başlarında "irticai tehdit" ve "laiklik"i sayıyorlardı.

Aleviler, 12 Eylül sonrasında örgütlü geleneklerinin kırılmasıyla birlikte hassas oldukları şeriat tehlikesi ile korkutuldukça askeri-sivil bürokrasinin arkasında daha çok saf tuttular. 1987 türban eylemleriyle başlayan 80'ler sonrası siyasal İslam'ın yükselişine karşı, Aleviler ve sosyal demokrat kitlelerin gözlerinde Cumhuriyetin biricik koruyucusu ve Alevi kitleleri hamisi olarak ordu yükseldi.

Öyle ya 28 Şubat'ta Refah Partisi'nin hükümetten düşüren ve kapatılışının yolunu açan, Tayyip ve Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesine karşı direnerek kitleleri şeriatçıların gazabından koruyan askerlerdi! Laik düzenin tek savunucusu olarak sivil ve askeri bürokrasiye bel bağlandı. Aleviler, yıllardır Türk-İslam sentezini ideolojisi yapmış, Sünni İslam anlayışıyla Alevileri yönelik asimilasyon çabalarına girişmiş devlet geleneğini sorgulamayı bırakıp, "Hangi laiklikten bahsediyorsunuz?" diyeceklerine kendilerini yok sayan laiklik anlayışının savunucusu oldular. Oysa ki 80 sonrası siyasal İslam, 12 Eylül'ün yaramaz çocuğuydu.

İslamcılığı Ve İslamcılar Palazlandıran 12 Eylül Askeri Rejimidir

ABD, Ortadoğu'daki çıkarlarını zarara uğratacak solun yükselmesini bertaraf etmek için "Yeşil Kuşak" projesini hayata soktuğunda, ABD'nin "bizim çocukları" Kenan Evren ve 12 Eylül cuntacıları da aynı plana başvurmakta gecikmedi. Solun yükselişinin, sistemi ve ayrıcalıklarını tehdit etmesini engellemenin yolu halktaki dini duyguları güçlendirmekten geçiyordu. 12 Eylül cuntası da bu çerçevede davranacaktı.

Cuntacı Evren, il il gezdiği mitinglerinde Kuran'dan ayetler okuyor, imam çocuğu olduğunu söyleyerek halkın dini duygularını sömürüyordu. Cumhuriyet tarihi boyunca imam hatip liselerindeki ve Kuran kurslarındaki en büyük artış 12 Eylül yıllarında yaşandı. Zorunlu din derslerini getiren de aynı generallerdi. Bugün kıyasıya mücadele içinde oldukları İslami hareketi ve İslami sermaye cuntacı generallerin koruyucu şemsiyesi altında palazlandı. Suudi-ABD ortaklığına dayanan Aramco'nun finanse ettiği Rabıta'nın dinsel faaliyetlerine 12 Eylül cuntasının başı Evren tarafından izin verildi. Evren ve Özal, Rabıta ve Faisal Finans'ın Türkiye'ye gelişine izin veren kararnamenin altına birlikte imza atmışlardı. Rabıta örgütü aracılığıyla maaşları ödenen kişiler kullanılarak dinci örgütlenmeler desteklendi. Şimdi ise aynı generaller, "laik cumhuriyeti" şeriat tehlikesine karşı koruduklarını iddia ediyorlar!

28 Şubat sürecinde kıyasıya çatıştıkları Refah Partisi'nin bir milletvekilinin özel kalem müdürü

Salim Uslu'nun ağzından 12 Eylül cuntacılarıyla Rabita ve İslamcı güçlerle arasındaki ilişkiye kulak verelim: "1981 yılının kasım ayıydı sanırım. S.Arabistan'dan Rabita(Dünya İslam Birliği) Başkanı Muhammed Hanekan ve Genel Sekreteri Saffet El Emmini geldi. Dışişleri Bakanlığı ile de temas kurdular. Avrupa'daki bazı görevlilerimize maaş verme konusu da o zaman kararlaştırıldı. Bu konudaki kararı da hem ilgili bakan, hem de Kenan Evren ve Milli Güvenlik Konseyi onayladı. 1982'de ben görevli olarak S. Arabistan'a giderken Avrupa'da 444 görevlimiz vardı.

1987'de rahmetli Uğur Mumcu'nun 'Rabita'dan maaş alınıyor' yazıları çıkıp ve dönemin bakanı Mehmet Özgüneş haberi olmadığını da söyleyince ben de dosyaları alıp MGK'ya gittim. Bu konunun kendilerinin izniyle alındığını hatırlattım." (www.hurriyet.com.tr/gundem/3473578.asp) (Salim Uslu, 1971'de Diyanet İşleri Başkanı olan ve 19. dönemde Refah partisi'nden milletvekili seçilen Lütfi Doğan'ın özel kalem müdürlüğünü yapmıştır.)

Kenan Evren, "12 Eylül'ün etkisi ve sonuçları 20 yıl sonra anlaşılacak." demişti. 20 yıldan fazla bir süre sonra Türkiye'ye baktığımızla etki ve sonuçlarını rahatlıkla anlıyoruz. Bu etkilerden en önemlilerinden biri de İslamcıların palazlandırılmasıydı. İslamcılar, 12 Eylül'ün çocuklarıdır ve sadece görevlerini beklendiği gibi yerine getirdikten sonra kenara atılmak istenmektedirler. İki taraf açısından da ortada ilkesel bir işbirliği yapmama sorunu yoktur.

Kenan Evren mantalitesi ile bugün arasında fark olduğunu savunanlar olabilir. Şunu açığa kavuşturmak gerekir ki bu fikir ve eylemler kişilerin kendi bireysel tavırlarına değil, kurumsal bakış açılarına dayanır. 27 Nisan muhtırasından sonra aynı Kenan Evren'in "Ordu gerekeni yapmıştır" demesi de bunun bir kanıtıdır.

Yine AKP ve Genelkurmay cephesinde el altından ortalığa saçılan gizli belgelerden askerin Aleviliğe ilişkin bakışına dair bir izlenim vermektedir. Genelkurmay Başkanlığı Silahlı Kuvvetler İstihbarat Okul Komutanlığı gizli ibareli ders notlarında Alevilik şöyle tariflenmektedir:

"Alevilik bir mezhep olmayıp, Sünni mezhepler içinde bir yaşam şeklidir. Alevilik, Şiiğin katı kurallarına kesinlikle uymaz. Aleviliğin oluşumu konusunda araştırma yapan bilim adamlarının görüşüne göre; Anadolu Selçuklu döneminden itibaren şehirleşmeye geçen Türk boyları, medreselerin açılması ile kitabı, kültürü tanımış; İslam'ı bu kültürden öğrenip uygulayanlar Sunni olarak, bu kültürü alamayan kırsalda yaşayan Türkler ise İran'ın etkisi ile Alevi (Hz. Ali'yi savunurlar) olarak kalmışlardır."

Şeriat Tehlikesi Gerçek Mi?

Ayrıcalıkları ve iktidarlarının devamını sağlamak için yürüttükleri kendi iç çatışmalarında nasıl liberal burjuvazi AB, demokrasi söylemleriyle kendi konumunu güçlendirmeye çalışıyorsa sivil-askeri bürokrasi de toplumu, özellikle de bu konuda çok duyarlı Alevileri yarattıkları sunî şeriat tehlikesi üzerinden arkasına yedeklemeye çalışmaktadır.

En radikal olduğu dönemde bile Sincan'dan tankların geçmesiyle hükümetten düşen, parçalanmış bir hareket, böyle bir devlet geleneğini zorla devirmeyi ve dolayısıyla bunun bedellerini göze alıp nasıl şeriatı getirecekti? O İslamcı tarikatları 28 Şubat sonrasında Erbakan'a neden sivri çıkışlar yapıp yılların kazanımlarını bozduğu için kızan. Hele ki daha ılımlı bir AKP çizgisinin bu kadar bile ileri gidemeyeceği açıktır.

Küçük burjuva ve orta sınıflara dayanan İslami hareketler, üzerinde yükseldikleri sınıfsal tabanları nedeniyle iktidarsızdılar. Bunu Türkiye'nin son 15 yıllık tarihinde yeterince gördük. Peki, İran'da nasıl iktidara geldiler diye soran olursa, İran'da işçi sınıfının devrimci ayaklanmasının Komünist Parti'nin ihaneti nedeniyle molara terk edildiğini, İslamcıların iktidarı devirmediğini, işçi sınıfı tarafından alaşağı edilen Şah'ın bıraktığı iktidara çöreklandıklarını söylemek daha doğru olacaktır.(Bu konuda daha detaylı bilgi edinmek isteyenler Marksist Bakış'ın 6. sayısına ya da www.bolsevik.org/ bakabilirler)

Burada söylemek istediğimiz şey İslamcıların toplumda bir değişiklik yaratmayacağı, yaratmak istemediği ya da yaptıkları değişikliğin kabul edilebilir olduğu değildir. Mesele İslamcılar başımıza musallat edenlere onlarla mücadele etmesi için bel bağlayamayacağımızdır. Yaşananlar, ABD'nin Yeşil Kuşak projesiyle yarattığı Taliban, Usama Bin Ladin gibilerini insanlığın en büyük düşmanı ilan edip şimdi de Ortadoğu'daki planlarını gerçekleştirmek için onlara karşı mücadele ederek demokrasi, özgürlük havarisi, kökten dincilik karşıtı olarak görünmesinden farklı değildir.

Biz, İslami harekete karşı mücadelemizde, kirli savaşta bölgenin dini duyguların güçlü olmasından yararlanarak Hizbullah gibi dinci kontra örgütler yaratan ve ancak işi bittiğini düşündüğünde bir kenara atan güçlere değil, kendi gücümüze ve eylemimize güveniyoruz.

Türkiye, 12 Eylül askeri darbesi öncesinde de halkının çoğunluğu Müslümanlardan oluşan bir ülkeydi. O zaman da İslamcı örgütler ve militanları vardı. Niçin şimdiki kadar güçlü değillerdi? Niçin bu İslamcı güçler, bu kadar tehditkar gelmiyordu? Söylemlerinin daha yumuşak olmasından dolayı mı? Hayır. Mesele 12 Eylül öncesinde muhafazakar bölgelerdeki yoksul halk dayanışma bağları için İslamcılara ihtiyaç duymuyordu. Halkın yalnızlığına, yoksulluğuna son verecek, uğradığı haksızlıklara karşı sesini yükseltecek örgütlü bir

Büyük çoğunluğunu emekçilerin oluşturduğu Alevilerin kurtuluşu da tıpkı diğer ezilen ve sömürülenler de olduğu gibi devrim ve sosyalizm mücadelesinden geçmektedir ve dolayısıyla güvenmeleri gereken tek şey kendi güçleri ile diğer ezilen ve sömürülenlerle yükseltecekleri ortak mücadeleleridir.

Şeriat korkusuyla rejime bağlanan Aleviler, Kürt düşmanı şoven dalganın da payandası yapılmaya çalışılıyor. Aleviler, Kemalist çizginin etkisinde kalarak üniter yapıya tehdit gördüğü Kürtlere ve Kürt hareketine karşı duruyor. Ancak yüzyılların ezilmişliği içinden çıkıp gelmiş, kimliği yok sayılmış ve hala sayılan, katliamlara uğramış bir toplumun yine böyle ezilmiş bir halkı anlaması gerekir. Çorum'da, Malatya'da, Maraş'ta, Sivas'ta Alevi katliamı örgütleyen kontra güçlerin bugünkü misyonu Kürt linçleri organize etmek, toplumda Kürt düşmanlığını artıracak şaibeli bombalamalar örgütlemek ve benzerleridir. Aynı tezgahlardan Aleviler de geçti. Aynı acıları Aleviler de yaşadı.

geleneği vardı. Bu nedenle İslamcılar böyle bir güce sahip değillerdi. Ayrıca Alevi kitlelerin bu kadar tedirgin olmamasının nedeni de örgütlü gelenekleriyle kendi güç ve eylemlerine duydukları güvendi. Bunlara ek olarak o dönemde Aleviler en büyük tehdit olarak derin devlet ve MHP'yi görüyorlardı. Çorum, Sivas, Malatya ve Maraş katliamlarının örgütleyicisi kontra güçlerin desteğiyle MHP idi. Ecevit'in ölümünden sonra çıkan belgelerde Maraş katliamının tezgahlayıcısının MİT olduğu açığa çıkmıştır. 12 Eylül sonrasında da asıl en büyük tehditlerin bu güçler olduğunu hayat bize gösterse de Aleviler yaratılan paranoyanın etkisiyle MHP ile ittifaklara bile sıcak bakar noktaya gelmiştir. Sivas olayları kontra güçlerin desteğiyle gerçekleşmemiş midir? Ramazan aylarında oruç tutmayanlara saldıranlar ülkücü tosuncuklardan başkaları değildir.

12 Eylül'e giden yolda tezgahlanan kontra- katliamlar Alevilerin kendilerine ve örgütlü geleneklerine bu güvenini kırmak, toplumda kutuplaşma, iç savaş atmosferi yaratmak ve darbeyi meşrulaştırmak için kullanıldı. Katliamlar asker ve devletin kolluk güçleri tarafından izlendi. 12 Eylül ile birlikte örgütlü geleneği yok edilen Aleviler artık yalnızlaşmışlardı. Pompalanan tehditler (şeriat gibi) karşısında tek güvenceleri örgütlü geçmişlerinden önce olduğu gibi Kemalist elitlerdi.

1993 Sivas katliamı da tarihsel dersi tekrar hatırlattı. O dönemde Sivas valisi olan Ahmet Karabilgin'in katliamdan 9 yıl sonra Can Dündar'ın belgeselinde askerin olaylara müdahalesini şu sözlerle anlatmaktadır: "Sonunda 20-30 asker geldi, Hükümet Meydanı'na... Ama orduvini koruyacak şekilde mevzi aldılar. Bunları maalesef ben yaşadım, gördüm. Halbuki Madımak'ta sıkıntımız var, oraya yoğunlaşması lazım. Ama askeri birlikten parça parça gelen bu gruplar olay yerinden çok, ana caddedeki mağazaların, kuyumcuların, askeri risk altına atmayacak bölgelerin etrafında güvenlik önlemi aldılar."

Başta hak alma eylemleri olmak üzere emekçilerin, öğrencilerin, köylülerin giriştiği en demokratik eylemlere bile en sert şekilde hızla binlerce polis ve asker, panzerler, gaz bombaları, kurşunlar ile saldıranlar bu katliamların ardından sadece külleri temizlemek üzere katliam bölgelerine teşrif etmişlerdi.

Gazi ayaklanmasında ise kolluk güçleri doğrudan nişan alarak 23 kişiyi katletti. Üç kahvehane ve bir pastanenin taranıp bir Alevi dedesinin öldürülmesine karşı mahallede yükselen halkın öfke ve tepkisi kendisini Gazi mahallesinde sokak çatışmalarında gösterdi. Tepkiler, Nurtepe, Okmeydanı, Alibeyköy başta olmak üzere başka mahallelere yayıldı. Binlerce insan direnişe katılmak için Gazi mahallesine aktı. Mahallede barikatlar kuruldu, 4 gün boyunca çatışmalar devam etti. Bu dört gün boyunca altısı Ümraniye 1 Mayıs Mahallesi'nde olmak üzere 23 kişi polis tarafından katledildi, kayda geçen yaralı sayısı 500'ü buldu. Gazi olayları da Türkiye tarihine yönelik saldırılardan biri olarak geçti.

Hangi Laikliğin Korunmasından Bahsediliyor?

Tayyip ve Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesine karşı Cumhuriyet mitinglerini dolduran Alevi kitleler en çok "Türkiye laiktir, laik kalacak" diye bağırıyorlardı. Bu söyleme bazı Alevi örgütlerinden bile tepki geldi, "Türkiye laik değildir laik kalacak!" diye.

Diyanet İşleri Reisliği, Cumhuriyet'in kuruluşunda Saltanat ve Şeyhülislam'lığın yerine gelmiştir. Bugün tüzüğüne Diyanet'in kaldırılmasını koymak Anayasa Mahkemesi'nin bir partiyi kapatma nedenidir. En basit anlamda laikliğin, din ve devlet işlerinin ayrılması, vicdan özgürlüğü olarak nitelendiği düşünüldüğünde zorunlu (ya da seçmeli olsun fark etmez) din derslerinin okullarda okutulduğu, devletin imam-müezzin yetiştirdiği, devletin Diyanet İşleri Başkanlığı gibi resmi bir kurumla (ki bu kurum 8 bakanlığın toplamı kadar bütçeye sahiptir-2 milyar dolar) dinle ilgili yaşamı düzenlediği, bu kurum üzerinden farklı mezhep ve dinlere ait ibadet yerlerine izin verildiği, nüfus cüzdanlarında din kısmının olduğu, ki daha örnekler uzatılabilir yani Alevilerin inanç ve kimlikleri üzerinde demoklites kılıcı gibi sallanan bu sistem şimdi laik oldu ve Aleviler de onun savunucusu oldu. Şeriat tehditi karşısında duyulan çaresizlik olayı bu noktalara kadar getirdi. Denize düşen yılana sarılır misali.

CHP Alevilerin Savunucusu Değildir

Alevi veya Kürt, her türlü ezilen kimlikten partisinden temizleyen Baykal'ın ve diğer sosyal demokrat partilerin Aleviler konusundaki tutumlarının ikiyüzlülüğünü tartışmaya bile gerek olmayacak şekilde tarih ortaya koymuştur. Alevilere yönelik katliamların yapıldığı dönemde iktidar olan sosyal demokrat partilerin (Maraş katliamında CHP, Sivas katliamında SHP) katliamları engellemek yerine seyirci kalmayı tercih etmeleri yaşanan vahşetin suç ortağı oldukları gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Sosyal demokrat söylemli bu partilerin ne kadar iki yüzlü olduğunun bir kanıtı da bugünlerde laiklik, laiklik diye yaygara koparan bu partilerin, CHP iktidarı döneminde İmam Hatip mezunlarına normal üniversitelere girme hakkı vermesinde görünmektedir. 1976 yılına kadar direkt üniversite imtihanına alınmayan, sadece İslam enstitülerine gidebilen mezunların, istedikleri üniversite bölümünde okuyabilmeleri için sınav öncesi lise fark derslerini vermeleri gerekiyordu. 1976'da Ecevit hükümeti tarafından Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 32. maddesinde değişiklik yapılarak, bu liseler hem mesleğe, hem de yüksek öğrenime öğrenci yetiştiren okul statüsüne kavuşturuldu.

Bu sosyal demokrat partiler Alevileri olsa olsa onları iktidara yükseltecek merdivenin basamakları olarak görmekte ve öyle davranmaktadırlar. Sırtını başta generaller olmak üzere diğer egemen sınıflara dayayan CHP geleneği Aleviler için alternatif olamaz.

Kürtleri, En Çok Alevilerin Anlaması Gerekir!

Şeriat korkusuyla rejime bağlanan Aleviler, Kürt düşmanı şoven dalganın da payandası yapılmaya çalışılıyor. Aleviler, Kemalist çizginin etkisinde kalarak üniter yapıya tehdit gördüğü Kürtlere ve Kürt hareketine karşı duruyor. Ancak yüzyılların ezilmişliği içinden çıkıp gelmiş, kimliği yok sayılmış ve hala sayılan, katliamlara uğramış bir toplumun yine böyle ezilmiş bir halkı anlaması gerekir. Çorum'da, Malatya'da, Maraş'ta, Sivas'ta Alevi katliamı örgütleyen kontra güçlerin bugünkü misyonu Kürt linçleri organize etmek, toplumda Kürt düşmanlığını artıracak şaibeli bombalamalar örgütlemek ve benzerleridir. Aynı tezgahlardan Aleviler de geçti. Aynı acıları Aleviler de yaşadı.

Şunun kavranması gerekmektedir ki ezen, karşıt kimlik değil burjuva düzendir. Bu sistemin çarkları ancak böyle döner. Öyleyse ezilenlerin birbirine değil ortak düşmana dönmeleri ve gerçek kurtuluşlarının bu sistemin yıkılmasından geçtiğini bilmeleri gerekir.

Sonuç Olarak

Kapitalist düzen varolduğu sürece otoritesini ve sürekliliğini sarsabileceğini düşündüğü her durum karşısında toplum içinde yeni bölünmeler ve yeni katliamlar yaratacaktır. Geçmişte Ermeniler, Rumlar; dün Aleviler, bugün ise Kürtler... Kapitalistler böyleli durumlarda kullanabilmek için beslediği katilleri de kendinden olmayanları inkar ve imha üzerine örgütlenen bir zihniyetten seçecektir. Gelecekte de farklı coğrafya ve dillerde yeni ezilenler yaratılacak ve eskilerini de sürdürecektir. Aleviler, her daim Türkiye yönetici sınıfları için toplumda potansiyel kamplaşma yaratma alanlarından biri olacaktır. Batı'nın gelişkin(!) demokrasilerinde de durum böyledir. Sistem hep bir düşman yaratır: bugünlerde göçmenler ve Müslümanların olduğu gibi.

Aleviler, yaratılan toz duman içerisinde kendileri gibi yoksul bir yaşama mahkum edilmiş İslamcı fikirlerden etkilenen kitlelere karşı tutumları yaratılan suni kutuplaşmaya karşı sınıf ve ezilenlerin birliğini yakalayıcı şekilde olmalıdır. İslamcı liderlikler ile boşalan sosyal devletin yerine sunulan dayanışma bağları nedeniyle İslami hareketle ilişkilenen ve etkilenen kitleleri ayırmak ve farklı davranmak gerekmektedir. Bu kitleler, mücadeleleri ile istediklerini ve hak ettiklerini kazanmaya başladığında İslamcılara ihtiyaç duymayacak, kendi güçlerine ve ortak mücadeleye güveneceklerdir. Lenin'in şu sözleri bunu açıkça ortaya koymaktadır:

"İşçi yığınları üzerinde sonsuz baskı ve zorbalığa dayalı bir toplumda, dinsel önyargıları (bırakalım polis zorunu, proletarya partisinin-bn) propaganda yöntemleriyle giderilebilir sanmak aptallık olur. İnsanlığa vurulmuş din boyunduruğunun toplum içindeki ekonomik boyunduruğun yalnızca bir ürünü ve yansıması olduğunu unutmak burjuva darkafallığı olur. Proletarya, kapitalizmin karanlık güçlerine karşı kendi öz savaşımıyla aydınlatılamazsa, broşürlerin çoğaltılması ve öğütlerin artması onu aydınlatılamaz. Ezilen sınıfın bu gerçekten devrimci savaşımında yeryüzünde bir cennet yaratma uğruna birlik, bizim için, gökteki cennet konusunda proleter düşünce birliğinden daha önemlidir." (Lenin, V.İ, Sosyalizm ve Din, s. 13)

Büyük çoğunluğunu emekçilerin oluşturduğu Alevilerin kurtuluşu da tıpkı diğer ezilen ve sömürülenler de olduğu gibi devrim ve sosyalizm mücadelesinden geçmektedir ve dolayısıyla güvenmeleri gereken tek şey kendi güçleri ile diğer ezilen ve sömürülenlerle yükseltecekleri ortak mücadeleleridir. Alevi işçi ve yoksul köylülerinin, Alevi kimliği üzerinden bugün kitleleri yönlendirmek ve yeni sömürü araçları bulmak isteyen Alevi patronlarıyla (Cem Vakfı, İzzettin Doğan gibi) ortak mücadeleleri olamaz. Bu kişilerin derdi Alevi kimliğinin sömürüsü üzerinden toplumsal mevkiiler kazanmak, kitleleri elinde oynatmaktan başka bir şey değildir. Alevilerin safı Alevi patronlarının yanı sıra değil sınıf kardeşlerinin ve diğer ezilenlerin yanındır.

Aleviler, hepimizin nereye hizmet ettiğini bildiğimiz gerici, faşist, ırkçı, kısacası her türlü ayrımcı politika karşısında esas duruşa değil devrimci saflara geçmelidir. Ne postal, ne de diğer ayrıcalıklılar Alevilerin dostu olamaz.

Ancak sosyalizm ayrımcılığı, baskıyı, ezilmişliği ortadan kaldıracaktır. Kurtuluşun tek yolu proleter devrim kavgasıdır.

Aynur Akman

12 Eylül'e giden yolu iç savaş atmosferi yaratarak açmak ve solun beslenme kaynaklarından birini kesmek için 70'lerin sonlarında Çorum, Sivas, Malatya'da Alevi katliamları örgütlendi. 1978 yılında yüzden fazla kişinin öldürülmesi ile sonuçlanan Maraş katliamının bizzat MİT tarafından tezgâhlandığı gerçeği geçen yıl Bülent Ecevit'in özel arşivinden çıkarılan belgelerle bir kere daha ortaya çıktı. Darbeden sonra da Alevilere yönelik katliamlar 1993'de Sivas'la sürdü.

Troçkizm'in Marksist Leninist Geleneğe Katkısı

Troçkizm, Marksist Leninist geleneğin devamıcısıdır, peki öyleyse neden Troçkizm diye farklı bir adlandırılmaya gerek duyulmuştur? Tamam, Troçki Marks ve Lenin'in yarattığı geleneği savunmuş ve bu uğurda katledilmiş olabilir, ama bu, Troçki'nin isminin yanına "izm" takısı getirilmesini gerektirir mi? Ya da Stalinistlerin çok kaypakça savundukları şekilde, Stalin önemli bir düşünsel yenilik ortaya koymuş mudur ki Stalinizm diye bir şey var olsun?

Bir kişinin adının "izm" ekiyle bütünleşebilmesi için bu kişinin önemli tarihsel anlamları olan bir düşünce sistemine (Marksizm, Nazizm), bir yöntem-uygulamaya (Fordizm, Özalizm, Stahanovizm, Maoizm) ya da liderlik ettiği önemli tarihsel dönemeçlere (Stalinizm, Kemalizm, Bonapartizm) imza atmış olması gerekir. Zaten, "izm" olarak adlandırılan söz konusu yöntem, düşünsel sistemler ve tarihsel dönemeçler belirli koşullar altında kesişir, iç içe geçerler, bu nedenle bunları birbirinden tamamen ayırmak çok zordur, olsa olsa kaba bir sınıflandırılmaya gidilebilir.

Troçkizmi bu bağlamda nereye koymak gerekiyor? Bu soruyu cevaplamak için Troçkizmi yukarıdaki üç ana başlık

etrafında irdeleyelim: Troçkizmin Marksist-Leninist geleneğe katkıları nelerdir? Troçkizm, bir tarihsel dönemeç olarak nerede durmaktadır? Troçkizm yöntem olarak neyi benimsemiştir? Bu yazımızda ilk başlığı açmaya çalışacağız. Diğer bölümleri de devamı niteliğindeki farklı yazılarda inceleyeceğiz.

Troçkizm'in Marksist Leninist Geleneğe Katkısı

Stalinizmin, bir yandan işçi devletini ve Bolşevik geleneği tasfiye etmesini örtbas edecek diğer yandan da yeni rejimin ideolojik dayanak noktalarını oluşturacak teorik açıklamalara ihtiyacı vardı. Karşı devrimci pratiğin haklı çıkarılması için mevcut Stalinist siyasetin allanıp pullanması ve bunların "Marksizm'e" ve "Leninizm'e" dayandırılması bir zarurettir. Stalinizmin bu konudaki özgün yanı karşı devrimci bürokrasinin devrimin içinden çıkmasında yatar. Bunun doğal sonucu olarak Stalinizm Marksizmle doğrudan bir çatışmayı kesinlikle göze alamazdı. Kendisini devrimin devamıcısı olarak göstermek zorundaydı.

1920'lerin başından 1928'lere kadarki süreç içerisinde başlangıçta yükselen bürokrasinin ihtiyaçları çerçevesinde adım adım şekillenen ve daha sonra binçili biçimde kendi çıkarları doğrultusunda Marksizmi çarpıtan Stalinizm, Troçki'nin önderlik ettiği Sol Muhalefet'i 1928'de kesin olarak yenilgiye uğratığında, aynı zamanda "kendi" Marksizm'ini oluşturma yolunda büyük bir engelden kurtulmuş oluyordu.

Bürokrasi, ayrıcalıklı hakim bir sosyal grup olarak, kendi çıkarlarının ifadesi politik yaklaşımları, Lenin'in ölümünden itibaren yavaş yavaş ortaya koymada gecikmedi. Bunların başında tek ülkede sosyalizm "teorisi" geliyordu. Ayrıcalıklı bürokrasi, başından beri içgüdüsel olarak, sürekli devrim çizgisini

kendi çıkarlarına baştan aşağı aykırı büyük bir tehdit olarak algılamaktaydı. Marksizm'in köşe taşı olan dünya devrimi hedefi, Lenin'in formüle ettiği "Gelişmiş ülkelerdeki devriminin başarısı için gerekirse Rus Devrimi'ni feda ederiz" Bolşevik mantığını beraberinde getiriyordu. Hakim hale gelen bürokrasi için bu formülasyon artık kabul edilemezdi. Rusya'daki yeni rejimin dünya devrimi için riske atılması, bürokrasinin ayrıcalıklı konumunu tehlikeye atan gereksiz maceracı bir yaklaşımdı. Diğer taraftan dünya devrimi girişimi başarılı olur, yani devrim başka ülkelere de yayılırsa Stalin bürokrasinin varlığını mümkün kılan koşullar ortadan kalkmış olurdu. Böyle bir durumda devrimin izolasyonu ortadan kalkar, proleter demokrasi yeniden tesis edilir ve bürokrasinin gücü kırılır ve nihayetinde tam tasfiye gerçekleşebilirdi. Stalin bürokrasinin daha en başından itibaren, ilkin sınıf içgüdüğü olarak daha sonralarıysa sınıf bilinci biçiminde geliştirdiği "devrim korkusu"nun arkasında yatan gerçeklik budur.

Devrim öncesi ve devrimci atılım süresince Bolşevikler için tek ülkede sosyalizm gibi küçük burjuva milliyetçi uydurma teorileri kimse dillendiremezdi bile, dünya devrimi kanısı ortak ve yaygın anlayıştı. Sosyalizme ancak uluslararası ölçekte ulaşılabilirdi gerçeğini birinin reddetmesi mümkün değildi. Nitekim bürokrasinin iyiden iyiye uç verdiği sıralarda yapılan ve Lenin'in katıldığı son kongre olan Komünist Enternasyonalin 4. kongresinde alınan karar fazla söz gerek bırakmıyordu: "Bütün ülkelerdeki proleterlere proleter devrimin hiçbir zaman tek bir ülkenin sınırları içerisinde zafere ulaşamayacağına hatırlatır; o yalnızca uluslararası biçimde, dünya devrimine gelişerek zafere ulaşabilir."

Yedinci Kongrede Milyutin, Lenin'in kararında bir düzeltme yapmayı önerdi: "Ben, "toplumsal devrim çağı artık başlamıştır" lafının geçtiği yere, "uluslararası sosyalist devrim" sözcüklerinin eklenmesini öneriyorum ... Bunu tartışmak bence gereksiz.... Toplumsal devrimimiz ancak bir uluslararası devrim olarak zafere ulaşabilir. Devrim, çevre ülke-

lerdeki burjuva yapıları dokunmadan, tek başına Rusya'da başarılı olamaz ... Yanlış anlaşılmayı önlemek için bunun eklenmesini öneriyorum." Başkan Sverdlov: "Yoldaş Lenin bu ekleme kabul ediyor, dolayısıyla oylama gereksiz." Parlamento tekniklerinin küçük bir örneği bile ("tartışmak gereksiz" ve "oylama gereksiz"), epigonların sahte tarihçesini belki de en itinalı araştırmadan daha iyi yalanlıyor!

Lenin, RKP(B) 7.Kongresi'nde Savaş ve Barış adlı raporunda şöyle der: " Tarih şimdi bizi olağanüstü zor bir duruma soktu... Meselelere dünya tarihi ölçeği uygulanırsa, devrimimizin yalnız kalması halinde, umutsuz bir dava olacağına en ufak bir şüphe duyulamaz elbette. Bolşevik Parti olarak biz tek başına işe girişsek, bunu devrimin tüm ülkelerde olgunlaşmakta olduğuna, katlanacağımız bütün zorluklara rağmen, payımıza düşen bütün yenilgilere rağmen, uluslararası sosyalist devrimin sonunda başında değil- patlak vereceğine inançla yaptık... Tüm bu zorluklardan bizi kurtaracak olan, tekrar ediyorum, Avrupa Devrimidir."

İktidarın ele geçirilişinin beşinci yılının sonunda, Lenin, Bolşevik stratejinin anlamını son derece açık biçimde ifade etti. "Uluslararası devrimi gerçekleştirmeye başladığımız zaman, devrimin gelişimini öngörebileceğimiz inancıyla değil, bir dizi durum bizi devrimi yapmaya ittiğinden işe başladık. Düşüncemiz şuydu: Ya uluslararası devrim imdadımıza yetişecekti ve bu durumda zaferimiz güvence altına alınacaktı, ya da yenilgi halinde bile devrim davasına hizmet ettiğimiz ve deneyimimizin diğer devrimlere faydalı olacağı bilinciyle, kendi mütevazı devrimci çalışmalarımızı sürdürecektik. Uluslararası dünya devrimi olmaksızın proleter dönüşümün imkânsız olduğu bizim için çok açıktı. Devrimden önce de sonra da düşüncemiz şuydu: hemen veya her halükârda çok kısa sürede, diğer ülkelerde, daha gelişmiş kapitalist ülkelerde devrim başlayacaktır, yoksa yok olmaya mahkûmuz. Bu bilince rağmen her durumda ve her ne pahasına olursa olsun sovyet sistemini korumak için her şeyi yaptık. Çünkü sadece kendimiz için değil, uluslararası devrim için çalıştığımızı biliyorduk. Bunu biliyorduk, bu inancımızı Ekim devriminden önce de, hemen ardından Brest-Litovsk Barışında da ifade ettik. Ve genel olarak bu doğrudur."

Lenin, Mart 1923'te, hayatının son yıllarında da şöyle yazıyordu: "Şu anda ... şu soruyla karşı karşıyayız: Batı Avrupa'nın kapitalist ülkeleri sosyalizme doğru gelişmelerini tamamlayana kadar, küçük, çok küçük köylü üretimimizle, yıkıntı halimizle dayanabilecek miyiz?"

Sosyalist devrim ulusal arenada başlar ama sosyalist programın tamamlanması ancak uluslararası arenada mümkün olabilir. Kapitalizm ulusal olanın ötesinde evrensel bir ekonomik yapı ve buna karşılık gelen bir uluslararası sistem yaratmıştır. Bu yüzden kapitalizmin tasfiyesi ve sosyalizmin kurulması da ancak uluslararası ölçekte vücut bulabilir.

Sosyalizmde işçi devletleri de sönmülmüştür. İşçi devletleriyle sosyalizmi birbirine karıştırmamak gerekir. İşçi devletleri, işçi iktidarının kurumsal yapısıdır ve burjuvaları ve geçmişin sömürücü kesimlerini baskı altında tutmak, karşı devrimi engellemek ve dünya devriminin koşullarını hazırlamak için vardır. İşçi sınıfı, proleter devrimle bir ülkede iktidarı ele geçirebilir, ama bu yeni iktidar ile kapitalist eski rejim uzun süre birlikte varolamazlar. Devrim dalgasının farklı ülkelere sıçraması ve kapitalizmin uluslararası tasfiyesi ile sosyalizm mümkün olabilir. Yani, işçi iktidarı en başından beri aldığı tedbirler ve dünya devriminin ve dolayısıyla sosyalizmin koşullarını hazırlayarak devletin sönmülmemesinin yolunu açar, kendi sonunu hazırlar ve ancak tüm dünyada işçi devletlerinin sönmülmemesiyle sosyalizme geçilebilir.

Marks komünist toplumun alt ve üst evrelerini ayırarak komünizmin alt evresini ifade eden bir sosyalist toplumdan bahseder. Sosyalist toplumda kapitalizmin yıkılmış olacağını buna paralel olarak da sorunların tümünden yok olması olmasa da insanın insanı sömürmesinin son bulacağını söylemektedir. Sosyalizm sınıfsız bir toplum anlayışına dayanır. Sosyalizm, tanımı gereği, sınıfsız, sınırsız, devletsiz bir toplumdur. Sınıfların tümünden ortadan kaldırılması ise elbette ki tüm dünyada kapitalizmin tasfiyesiyle mümkün olabilecek birşeydir. Yani, "tek ülkede sosyalizm" iddiası, Marksizmle ters düşen, hiçbir bilimselliği olmayan bir fantaziden daha çok, koca bir yalandır, Stalinci bürokrasinin çıkarlarını ve ihtiyaçlarını ifade eden koca bir yalan. Zaten Stalin'in 1936'da, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin tamamen gerçekleştiği, 1939 yılında 18. Parti Konferansında ise "komünizme ilerliyoruz" gülmüştüğüne düşerken hatta Kruşçev ustasının izinden giderek SSCB'de

"Uluslararası devrimi gerçekleştirmeye başladığımız zaman, devrimin gelişimini öngörebileceğimiz inancıyla değil, bir dizi durum bizi devrimi yapmaya ittiğinden işe başladık. Düşüncemiz şuydu: Ya uluslararası devrim imdadımıza yetişecekti ve bu durumda zaferimiz güvence altına alınacaktı, ya da yenilgi halinde bile devrim davasına hizmet ettiğimiz ve deneyimimizin diğer devrimlere faydalı olacağı bilinciyle, kendi mütevazı devrimci çalışmalarımızı sürdürecektik. Uluslararası dünya devrimi olmaksızın proleter dönüşümün imkânsız olduğu bizim için çok açıktı. Devrimden önce de sonra da düşüncemiz şuydu: hemen veya her halükârda çok kısa sürede, diğer ülkelerde, daha gelişmiş kapitalist ülkelerde devrim başlayacaktır, yoksa yok olmaya mahkûmuz. Bu bilince rağmen her durumda ve her ne pahasına olursa olsun sovyet sistemini korumak için her şeyi yaptık. Çünkü sadece kendimiz için değil, uluslararası devrim için çalıştığımızı biliyorduk. Bunu biliyorduk, bu inancımızı Ekim devriminden önce de, hemen ardından Brest-Litovsk Barışında da ifade ettik. Ve genel olarak bu doğrudur."

komünizmi ilan ederken Stalinist sahtekarlık okulunun Marksizmle en ufak bir alakasının olmadığını ve gücün verdiği şımarıklık ve yüzüzlüğe nasıl kapıldığını da net bir şekilde anlatıyor.

Tek ülkede sosyalizm teorisile devrimci Marksizm'e ve sosyalist hedeflere vurulan darbenin teorik açıklanmasının köşe taşları döşenmeye başlanmıştır. İlk elde dünya devrimi ve enternasyonalist geleneklerden kopuş gerçekleşmiştir. Rusya içine kapanmış, bürokratların istedikleri gibi at sürdükleri bir mekana çevrilmiştir. Böylece yeni rejimde bürokratlar diledikleri gibi zenginlik, güç ve sefahat içinde yaşayacaklar; Rusya'nın yoksul halkı ve proleterlerine ise vahşi sömürü ve baskı düşecekti. İçe kapanmacı bu eğilim, en başta yeni oluşan bu durumun verili olarak kabul edilmesi ve yeni düzenin kendisini garantiye alması ve tam anlamıyla yerleşmesi anlamına geliyordu.

"Tek ülkede sosyalizm" teorisi aynı zamanda sosyalizm kavramını da anti-Marksist biçimlere sokarak Rusya'daki rejimi haklı çıkarmaya çalışıyordu. Buna göre sosyalizm ekonomik planlama, ulusal kalkınmacılık-devlet mülkiyeti ve bununla kol kola giden azgın bir milliyetçiliğe indirgeniyordu. Evet, yeni devlet aygıtının sahipleri Bolşevik geleneğin en çok nefret ettiği büyük Rus şovenizmini hortlatmış, bunu da kendi çıkarları için kullanmıştır. Öyle ki SSCB, halklar hapisanesine dönüşmüş, ezilen uluslar üzerinde terör estirilmiştir. Çarlık zamanında uygulanan ülke içi pasaport sistemine geçilmiştir. Stalin'in

Troçki'nin Yahudi bir aileden gelmesini bile diline dolamaması Marks'ın ve Bolşevik Parti'nin merkez komite üyelerinden birçoğunun Yahudi kökenli oldukları düşünüldüğünde ibretliktir.

Tek ülkede sosyalizm anlayışı, aynı zamanda Stalinist pratiği model gösterek sosyalist geleneği bürokratik, otoriter, tek sesli, eleştiriye ve farklı düşüncelere tahammülsüz bir tek parti diktatörlüğü olarak ilan etti. Bu pratik Rusya dışındaki diğer Stalinist devletlerin (Çin, Kuzey Kore, Vietnam vb) ve Stalinci partilerin hepsinde görülecektir. Bu da burjuva anti-komünist propagandaya sınırsızca malzeme olacaktır. Stalinizm, böylelikle temel şiarı özgürlük olan sosyalizme bu şekilde de büyük bir darbe indirmiş olacaktır. Troçki, Stalinizm elindeki Rusya'yı şöyle özetlemiştir. "Milliyetçi bir bürokrasi halkın tepesine çıktı. İktidar ve ülke zenginlikleri bu bürokrasinin elinde bulunmaktadır. Bürokrasi sıradışı ve her yıl artan ayrıcalıklara sahiptir... Bu sınıf, ayrıcalıkları gizlemek, halka yalan söylemek, komünist formüller kullanarak komünizmle hiç ilgisi olmayan ilişkileri ve olguları haklı göstermekten sorumludur."

Stalinizm'in revizyonlarından birisi de II.Enternasyonalci aşamalar teorisi oldu. Aşamalı devrim stratejisi, Rusya'da sol hareketin en büyük tartışma konularından birisiydi. "Rusya geri kalmış, barbar, yan-feodal bir ülkedir. Sosyalizm için gerekli koşullar burada yeterince olgunlaşmamıştır. Rus Devrimi bir burjuva devrimidir." Bu görüş, Rus Devrimi konusunda Menşeviklerin temel yaklaşımıydı. Buna göre Rusya'nın koşulları sosyalizm için elverişli değildi, devrimin liderliği burjuvalarda olmalıydı. Bilindiği gibi Menşeviklerin bu yaklaşımı devrim boyunca Menşevikleri burjuvalarla işbirliği yapmaya yöneltmiş ve sonunda Menşevikler Ekim Devrimi'nin karşısında eski düzeni muhafaza eden bir pozisyona oturmuşlardır. Daha Marks 1848 Alman devriminde burjuvazinin tarihsel olarak artık ilerici bir rol oynayamayacağını ve kesinlikle barikatın karşı tarafında yer alacağını bildirmişti. Engels'in ölümünden sonra giderek düzene entegre olan II.Enternasyonal, Marksizmi bir tür ekonomik determinizme indirgemiş, reform aşamalarıyla sosyalizme varılacağını savunmuştur. Bu aşamacı anti-diyalektik anlayışa paralel olarak geri ülkelerin sosyalizm için burjuva safhayı yaşaması gerektiği savunulmuştur. Bu yüzden de Rusya'da devrim burjuva karakterlidir ve sosyalistlerin görevi burjuvaziye yardımcı olmaktır. Menşevikler bu düşüncenin sadık takipçileri olarak devrimde karşı saflarda bulunmuşlardır. II.Enternasyonal'in bu görüşü savunan büyük çoğunluktaki diğer seksiyonları Birinci Dünya Savaşı'nda milliyetçi tutumlar takınarak emperyalist savaşta ulusal savunmacı bir duruş ortaya koymuşlar ve savaş sonrası patlak veren devrimlerde düzenin payandası olmuşlardır.

İşte Stalinizm, tıpkı sosyal şovenistlik gibi aşamalı devrim stratejisini de burjuva düzene dahil olmuş II.Enternasyonal'den alıyordu.

Yunanistan'dan, İspanya'ya, Çin'den, İtalya'ya kadar birçok devrimin kaderini belirlemiş Moskova, bu teoriye dayanarak devrimlerin ertelenmesini savunmuş ve o ülkelerin KP(komünist partileri)'leri ve KP'lere bağlı sendika ve militanlara sınıf işbirliğini dayatmıştır. Sonuç her seferinde devrimin satılması olmuş, bu sınıf işbirlikçi anti-Leninist siyaset nedeniyle işçi sınıfı nice yigit evladının burjuvalarca gırtlaklanmasını izlemek zorunda bırakılmıştır. Kitleler ayaklandıklarında özgürlükleri ve gelecekleri için kanlarını dökmeye hazır olduklarında devrimin başarısını garanti edemezsiniz- bu devrimci öznenin dışındaki birçok faktöre bağlıdır-, ne var ki devrimin yenilgisini kesinleştirebilirsiniz.

Stalinizmin izlediği sınıf işbirlikçi siyasetin sonunda sadece Stalin döneminde 1926

İngiltere genel grevi, 1927-28 Çin, 1936 İspanya Devrimi ile İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında Yunanistan, İtalya, ve Fransa'da devrimler diğer emperyalist sistemlerle yapılan antlaşmalar sonucu ihanete uğrayarak yenilgiye uğramışlardır. Aşamalı devrim algılayışı ve Menşevik bir siyaset olan Halk cephesi politikası nedeniyle Stalinist bürokrasi, Çin Devrimi sırasında, sınıf uzlaşmacılığının açık bir örneği olacak şekilde, Çin Komünist Partisi'ne burjuva milliyetçisi Kuomintang içine girmesini salık vermiştir. 1917 Ekim Devrimi'ne rağmen, Menşevik bir politika olan burjuvazinin liderliğinde demokratik devrim çizgisinde ısrar eden Stalinist bürokrasi, böylece komünistleri ve dolayısıyla işçi sınıfını burjuvazinin kuyruğuna taktı. Troçki, Çin Komünist Partisi içinde güçlü olan Uluslararası Sol Muhalefetin üyeleri aracılığıyla bu karşı-devrimci politikaya karşı savaştı. Sürekli Devrim teorisini, Lenin'in Nisan Tezlerini ve en nihayetinde bu teorilerin ispatı olan Ekim Devrimi'ni unutsak bile, Bolşeviklerin yıllarca yürüttüğü mücadele içinde işçiler ve köylüler arasındaki ittifak hiçbir durumda ve asla partilerin kaynaşmasıyla sonuçlanmamıştı. Stalin ve Lenin'in ideolojik duruşları arasındaki büyük uçurumu, şu sözlerinden bile görmek mümkün:

1925'de Stalin, Doğu komünistlerine şunu zorunlu kılıyordu: "Komünistler, birleşik bir ulusal cephe politikasını aşmalı ve işçilerle küçük burjuvazi arasında devrimci bir koalisyon politikasını benimsemelidir. Bu koalisyon, Kuomintang modelinden sonra, üyelerini işçi sınıfı ve köylülük içinden devşiren tek bir partinin yaratılmasıyla ifade bulabilir."(Stalin, "Doğu Halkları Üniversitesi'nin Politik Görevleri" adlı konuşma, 18 Mayıs 1925 ya da 1926 basımlı Leninizmin Sorunları, s. 264) (Bu sözler, kitabın yeni baskılarından çıkarılmıştır.)

Oysa Lenin'in 1906'da şu sözleri söylüyordu: "Son öğüdümüz: Kentin ve kırsal proleterleri ve yarı-proleterleri, ayrı örgütlenin! Hiçbir küçük mülk sahibine güvenmeyin, hatta en küçüklerine veya 'çalışanlarına' bile... Biz köylü hareketini sonuna kadar destekleriz, ama hatırlamalıyız ki, bu başka bir sınıfın hareketidir, sosyalist devrimi başarabilecek ya da başaracak olan sınıfın değil."(Lenin, Eserler, Cilt IX, s. 410)

1908'de Lenin şunları söylüyordu: "Proletarya ve köylülük arasındaki ittifak, gerçekten söyleyelim ki, hiçbir durumda farklı sınıfların ya da proletarya ve köylülüğün partilerinin kaynaşması anlamında yorumlanmamalıdır. Sadece kaynaşma değil, her türden uzatmalı anlaşma da işçi sınıfının sosyalist partisi için ölümcül olacak ve devrimci demokratik mücadeleyi zayıflatacaktır."(Lenin, Eserler, Cilt XI, kısım 1, s. 79)

Troçki, emperyalistler ve Beyazların saldırıları karşısında muzaffer Ekim Devrimi ülkesini koruyan Kızıl Ordu'nun kurucusu ve lideriydi.

Troçki, komünistlerin Kuomintang'dan bir an önce kopması ve devrimi liderliğini eline alması için mücadele etti. Ancak, Stalinist bürokrasinin Çin proletaryasının Çan Kay-şek'in liderliğindeki burjuvaziye boyun eğmesine yol açan çabaları trajik bir yenilgiyi beraberinde getirdi. Devrimin yenilgisinden sonra Komünist Parti'sinin yüz binlerce üyesi Kuomintang tarafından katledildi. Sağ kalanlara şehirlerden kaçmak zorunda kaldılar.

Aşamalı devrim anlayışı ile el ele olacak biçimde Stalinizm "ileri", "demokratik" bir düzen formülasyonları icat etmiştir. Aşamalı devrim çizgisi kitlelerin "sosyalist devrim" talebini ortadan kaldırırken, onları ileri-demokratik bir düzen için mücadele etmeye çağırıştır. Sosyalist devrim mücadelesini en baştan dışlayan bu yaklaşımın ifade ettiği ileri demokratik bir düzenin tek anlamı cici kapitalizm olabilirdi. Marksist kavrayış, kapitalist düzenin sınırlarını kabul eden her yolu baştan gerici kabul eder. Bu yüzden ileri-demokratik bir düzen talebi de koca bir yalandan başka birşey değildir.

Stalinist aşamalı devrim çizgisi Türkiye devrimci hareketini de belirlemiştir. Resmi KP çizgisinin kokuşmuşluğundan kopan ve daha radikal bir mücadele için kendi yolunu çizen 68 gençlik hareketi ve çıkardığı örgütler, Stalinizmle hesaplaşamamış, bir kopuş yaratamayarak Stalinist formülasyonların esiri olmuşlardır. Türkiye'de sosyalist devrim için koşullar uygun diyerek eski Stalinist bürokratların oluşturduğu "Milli Demokratik Devrim" çizgisinin peşinde Kemalist ordu ve bürokratlar ve yerli burjuvaziyle işbirliği arayışlarına girmişlerdir. Türkiye devriminin zirve yıllarında ne yazık ki devrimcilerin programı bugünkü AB çizgisini fazla da aşamamaktaydı (Bakınız Dev Yol liderlerinden Melih Pekdemir, Birgün) Nice devrimci genç teoriyi bu haliyle öğrenmiş, samimi bir şekilde yaşama geçirmeye çalışmıştır ama sonuçları ve yaklaşım yüzünden ödenen bedeller çok ağır olmuştur. DİSK, sendika bürokrasisini ele geçirerek işçi hareketi üzerinde büyük belirleyiciliğe sahip olmuş ama bu etki her daim dalgıranlık olarak kendisini göstermiştir. DİSK'in örgütlediği meşhur 77 1 Mayısın esas sloganı "ileri demokratik bir düzen" olması Stalinist ideolojinin devrim mücadelesini nasıl kötürüme uğrattığının en büyük kanıtıdır.

Stalinizmin sınıf işbirlikçiliğinin kaynaklarından birisi faşizm ve faşizme karşı mücadeleydi. Menşevik bir siyaset olan Halk cephesi politikası, Stalinist bürokrasinin faşizme karşı mücadele taktiği olarak İspanya, Fransa ve nicelerinde uygulandı. Halk cephesi politikasının özü sınıf işbirliğine dayanıyordu. Stalinist komünist partiler sınıf hareketinin en radikal dönemlerinde, "ılımlı" burjuva ortakları korkup cepheden ayrılmasınlar diye işçi sınıfının mücadelelerini baltaladılar. Bu politika nerede uygulandıysa felaketten başka bir şey getirmedi, getiremezdi. Troçki'nin birleşik işçi cephesi siyaseti ise asıl düşmanın sermaye düzeni ve kapitalistler olduğunu bilerek, devrimci işçilerle henüz reformist olan işçilerin sınıf çıkarları doğrultusunda birleşik bir cephede bayrakları asla karıştırmadan omuz omuza mücadele etmesini savunuyordu. Böylelikle hem burjuvaziye karşı verilen mücadelede güçlü bir direniş cephesi yaratılacaktı, hem de reformist işçilerin kendi uzlaşmacı sosyal demokrat liderlerinin gerçek yüzünü görmeleri sağlanacağından onların da komünist kampa geçişini hızlandırılacaktı. Böylelikle komünistler, hem kendi bağımsız devrimci sınıf siyasetlerini izleyebilecekler hem de reformizmin kitle tabanının devrimciler lehine boşalmasını sağlayacaklardı.

Troçki, Almanya'da faşizme karşı mücadelenin Marksist yönetimini, yani KPD ile sosyal demokratların birleşik işçi cephesi oluşturulması gerektiğini savunuyordu. Troçki'nin önerdiği birleşik işçi cephesi politikası Ekim Devrimi günlerine uzanan bir maziye sahipti. Bolşevikler, general Kornilov ile birlikte bir darbe hazırlığında olan ancak daha sonra darbenin sovyetleri ve dolayısıyla kendisini ezecek olduğunu fark eden Krenski'yi kaderine terk etmeyip burjuva demokrasisini korumuşlardı. Böylece de karşı-devrimin sovyetleri ezmesini engellemişlerdi. Bolşeviklerin, o zaman 'Kornilov'u yenmek için Krenski'yi yenmek gerek' demeye hakları vardı. Onlarsa Menşeviklere ve Sosyal Devrimcilere bir birleşik mücadele cephesi önerdiler. Troçki, yaşadıkları olaya tanıklık ediyor: "Sendikal örgütlerin verdiği kefalet sayesinde hapisten kurtulup hücreden çıkınca dosdoğru Ulusal Savunma Komitesinin bir toplantısına katıldım ve orda beni hapiste tutan Krenski'nin müttefikleri Menşevik Dan ile Sosyal Devrimci Gots'la birlikte Kornilov'a karşı mücadele sorunlarını inceleyip bazı kararlar alınmasını sağladım." (Troçki, Faşizme Karşı Mücadele, s.151, Yazın Yayıncılık) Lenin durumu şöyle ifade ediyordu: "Devrimci proletaryanın, Bolşeviklerin ezilmesine, cephedeki katliamlara ve işçilerin silahsızlandırılmasına yardım ettikleri için, Sosyal Devrimciler ve Menşeviklerden, denebiliriz "öç almak" amacıyla bunları karşı devrime karşı desteklemeyi "reddebileceklerini" düşünmek, en büyük hata olurdu..."(aktaran Troçki, Faşizme Karşı Mücadele, s. 108)

Birleşik işçi cephesi taktiği Komünist Enternasyonal'in 3. ve 4. kongrelerinde hazırlanan tezlerle de onaylanmıştı. Bunlara göre: "Birleşik cephe sorunu, -kendilerini işçi sınıfına dayandıran çeşitli politik örgütler arasında bir bölünmenin bu dönemde kaçınılmaz olmasına rağmen- kapitalizme karşı mücadelede işçi sınıfı için bir birleşik cephe sağlanmasının acil ihtiyacından doğar... Eğer Komünist Partisi, Komünist işçilerle Komünist olmayan işçiler (sosyal demokratlar da dahil) arasında ortak, eşgüdümlü eylemlerin her an mümkün kılınması amacına yönelik örgütsel yollar aramamış olsaydı, işçi sınıfının çoğunluğunu, kitle eylemi temeli üzerinde kazanmaktan aciz olduğunu göstermiş olurdu... Eğer işçi kitlelerini sadece kendi bayrağımız çevresinde toplayabilseydik ... ve eğer gerek parti gerekse sendika, bütün reformist örgütleri bir çırpıda aşabilseydik, elbette en güzel şeyi sağlamış olurduk. Ama o zaman da, bizzat birleşik cephe sorunu bugünkü biçimiyle varolmazdı..."(aktaran Troçki, Faşizme Karşı Mücadele, s.201)

Menşevik bir siyaset olan Halk cephesi politikası, Stalinist bürokrasinin faşizme karşı mücadele taktiği olarak İspanya, Fransa ve nicelerinde uygulandı. Halk cephesi politikasının özü sınıf işbirliğine dayanıyordu. Stalinist komünist partiler sınıf hareketinin en radikal dönemlerinde, "ılımlı" burjuva ortakları korkup cepheden ayrılmasınlar diye işçi sınıfının mücadelelerini baltaladılar. Bu politika nerede uygulandıysa felaketten başka bir şey getirmedi, getiremezdi. Troçki'nin birleşik işçi cephesi siyaseti ise asıl düşmanın sermaye düzeni ve kapitalistler olduğunu bilerek, devrimci işçilerle henüz reformist olan işçilerin sınıf çıkarları doğrultusunda birleşik bir cephede bayrakları asla karıştırmadan omuz omuza mücadele etmesini savunuyordu.

Sosyal demokrasinin faşizmin bir kanadı olduğu ve Hitler'i yapabileceklerini küçümseyen Stalinist taktikler işçi sınıfını faşizm tehdidi karşısında savunmasız bırakıyordu. 1931 Kasım'ında Troçki olabilecekleri görmüş ve mücadelesini bu sonu önlemeye adanmıştı: "Nasyonal Sosyalist'lerin iktidara gelişleri her şeyden önce Alman proletaryasının en ileri kesiminin

imha edilmesi, örgütlerinin yok edilmesi ve (proletaryanın) kendi gücüne ve geleceğine olan inancının kaybolması demek olacaktır. Almanya'da çelişki ve zıtlıklar son derece tehlikeli bir duruma geldiği için de, Alman Nasyonal Sosyalizminin işleyebileceği cinayetlerinin yanında İtalyan faşizminin cehennemi iyice sönük ve neredeyse insani bir deney gibi gözükcektir." (Troçki, Faşizme Karşı Mücadele, s. 137-8)

Troçki, yaklaşan felaketin boyutlarını tekrar tekrar vurguladı: "Komünist işçiler; siz yüzbinler, milyonlarsınız, gidecek bir yeriniz yoktur, size yetecek kadar pasaport bulunmayacaktır. Faşizm iktidara gelirse kafalarınızın ve kemiklerinizin üstünden korkunç bir tank gibi geçecektir. Kurtuluş yalnızca amansızca bir kavganın sonundadır. Yalnız sosyal demokrat işçilerle gireceğiniz bir mücadele birliği zaferi getirebilir. Komünist işçiler, acele edin, çok az zamanınız kaldı!" (Troçki, Faşizme Karşı Mücadele, s. 157)

Troçki'nin bütün mücadelesine rağmen Stalinist Alman Komünist Partisi'nin tutumu Nazilerin iktidarının yolunu açtı. Bütün bunlara rağmen, Naziler hiçbir direnişle karşılaşmadan iktidara geldi ve 6 milyonu Yahudi olmak üzere 10 milyon insanı katletti, bütün işçi örgütleri bu dönemde yok oldu. Stalinistler Nazilere tek bir kurşun sıkmadan teslim oldu.

Troçkizm Bolşevizmin Yegane Devamcısıdır

Lenin Bolşevizm'in yaratıcısı, Troçki ise onu hayatı pahasına koruyup geliştirerek gelecek nesillere devreden kişidir. Troçkizm, Marksist Leninist geleneğin kesintiye uğramasını engellemiştir, yani onun yegane sürdürücüsüdür. Troçkizm, bir yandan Sovyet devrimini, proletaryanın kazanımlarını ve devrimci prensipleri var gücüyle savunmuş, diğer yandan tüm dünyada devrimci cepheyi yozlaştırarak sınıf kavgasını sistemin içine hapseden Stalinizmin anti-Marksist karşı devrimci özüyle hesaplaşıp proleter devrim bayrağını yükseltmiştir. Troçki ve yoldaşları, sürdürdükleri mücadele ve bu uğurda ödedikleri ağır bedeller sayesinde, tüm dünyadaki milyonlarca mücadeleciler işçi, öğrenci ve diğer gençlik kesimlerine Marksizm'in lekesiz bayrağı devredilebilmiştir. Sosyalizm kavgasına girecek yığınlar ancak, adı bugün Troçkizm olan devrimci Marksizmin yol göstericiliğinde başarılı olabilirler. Bu gerçeklik, kendisini Nepal'den Venezuela'ya bugün için de tüm yakıcılığı ile ortaya koymaktadır.

V.Umut Aslan

Lenin Bolşevizm'in yaratıcısı, Troçki ise onu hayatı pahasına koruyup geliştirerek gelecek nesillere devreden kişidir. Troçkizm, Marksist Leninist geleneğin kesintiye uğramasını engellemiştir, yani onun yegane sürdürücüsüdür. Troçkizm, bir yandan Sovyet devrimini, proletaryanın kazanımlarını ve devrimci prensipleri var gücüyle savunmuş, diğer yandan tüm dünyada devrimci cepheyi yozlaştırarak sınıf kavgasını sistemin içine hapseden Stalinizmin anti-Marksist karşı devrimci özüyle hesaplaşıp proleter devrim bayrağını yükseltmiştir.

Kentsel Dönüşüm, Konut Sorunu ve Gecekondu

Konut sorunu, kapitalist sistemin doğuşundan beri var olan bir sorundur. Sanayinin gelişmesi ve küçük atölyelerin yok olmasıyla birlikte şehirlere başlayan yoğun göç beraberinde barınacak yer sorununu da getirdi. Bu soruna Türkiye'de bulunan çözüm gecekondu

burjuvazi de bir süre sonra kabullenmek zorunda kaldı. Hatta karlı bile sayılırdı. Gecekondu sakini işçiler hem ev kirası masrafı olmadıklarından hem de köyle ve mahallerinde kurdukları dayanışma bağlarının sağladığı imkanlarla daha düşük ücretlerle yaşayabiliyorlardı.

Kentsel Dönüşüm Projeleri

Bugün kapitalist sistemin gelişmesi ve kentlerin büyümesiyle birlikte gecekondu sermayenin önünde bir engel olmaya başladılar. Şehrin muhtelif yerlerine dikilmiş gecekondu-larda oturan yoksullar için oturdukları yerler artık "fazla değerli" idi. Gecekonducuların oturdukları yerlerden sürülmelerinin vakti gelmişti. Bu yağma ve talanın adı da "Kentsel Dönüşüm Projeleri" oldu.

Kentsel dönüşüm projelerinde depresellik, manzara görür olma, temiz hava, yeşil alan, rantıbil olma gibi kıstaslar özellikle göz önüne alınarak projeler planlanmakta. Mesela İstanbul'da Gülsuyu, Aydos, Alibeyköy, Dağevleri, Derbent, Sarıyer, Zeytinburnu gibi yerleşimlerin tercih edilmesi, ancak benzer yapısal problemleri barındıran Bayrampaşa, Sultanbeyli, Ümraniye, Bağcılar, Bahçelievler, Bakırköy vb gibi bölgelerin bu projelere dahil edilmemesinin nedeni bu kıstaslardır. Yani Gülsuyu ve Aydos'un hem deprem açısından güvenli hem de Marmara'yı "ayakları altına almış oksijenli konumu" artık kapitalistler açısından orayı işgal etmiş insanların kullanımı için fazla lüks görünmektedir. Ankara'da da benzer bir durum söz konusudur. Örneğin; kentin büyümesi ile birlikte şehrin neredeyse merkezinde kalmış ve çok büyük bir rant alanı haline gelmiş olan Dikmen, Çukurambar, Yıldız gibi bölgelerde gecekondu kentsel dönüşüm projesi çerçevesinde yıkılmış yerine lüks konutlar yapılmıştır.

Bu bağlamda, kentsel dönüşüm, aslında yoksulları şehrin dışında bulunan ucube yerlere atmak gerektiği fikrine kapılan sermayenin bulduğu bir çözümdür. Kentsel dönüşüm projeleri çerçevesinde, artık kentlerin içinde bulunan bu gecekondu bölgelerine yeni ve lüks binalar dikilecek ve bu bölgelerin çevresinde de yeni ekonomik rant kapıları

2. D ü n y a S a v a ş ı sonrasında Türkiye hızlı bir kentleşme yaşadı. Y ü z b i n d e n f a z l a n ü f u s l u yerleşmeler kent o l a r a k alınır, İ k i n c i D ü n y a

Bugün kapitalist sistemin gelişmesi ve kentlerin büyümesiyle birlikte gecekondu sermayenin önünde bir engel olmaya başladılar. Şehrin muhtelif yerlerine dikilmiş gecekondu-larda oturan yoksullar için oturdukları yerler artık "fazla değerli" idi. Gecekonducuların oturdukları yerlerden sürülmelerinin vakti gelmişti. Bu yağma ve talanın adı da "Kentsel Dönüşüm Projeleri" oldu.

Savaşı sonrasında, yani 1945'te ülke nüfusunun yüzde 18,3'ü kentlerde yaşarken, bu oran 2000 yılında yüzde 60 seviyesine ulaştı. Nüfusun kentlerde hızla yığılmasına karşın, kentlerde bu gelenleri barındıracak koşullar ve altyapı hazırlanmamıştı. Şehre yeni gelenler yaşayacak konut bulamadıklarından dolayı boş buldukları kamu arazilerine gecekondu diktirler. Gecekondu adeta köyü aynen kente taşımıştı. Kente göçenler genellikle kendi köylülerinin bulunduğu semtlere göçüyorlar ve feodal bağlarını hala sıkı bir biçimde koruyorlardı. Böylece yabancı olduğu büyük şehirde dayanışma yoluyla olanaklarını kurana kadar yaşama şansı buluyorlardı. Feodal bağlar aracılığıyla ayakta kalıyor, şehir yaşamına tutunuyorlardı. Bu da kapitalist toplumun yeşerttiği yalnızlaşmış birey yerine daha çok topluca hareket edebilen insanların bulunduğu bölgeler olmasını sağlıyordu gecekondu semtlerinin. İnsanların son derece sağlıklı koşullarda yaşadığı, hiçbir altyapısı olmayan, ulaşım hizmetlerinden kısıtlı bir biçimde yararlanabilen bu yapıları konut sorununa o an için daha iyi bir çözümü olmayan

oluşacaktır. Böylece aslında sermaye bir taşla birkaç kuş vurmuş olacak, hem durgunlukta olan inşaat sektörüne ve emlak piyasasına yeni bir rant kapısı açmış olacak hem de bu binalarda oturanların etraflarında oluşturacağı ekonomik hareketlilikle diğer pek çok sektör için de canlılık sağlamış olacaktır. Bu program aynı zamanda halihazırda uygulanan neoliberal programın bir ayağı olarak da görülebilir. Kentsel dönüşüm, bir taraftan kent yoksullarına yenilerini katarken, diğer taraftan da onların yaşadıkları bölgeler ise değerli metalara dönüşmektedir. Kentsel dönüşüm, kenti neo-liberal ilkelerle biçimlendirmenin bir aracı olmuştur. Çünkü artık burjuvaların aralarındaki rekabet artmakta ve kentin biçimlendirilmesinde elde edilen karlara ulaşmakta güçlük çekmektedirler. Bunun çözümünü de alt sınıfları kentlerden dışlamakta ve bu insanların daha önce yaşadığı alanları yağmalamakta görmektedirler.

Burjuvazinin konutlarından atılacak olanlara önerdiği çözüm yollarından birisi "mortgage" yani ipotekli kredi sistemidir. Mortgage uzun yıllara yayılan banka kredileriyle, kişinin kira öder gibi ev

satın alması, ama taksitler bitene kadar evin bankanın ipotegi altında olması sistemidir.

G ö r ü n ü ş t e soruna bir çözüm getirecek gibi duran bu sistem a s l ı n d a emekçileri sermayenin acımasız kollarına teslim e t m e k t e n

Engels'in İngiliz kapitalistlerin işçiler için barınma koşullarını değiştirmesini değerlendiren şu sözleri bugüne de ışık tutuyor:

"Kapitalist üretim biçiminin işçilerimizi gün be gün hapsettiği mikrop yuvaları, korkunç kovuklar ve mahzenler kaldırmamış sadece yer değiştirmiştir. Bu konutları başlangıçta yaratan iktisadi zorunluluk, yer değiştirildiğinde dahi, bundan farklı konutlar yaratmıyacaktır. Kapitalist üretim biçimi devam ettiği sürece, konut sorununun tek başına çözülebileceğini, ya da işçilerin kaderini etkileyebilecek herhangi bir başka toplumsal soruna çözüm yolu bulacağını

başka yaptığı bir şey yok. Çünkü, ödemeler çok uzun vadelerle yapılıncı insan hayatı da bu vadelere göre şekillenmek zorunda kalıyor. İpotekli evinin elinden alınması ihtimali karşısında işçi, aldığı kredinin aylık ödemelerini sorunsuz yapmak için işini kaybetme korkusunu hissedecektir. Gerekirse daha uzun çalışacak, hak-sızlıklara ses çıkarmayacak, hak arama mücadelelerinden uzak duracaktır.

Görece bir refahın yaşandığı dönemlerinde kapitalizm, işçileri bu sistemle ev sahibi yapıyor ve belli bir süre boyunca işçi pek bir ödeme zorluğu çekmiyor. Ancak kapitalizmin kaçınılmaz krizlerinden biri gelip çatığında iflâslar birbirini kovalıyor ve kapitalistlerin ilk yaptıkları şey üretimi kısmak ve işçi atmak oluyor. İşsiz kalan işçi, belki aylarca hiçbir iş bulamayabiliyor. Bu sırada eldeki avuçtaki tükenmiş, satılabilecek eşyalar satılmış, ama kredinin geri ödemesinin sürdürülmesine o da yetmemiştir. Eşyalara konan hacizlerin ardından, banka bir kuzgun gibi eve de el koymuştur. Sonunda işçi, ailesiyle birlikte sokak kalacaktır.

Gecekonducular

Gecekonducular gibi sağlıksız barınma koşullarının bulunduğu, altyapının yetersiz olduğu sosyal ve kültürel imkanları olmayan mekanlar elbette ki konut sorununa bir çözüm teşkil etmezler. Ancak düzenin bunun dışında ciddi bir çözüm alternatifi olmaması da emekçileri çoğunlukla gecekonducularını savunmaya itiyor. Burada da genellikle gecekondu sahipleri, ki özellikle şehrin merkezinde kalmış gecekondu sahipleri, ile gecekondu kiracıları arasında farklı çıkarlar ve buna dayalı olarak farklı duruşlar ortaya çıkıyor

Gecekondu sahiplerine genel olarak gecekondu

karşılığında bu kondunun yerine yapılacak olan binadan belli bir pay veya para veriliyor. Kendilerinin de sınıf atlmasına neden olacak bu rant kapısını kullanırken talep edilen miktarın artması için de pazarlıkta elini kuvvetlendirmek adına yıkımlara direniş gösteriyorlar. Böyle bir durum karşısında devrimcilerin tutumu elbette ki bu tip kişilerin pazarlıkta elini güçlendirme çalışmalarına payanda olmak olmamalıdır. Bu durum özellikle şehir merkezlerinde kalmış, çok değerli bölgelerdeki gecekondu sahipleri için geçerli. Ancak çeşitli nedenlerle gecekondu sahiplerini, yıkılan evi yerine yeni birisini elde edemeyecek koşulları kabule zorlayan durumları ilk örneklerimiz aynı şekilde değerlendirmek haksızlık olacaktır. Şehrin göbeğindeki karlı alanların dışında kalan gecekondu sahipleri işgalci muamelesi görmekte, enkaz bedellerine evlerini boşlatmaya zorlanmaktadır. Ancak teklif edilen cüzi paraların üstüne taksitle yıllarca borçlanarak gösterilen evlere geçme şansı tanınmaktadır. Verilecek enkaz bedelinden bir de yıkım bedeli kesilmemesi için bu insanlar evlerini bile kendileri yıkmaya zorlanmaktadır.

Kentsel dönüşüm projesi kapsamındaki yıkımların en büyük mağdurlarının gecekondu kiracıları olduğunu söylemek haksızlık olmayacaktır. Belediye kondu sahiplerine iyi kötü bir yer göstermiş, karşılık olarak bir ev vermiş de kiracılar için herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Çoğu kez kiracılara yıkım tarihi bile haber verilmemiş ve eşyaları polis zoruyla boşaltılmıştır. Düşük kiralı ev bulmak zorunda olan bu kesimin İstanbul'un, Ankara'nın ya da başka bir büyük şehrin en az 300 ytl'lik kiralık konutlarına güç yetirmesi mümkün değildir. Onlara dayatılan şehrin en ücra köşelerinde yaşamak, akrabalarının yanına yerleşmek ya da geldiği köyüne geri dönmesinden başka bir şey değildir. Birçok sefer gördüğümüz gibi sokakta yaşamaya bırakılan gecekondu kiracıları belediyeye ait otobüs duraklarına "yerleşmiş" orada yaşamaya çabalıp yıkım ekiplerine direnmektedirler.

2 sene önce Güzeltepe semtinde bunun bir örneği görülmüştür. Belediyenin kiracıların hiçbir talebine karşılık vermeyip üzerlerine yıkım ekipleri ve çevik kuvveti göndermesi sonucunda günler süren çatışmalar çıkmış, barikatlar kurulmuştu. En sonunda uyguladığı terörle emekçilerin evlerini yıkmayı başaran polis halkı otobüs duraklarına sığınmaya ve direnişi oradan sürdürmeye mahkum etmişti.

Gecekonduları Savunmak Gerekir Mi?

Biz Marksistler de gecekonduların sunduğu yaşam kalitesinin yüksek olmadığını farkındayız. İsteğimiz toplumdaki her bireyin daha nitelikte konutlarda oturması. Küçük burjuva devrimcilerinden farklı olarak Devrimci Marksistler olarak gecekonduya yüce anlamlar biçiyor değiliz. Ancak bildiğimiz bir şey var ki bugün her gecekondu yıkımı sınıf savaşımında bir yere oturuyor. Gecekonduların, mücadeleleri ile daha nitelikli konutlar elde edenler tarafından değil de rant için ağız sulanan sermayedarların zoruyla boşaltıldığı her seferinde de durum böyle olacak. Gecekonduların tasfiyesi egemen sınıf karşısında yoksul halkın yenilgileri hanesine yazılacak. Hepimiz biliriz ki mücadele moral, motivasyon işidir. Egemen sınıf karşısında güçsüz ve kaybetmeye yazgılı hissedenlerin kazanma şansı yoktur. Öyleyse bırakalım gecekonduları yıkılsın, daha kötü koşullara mahkum kalınca mücadele etmek zorunda kalırlar, kira ödeyince asgari ücretle geçinemezler nasıl olsa mücadele ederler lafları bir iddia olmanın ötesine geçmediği sanırız ki son 5-10 yıllık Türkiye sınıf mücadelesi tarihi göstermeye yeter. Kazanabileceğine inancını kaybeden kitleler elinde olanla yetinmeye ya da başka çıkış yolları (ek iş gibi) bulmaya çalışacaktır. Zorlaşan koşullar kitleleri mücadele-leye itmeye yetseydi sanırız ki Afrika'da onlarca kez devrim olurdu. Ancak barınma hakkı için direnen, onu savunabilen ve bu uğurda kazanımlar elde edebilenler gelecek mücadelelere umutla bakıp onların neferleri olacaktır.

Sonuç Olarak

Sırf İstanbul'da Kentsel Dönüşüm projesi çerçevesinde şimdiye kadar bin 600'den fazla bina yıkıldı. 100 bin binanın daha yıkılması hedefleniyor. Bu da demek oluyor ki yüzbinlerce ailenin, en azından kiracı olanların, daha barınma hakkına saldırılmış olunacak. Neoliberal program çerçevesinde gecekondu semtlerini daha büyük kârlar sağlamak adına yıkıp halkın en temel barınma hakkına bile saldıran kentsel dönüşüm projesinin karşısında yer almak ve onlara karşı mücadeleye destek verilmeli. Ancak sorunun kapitalist düzende çözülemeyeceğini de net bir biçimde görmek gerekiyor. Engels'in İngiliz kapitalistlerin işçiler için barınma koşullarını değiştirmesini değerlendiren şu sözleri bugüne de ışık tutuyor: "Kapitalist üretim biçiminin işçilerimizi gün be gün hapsedtiği mikrop yuvaları, korkunç kovuklar ve mahzenler kaldırılmamış sadece yer değiştirmiştir. Bu konutları başlangıçta yaratan iktisadi zorunluluk, yer değiştirildiğinde dahi, bundan farklı konutlar yaratmayacaktır. Kapitalist üretim biçimi devam ettiği sürece, konut sorununun tek başına çözülebileceğini, ya da işçilerin kaderini etkileyebilecek herhangi bir başka toplumsal soruna çözüm yolu bulacağını sanmak budalalıktır."(Engels, F., Konut Sorunu, Odak Yayınları, Haziran 1974, s.96)

Kârını katlamaktan başka birşey düşünmeyen kapitalistlerin bu sorunu çözebileceği umudu boş bir hayalden öte bir anlam taşımaz. Özellikle böyle bir dönemde kapitalist toplumda konut sorununun çözüleceği iddiasıyla gecekonduların yıkılmasını savunmak da egemen sınıfın değişimine su taşımak anlamına gelir.

Kentsel dönüşüm projeleri çerçevesinde, artık kentlerin içinde bulunan gecekondu bölgelerine yeni ve lüks binalar dikilecek ve bu bölgelerin çevresinde de yeni ekonomik rant kapıları oluşacaktır. Böylece aslında sermaye bir taşla birkaç kuş vurmuş olacak, hem durgunlukta olan inşaat sektörüne ve emlak piyasasına yeni bir rant kapısı açmış olacak hem de bu binalarda oturanların etraflarında oluşturacağı ekonomik hareketlilikle diğer pek çok sektör için de canlılık sağlamış olacaktır.

Zafer Bakır

Kuzey Irak Operasyonu, Laiklik Tartışmaları, Cumhurbaşkanlığı Seçimi... Devletin Zirvesinde Neler Oluyor?

Devletin zirvesinde cumhurbaşkanlığı, laiklik, sınır ötesi operasyon ve benzeri keskinleşen gündemlerle suların kaynadığı bir dönemden geçmekteyiz. AKP iktidarının başlangıcından bu yana devam eden gerilimli atmosferin seçim öncesinde yaptığı zirve seçimlerin tartışma götürmez şekilde AKP'nin zaferiyle sonuçlanmasıyla dinginleşmişe benziyor. Ancak türlü gelişmelere gebe bu coğrafyada gelecekte yaşanabilecekleri kavrayabilmek için geçmekte olduğumuz süreci iyi okumak gerekiyor.

Türkiye'de kapitalizmin gelişimi eşitsiz ve bileşik gelişme yasasının anlaşılır kılacağı şekilde Batı'dan farklı bir seyir izledi. Burjuvazi, Osmanlı'nın küllerinden bir ulus devlet yaratan askeri-sivil bürokrasinin güdümünde yetişti. Türkiye burjuvazisinin embriyonu olan Gayri Müslim unsurları temizleyen rejim, yerine yaratmaya çalıştığı ulus-devlet kimliğine uygunlarını koyarken burjuvazi için bunun bedeli güdüklük,

iktidarsızlık ve irade eksikliği olacaktı. Batıdaki örneklerin aksine sivil-askeri bürokrasi burjuvazinin memurları olmaktan uzaktı. Burjuvazi geliştikçe bu gelişim seyri tersine çevrilmeye çalışılsa da bunun fırsatlarını sunan neo-liberal ajandanın ancak 12 Eylül askeri rejimi tarafından burjuvazi için uygulamaya sokulması bu süreci sekt-eye uğrattı. 80'lerin ortalarından itibaren hız kazanan Kürt dinamiği ve yaşanan iç savaş ortamı işleri ordu ve bürokrasinin lehine çevirdi ve yumruklarını masaya daha güçlü vurmalarını sağladı. Öyle ya yine burjuvazi adına sorunları asker çözüyordu. İpleri yine ellerinden kaçırarak liberal burjuvazi, Kürt sorununda Batı'daki kardeşleri gibi liberal çözüm programını uygulama iradesini kendinde bulamadı. Liberal çözüm önerilerini ortaya sunan Özal, Sabancı, Boyner gibi temsilcileri tehditlerle ya da sözlü saldırılarla yıldırıldı, ağızları tıkandı ve tekrar devletli kesimler karşısında iktidarsızlıklarını kabule zorlandı.

PKK'nin ateşkes ilan etmesi, AB sürecindeki ilerlemeler ve AKP iktidarıyla koalisyon hükümetlerinin istikrarsızlıklarından sıyrılarak neo-liberal tedbirlerin hızla uygulamaya konulmasıyla TUSİAD kanadı ve onların hükümetteki yansıması AKP elinin güçlendiğini hissetti ve buna uygun davrandı.

İşlerin tıkrında gittiği bu dönemlerde bürokrasinin önemli kadroları AKP çizgisindeki kişilerle dolduruldu, Kürt sorununda farklı söylem-

ler dillendirilmeye başlandı, AKP tabanının istediği açılımları için adımlar attı, sivil ve askeri bürokrasinin sesi ve gücünü kısacak değişikliklere hız verildi. Ancak Kasım 2005'te dergimizin 5. sayısında "Rektörler-Hükümet Savaşının Perde Arkası: Yönetici Sınıf İçinde Çatışma" yazımızda belirttiğimiz gibi "büyük burjuvazinin şu anki üstünlüğünün çok hassas ekonomik ve uluslararası konjonktürel dengeler üzerinde yükseldiğidir. Herhangi bir ekonomik kriz, Kürt sorunundaki herhangi bir niteliksel değişim ya da Ortadoğu coğrafyasında Türkiye'yi de içine alan ciddi bir kriz ve savaş durumu askeri-sivil bürokrasinin ibreyi kendi lehine çevirmesine yol açacaktır." Tespit ettiğimiz şekilde yaşanan gelişmeler ibrenin yönünün kaymasına yol açtı da. Avrupa Birliği'nin kendi iç sorunları nedeniyle Türkiye ile üyelik sürecini askıya alışı, dolayısıyla liberal burjuvazinin AB yönetici sınıflarının maddi-manevi güç ve desteğinden yoksun kalışı, ABD'nin Irak savaşının cisimleştirdiği Kürt devleti olgusu ve bu olgunun Türkiye içindeki Kürt coğrafyalarına etkileri ile Kürt hareketinin tekrardan savaş durumuna girmesi TUSİAD kanadı ve dolayısıyla AKP'nin elini zayıflattı. Tayyip'in her konuşmasından esip kükreyen üslubu ve AKP'nin saldırgan politikası askerin itibarını zedeleyecek haberleri el altından basına sızdırmaya kadar geriledi.

Askeri bürokrasi, cumhurbaşkanlığı ve Kuzey Irak üzerinden bastırdıkça bastırarak görünen yüzde AKP'yi geri planda ise liberal burjuvaziyi sıkıştırmaya çalışmaktadır. Yaratılan suni şeriat korkusu ve yükseltilen milliyetçilik ile asker, kitleleri arkasına toplayacak meşruiyet zemini yaratmakta ve kaybettiği iktidar üzerindeki nüfuzunu tekrar eline almaya çalışmaktadır. E-muhtıralarıyla AKP'ye cumhurbaşkanı seçtirmeyerek ve AKP'yi Kuzey Irak konusunda anlaştık noktasına vardırıarak istediklerini elde etmiş görünmekteydiler. Seçimler öncesinde AKP'nin sivri bir çıkış yapmaktan kaçınacağı, böyle bir çıkış yapsa bile önünün

E-muhtırayla cumhurbaşkanlığı seçiminde geri adım atmak zorunda kalan AKP seçimlerde elde ettiği büyük zaferle Gül'ü tekrar aday gösterdi.

öyle ya da böyle tıkanacağı bekleniyordu. Ancak tartışmasız seçim zaferi ve halk desteği AKP'nin elini bir süreliğine daha rahatlattı. Ancak bu rahatlamanın istenilen düzeyde olmadığını AKP'nin cumhurbaşkanlığı için Abdullah Gül'ün ismini ortaya koyana kadar ne kadar kıvrandığından, TÜSİAD'ın da "biz uzlaşa ile Gül'ün adaylığını kastetmemiştik, ama ne yapalım artık" türünden pasif desteğinden anlamak mümkün. Elde edilen zaferin AKP için bir Pirus zaferi olduğunu Tayyip'in eski saldırgan üslubundan geriye birşey kalmamasından da görüyoruz. Nice gelişmelere gebe bu coğrafyada belki de AKP şansını fazla zorlamak istemiyor.

Çatışmada Bir Koz: "Şeriat Tehlikesi"

AKP'nin iktidara gelişinden, özellikle Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yaklaşmasından beri toplum, özellikle de bu konuda hassas Aleviler şeriat korkusuyla doldurulmakta. Şeriat tehlikesi açıklamaya çalıştığımız egemen sınıf içindeki çatışmada sivil-askeri bürokrasinin eline güçlendiren, kitleleri arkasına yedeklemesini sağlayan bir gündemden başka birşey değildir. Düşünün ki bir ülkenin yönetim şeklini değiştirmek isteyen, şeriatı getirmek için çalışan bir güç, bir e-muhtıra karşısında hemen geri adım atmaya hazırdır. Bu nasıl bir güçtür ki hem rejimi şeriata dönüştürmek istemektedir, ki bu toplum içindeki birçok kesim ve orduyla çatışmayı göze almayı gerektirir, hem de zorla bile karşılaşmadan internet açıklamalarıyla hemen hizaya girmektedir. Bırakın AKP gibi ılımlı bir partiyi daha radikal bir söyleme sahip Refah partisinin bile Sincan'dan tanklar geçtiğinde kaç parçaya bölündüğünü hep birlikte gördük.

Ortada geçek bir şeriat tehlikesi yoktur. Var olan kitleleri arkasına yedeklemek, ayrıcalıkları ve nüfuzunu korumak ve güçlendirmek için yaratılan suni bir yaygaradır.

Burada bazıları şeriat tehlikesi olamasa bile toplumun muhafazakarlaşması tehlikesinin olduğundan bahsedebilir. Burada da şunu sormak gerekir ki: kimdir bu muhafazakarlaşmanın mimarı? 12 Eylül rejimi. Kenan Evren değil midir Kuran'dan alıntılar yaparak dolaşan, 12 Eylül rejimi değil midir "Komünizmin panzehiri İslamdır" anlayışıyla zorunlu din dersleri getiren, İmam Hatip liselerinin sayısını katlayan, tarikatları palazlandıran? Öyleyse toplumun muhafazakarlaşması tehlikesi karşısında güvenilecek olanlar bu muhafazakarlaşmanın mimarları olamaz.

Sınır Ötesi Operasyon Gündemi

Irak savaşının başlangıcından beri tartışılan, "girdik, giriyoruz, gireceğiz" söylemleriyle sürekli gündemleri işgal eden Kuzey Irak'a yönelik sınır ötesi operasyon tartışmaları gündemi son günlerde her zamankinden fazla işgal etti. Operasyon ısrarlarının altında bir yanda 1 Mart tezkeresi ve Irak savaşı gündemiyle birlikte ABD ile stratejik ortaklığı bozulan Türkiye'nin Irak ve dolayısıyla Kürt devleti konularında belirleyiciliğinin azalmasının yarattığı kaygılarla PKK'nin tekrar silaha sarılması var. Ancak bu gürültü patırtıyı büyük oranda egemen sınıfın bir iç çatışma alanı olarak algılamak gerekir. TSK'nın hazırladığı kendi raporunda ABD'ye rağmen böyle bir operasyonun yapılamayacağını neredeyse kabul ettiği, ABD'nin istikrarsızlığa yol açma potansiyelleri olmayan böyle bir operasyonu onaylamayacağını ve bir operasyon yapılacak olsa bile bunun kamuoyuna yönelik basın açıklamalarıyla açıklamayacak kadar profesyonel olunduğu düşünüldüğünde bu ısrarın AKP ve liberal burjuvaziyi kenara sıkıştırmak ve etkisini artırmak anlamı taşıdığı açığa çıkmaktadır.

PKK'nin ateşkesi sonlandırmasıyla birlikte kayıpların yaşanmasından sonra genelkurmay tarafından bu durumun yegane çözümünün Kuzey Irak'a yönelik sınırötesi operasyonda ve böylece de dış desteğin kırılmasında olduğu tespit edilmiştir. Oysa ki Genelkurmay Başkanı'nın PKK'ye yardım eden muhtarlardan, imamlardan ve dağdaki 1 kişiyi destekleyen köydeki 10 kişinin varlığından bahsetmesi bile bu yaklaşımıyla zıtlık içindedir. Genelkurmay Başkanı bu açıklamasıyla tariflediği dinamiklerin içeriden tetiklendiğini zaten kabul etmektedir.

1983'ten bu yana 24'ten fazla sınırötesi operasyon yapan, hala halihazırda sınırötesinde azımsanmayacak bir askeri varlığı olan ve bu varlıkla askeri operasyonlara devam eden ve de yerleştiği sınırdan Kuzey Irak'ın içlerini topçu ateşiyle bombalayan bir ülkede bu sorunun askeri müdahalelerle yok edilemeyeceği fikrinin artık oluşması beklenir. Sıradan bir insanın bile şunu sorması beklenir: bugüne kadar yapılan bunca operasyon neyi değiştirdi ki bugünkü bir değişiklik yaratsın? Ancak bu fikrin oluşması tehlikesine karşı özel bir propaganda yürütülmektedir. Vatansever kuvvacı güçler, gerektiğinde tehlikeyi(!) her an hatırlatıcak eylemler için halk arasına karışarak hazırda beklemektedir.

Barış çağrılarına kulaklar tıkanarak, ateşkese karşı askeri operasyonlara hız verilerek, Kürt hareketinin mecliste temsiline karşı olmadık engeller çıkarılarak, Batı'da Kürtlere yönelik linçler teşvik edilerek, barış, demokrasi ve adil bir çözüm söylemiyle sokağa çıkanlar ezilmeye çalışılarak Kürt sorununa olsa olsa çözümsüzlük dayatılmaktadır. Yeni bir sınırötesi

Barış çağrılarına kulaklar tıkanarak, ateşkese karşı askeri operasyonlara hız verilerek, Kürt hareketinin mecliste temsiline karşı olmadık engeller çıkarılarak, Batı'da Kürtlere yönelik linçler teşvik edilerek, barış, demokrasi ve adil bir çözüm söylemiyle sokağa çıkanlar ezilmeye çalışılarak Kürt sorununa olsa olsa çözümsüzlük dayatılmaktadır. Yeni bir sınırötesi operasyonun bu konuda dayatılan çözümsüzlüğü derinleştirmekten başka bir anlamı olmayacaktır. Böyle bir operasyon yıllarca farklı sınırlar içinde sürekli baskı, yoksulluk ve eziyetlerin mağduru olmuş Kürt halkının üzerindeki baskıları, zulmü ve dolayısıyla ezilmişliğini daha da artıracaktır. Halklar arasında düşmanlığı körükleyecektir. Operasyon sırasında tek vücut olunması söylemiyle içeride bütün muhalif seslere yönelik ağır bir baskı mekanizması işleyecek, Türkiyeli diğer ezilenlerin ve işçi sınıfının üzerindeki baskıların, yoksulluğun artışına neden olacaktır.

operasyonun bu konuda dayatılan çözümsüzlüğü derinleştirmekten başka bir anlamı olmayacaktır. Böyle bir operasyon yıllarca farklı sınırlar içinde sürekli baskı, yoksulluk ve eziyetlerin mağduru olmuş Kürt halkının üzerindeki baskıları, zulmü ve dolayısıyla ezilmişliğini daha da artıracaktır. Halklar arasında düşmanlığı körükleyecektir. Operasyon sırasında tek vücut olunması söylemiyle içeride bütün muhalif seslere yönelik ağır bir baskı mekanizması işleyecek, Türkiyeli diğer ezilenlerin ve işçi sınıfının üzerindeki baskıların, yoksulluğun artışına neden olacaktır.

Ordu, seçimler öncesinde AKP'yi yarattığı milliyetçi histeri ile köşeye sıkıştırarak meclisten tezkereyi aldı. Ancak tezkerenin çıkışı netleşmeden önce operasyon yapılması gerektiğini basın açıklamalarıyla açıklayanlar şimdilerde sessizliğe bürünmüş durumdadır. Bu durum bile operasyon ısrarının bir iç hesaplaşmanın yansıması olduğunu ortaya koymaktadır. TSK, hazırladığı Kuzey Irak raporunda ABD'ye rağmen bu operasyona girişilemeyeceğini ifade etmişti. ABD de böyle bir operasyonu istemediğini açıkça ifade etti. Bu bağlamdan bakıldığında her ne kadar asker meclisten sınırötesi operasyon tezkeresini alsa da büyük ihtimalle ya konu açıldığı gibi hızla kapatılacak ve hasır altı edilecek ya da ABD ile anlaşarak havadan bir bombalama ve takibinde özel timlerin operasyonu ile toplumda yükseltilen hava boşaltılacaktır. Ancak bu tarz küçük çaplı bir operasyonun bile yukarıda bahsettiğimiz sonuçları yaratacağı aşikardır.

Kaldı ki uluslararası konjonktürel gelişmeler bazen yönetici sınıfları alt sınıfların tam tabiyet ve teslimiyeti altında, ki bu milliyetçi havanın yükseltilmesiyle sağlanmaya çalışılmaktadır, çılgınlıklara itebilir. Türkiye yönetici sınıfı gözünü karartıp ABD ile çatışmayı, 150 yıllık Batı yöneliminden vazgeçip Ortadoğululaşmayı göze alarak böyle bir operasyona da girişeceği anlar da gelebilir. Böyle bir durumda ertensiyonalist devrimcilerin üzerinde büyük bir sorumluluk ve devlet tarafından yaratılan büyük bir baskı olacaktır. Bırakın burjuva politik unsurları, bugün kendine devrimci sıfatlar yakıştıran birçok sol çevre böyle bir çatışma durumunda ABD'ye karşı Kıbrıs çıkarılmasında olduğu gibi askere yazılarak, hatta bizzat asker alımları örgütleyerek kimin arkasında saf tutacağını gösterecek ve şovenist-yurtsever bir tutum takınacaktır. Devrimci Marksistler ise her türlü baskıya rağmen devrimci yenilgeci politik duruşuyla her türlü şovenist girişime ve sonuçlarına karşı sonuna kadar direnecektir.

Türkiye yönetici sınıfı gözünü karartıp ABD ile çatışmayı, 150 yıllık Batı yöneliminden vazgeçip Ortadoğululaşmayı göze alarak böyle bir operasyona da girişeceği anlar da gelebilir. Böyle bir durumda ertensiyonalist devrimcilerin üzerinde büyük bir sorumluluk ve devlet tarafından yaratılan büyük bir baskı olacaktır. Bırakın burjuva politik unsurları, bugün kendine devrimci sıfatlar yakıştıran birçok sol çevre böyle bir çatışma durumunda ABD'ye karşı Kıbrıs çıkarılmasında olduğu gibi askere yazılarak, hatta bizzat asker alımları örgütleyerek kimin arkasında saf tutacağını gösterecek ve şovenist-yurtsever bir tutum takınacaktır. Devrimci Marksistler ise her türlü baskıya rağmen devrimci yenilgeci politik duruşuyla her türlü şovenist girişime ve sonuçlarına karşı sonuna kadar direnecektir.

Lenin ve Emperyalist Savaş

Lenin, 1916'da şöyle yazmıştı, "Ezilen sınıflar arasında sevilen devrimci önderler öldükten sonra, düşmanlarının, ezilen sınıfları aldatmak için, onların adlarını üstlenmeye çalışmaları tarihte her zaman görülen bir durumdur." Tarih bu süreci hiç kimseye, Lenin'in kendisine karşı olduğu kadar acımasız bir biçimde gerçekleştirmedir. Kremlin'in bugünkü resmi öğretisi ve Komintern'in emperyalizm ve savaş sorunu üzerine politikaları, Lenin'in varmış olduğu ve partiyi 1914'ten 1918'e kadar geçen süre içinde taşıyıp getirdiği tüm sonuçları ayaklar altına almaktadır.

1914 yılının Ağustosunda savaşın patlak vermesiyle birlikte ortaya çıkan ilk soru şuydu: Emperyalist ülkelerin sosyalistleri "anavatanın savunulmasını" üstlenmeli miydiler? Konu birey olarak sosyalistlerin askerlik yükümlülüklerini yerine getirip getirmeye-

cekleriyle ilgili değildi -bu konuda başka seçenek yoktu; firar devrimci bir politika değildir. Sorun şuydu: Sosyalist partiler savaşı siyasi olarak desteklemeli miydiler? Savaş bütçesine oy vermeli miydiler? Hükümete karşı mücadeleyi bırakmalı ve "anavatanı savunmak" için ajitasyon yürütmeli miydiler? Lenin bu sorulara cevabı şu oldu: Hayır! Parti böyle yapmamalıydı, bunu yapmaya hakkı yoktu. Bir savaş söz konusu olduğu için değil, fakat bu gerici bir savaş olduğu için, köle sahipleri arasında, dünyanın yeniden paylaşılması için yapılan bir it dalaşı olduğu için.

Avrupa kıtası üzerinde ulus devletlerin oluşumu, yaklaşık olarak Büyük Fransız Devrimi ile başlayan ve 1870-71 Fransa-Prusya Savaşı ile sona eren bütün bir dönemi kaplamıştır. Bu dramatik on yıllar boyunca savaşlar ağırlıklı olarak ulusal bir karaktere sahiptiler. Savaşlar, bu dönem boyunca son derece ilerici bir tarihsel karaktere sahip olan üretici güçlerin ve kültürün gelişimi için zorunlu olan ulus devletlerin kurulması ya da savunulması için yürütülüyordu. Devrimciler yalnızca ulusal savaşları siyasi

olarak destekleme hakkına sahip değildiler; bunu yapmakla yükümlüdürler.

Avrupa kapitalizmi 1871 ile 1914 yılları arasında yalnızca kendisini ulusal devletler temeli üzerinde geliştirmekle kalmadı, tekeli ya da emperyalist kapitalizme dönüşerek kendi ömrünü de uzattı. "Emperyalizm, kapitalizmin tüm gücünü tükettikten sonra, çöküşe geçtiği aşamadır." Bu çöküşün nedeni üretici güçlerin gerek özel mülkiyet çerçevesinde, gerekse de ulus devletin sınırları tarafından elinin kolunun bağlanmış olmasında yatmaktadır. Emperyalizm dünyayı bölmeye ve yeniden bölmeye çabalamaktadır. Bu noktada ulusal savaşların yerini emperyalist savaşlar alır. Bunlar tepeden tırnağa gerici bir karaktere sahiptir ve tekeli sermayenin içinde bulunduğu çıkmazın, durgunluğum ve çürümenin bir ifadesidir.

Emperyalizmin Gerici Doğası

Bununla birlikte dünya halen çok heterojen bir yapıya sahip olmayı sürdürüyor. Gelişmiş ülkelerin baskıcı emperyalizmi, ancak gezegenimiz üzerinde diğer geri kalmış ülkeler, ezilen uluslar, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler bulunduğu sürece var olabilir. Ezilen halkların ulusal birlik ve ulusal bağımsızlık için verdikleri mücadeleler, bir taraftan o ulusların kendi gelişimleri için daha elverişli koşulları hazırlarken, diğer yandan emperyalizme darbe verdikleri için iki kat daha ilerici. Sosyalistlerin, çağdaş, emperyalist, demokratik bir cumhuriyetle, sömürge bir ülkedeki geri, barbar bir monarşi arasındaki mücadelede, monarşisine rağmen tümüyle ezilen ülkenin tarafında ve "demokrasi"sine rağmen ezen ülkenin karşısında olmalarının nedeni tam da budur.

Emperyalizm kendi özgül amaçlarını -sömürge-ler, pazarlar, hammadde kaynakları, nüfuz alanları ele geçirmek- "saldırganlara karşı barışı korumak", "anavatanın savunulması", "demokrasiyi savunmak" vb. türünden fikirlerle kamufle eder. Bu fikirler baştan aşağıya yanlıştır. Her sosyalistin görevi, bunları savunmak değil bilâkis halkın önünde maskesini düşürmektir. Lenin 1915 yılının Mart ayında, "İlk askeri saldırıyı hangi grubun yaptığıнын veya savaşı ilk kimin ilân ettiğinin sosyalistlerin taktiklerinin belirlenmesinde hiçbir önemi yoktur," diye yazıyordu. "Anavatanın savunulması, düşman istilâsını geri püskürtmek, bir savunma savaşı yürütmek gibi ifadeler, her iki tarafta da tamamen insanları kandırmaya yöneliktir." "On

1914 yılının Ağustosunda savaşın patlak vermesiyle birlikte ortaya çıkan ilk soru şuydu: Emperyalist ülkelerin sosyalistleri "anavatanın savunulmasını" üstlenmeli miydiler? Konu birey olarak sosyalistlerin askerlik yükümlülüklerini yerine getirip getirmeyecekleriyle ilgili değildi -bu konuda başka seçenek yoktu; firar devrimci bir politika değildir. Sorun şuydu: Sosyalist partiler savaşı siyasi olarak desteklemeli miydiler? Savaş bütçesine oy vermeli miydiler? Hükümete karşı mücadeleyi bırakmalı ve "anavatanı savunmak" için ajitasyon yürütmeli miydiler? Lenin bu sorulara cevabı şu oldu: Hayır! Parti böyle yapmamalıydı, bunu yapmaya hakkı yoktu. Bir savaş söz konusu olduğu için değil, fakat bu gerici bir savaş olduğu için, köle sahipleri arasında, dünyanın yeniden paylaşılması için yapılan bir it dalaşı olduğu için.

yıllarca" diye açıklıyordu Lenin, "üç haydut (İngiltere, Rusya ve Fransa'nın burjuvazileri ve hükümetleri) Almanya'yı yağmalamak için silahlandılar. Üç haydut daha ısmarladıkları yeni bıçakları ele geçiremeden, iki haydudun (Almanya ve Avusturya-Macaristan) bir saldırı başlatması şaşırtıcı bir durum mudur?"

Savaşın nesnel tarihsel anlamı proletarya için belirleyici öneme sahiptir: savaşı hangi sınıflar yürütüyor? Ve bunu ne amaçla yapıyorlar? Belirleyici olan budur, düşmanın daima halka başarılı bir şekilde saldırgan olarak resmedilebildiği diplomasi kurnazlığı değil. Emperyalistler tarafından demokrasi ve kültür sloganlarına yapılan göndermeler de aynı derecede yalandır. "... Alman burjuvazisi... işçi sınıfını ve emekçi kitleleri, savaşın... özgürlük ve uygarlık için ve Çarlık tarafından ezilen halkları özgürleştirmek için yürütüldüğüne ant içerek aldatılmaktadır. İngiliz ve Fransız burjuvazileri... işçi sınıfı ve emekçi kitleleri, savaşın... Alman militarizmine ve despotizmine karşı yürütüldüğüne ant içerek aldatılmaktadır." Şu ya da bu türden bir siyasi üstyapı, emperyalizmin gerici ekonomik temelini değiştiremez. Aksine, üstyapıyı kendine tâbi kılan bu temeldir. "Günümüzde... hâlâ ilerici bir burjuvazi veya ilerici bir burjuva hareket düşünmek aptalcadır. Burjuva demokrasileri bütünüyle... gericileşmiştir." Emperyalist "demokrasi"ye ilişkin bu değerlendirmeye, tüm Leninist anlayışın temel taşı oluşturmaktadır.

Emperyalist kamplar tarafından yürütülen savaş, anavatan savunması ya da demokrasi için değil, dünyanın yeniden paylaşımı ve sömürgeci köleleştirme için yapıldığından, sosyalist bir insanın bir haydut kampı diğerine tercih etme hakkı yoktur. "Uluslararası proletarya açısından, savaşın iki ulusal gruptan hangisinin yenilgisinin sosyalizm için daha az zararlı olacağını belirlemeye" çabalamak tamamen boşunadır. Lenin, 1914 yılının Eylül ayının daha ilk günlerinde, emperyalist ülkelerin her biri ve tüm gruplaşmalar için savaşın içeriğini şu şekilde nitelendirmişti: "Pazarlar için ve yabancı toprakları yağmalamak için mücadele, tüm ülkelerde proletaryanın devrimci hareketinin önünü kesme ve demokrasiyi ezme gayreti, bütün ülkelerin proleterlerini aldatma, bölme ve ezme dürtüsü, burjuvazinin çıkarları için bir ulusun ücretli kölelerini diğer ulusun ücretli kölelerine karşı kışkırtma isteği; savaşın gerçek içeriği ve anlamı sadece budur." Bütün bunlar Stalin, Dimitrov ve şürekasının bugünkü öğretisinden ne kadar da uzak!

Barış için pasifist iç çekişlerle emperyalist savaşa karşı mücadele vermek mümkün değildir. "İşçi sınıfını aldatma yollarından biri de pasifizm ve soyut barış propagandasıdır. Kapitalizm altında, özellikle de onun emperyalist aşamasında, savaşların olması kaçınılmazdır." Emperyalistler tarafından kararlaştırılacak bir barış, ancak yeni bir savaştan önceki soluklanma dönemi olabilir.

Yalnızca savaşa ve savaşı üreten emperyalizme karşı devrimci bir kitle mücadelesi, gerçek barışı sağlayabilir. "Bir dizi devrim olmaksızın, sözde demokratik barış bir orta sınıf ütopyasıdır."

Pasifizmin uyuşturucu ve zayıflatıcı yanılsamalarına karşı mücadele, Lenin'in öğretisindeki en önemli unsur olarak ortaya çıkar. Lenin, "kapitalizm altında apaçık bir ütopya olan silahsızlanma" talebini, özel bir düşmanlıkla reddetti.

Sosyal-Şovenizmin Kökleri

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi partilerinin çoğu, savaş sırasında kendi burjuvazilerinin tarafına geçtiler. Lenin bu eğilimi sosyal-şovenizm olarak adlandırdı: lafta sosyalizm, davranışta şovenizm. Enternasyonalizme ihanet gökten zembille inmedi, reformist uyarlanma politikalarının kaçınılmaz bir devamı ve gelişmesi olarak ortaya çıktı. "Opportunizm ve sosyal-şovenizmin ideolojik-politik içeriği bir ve aynıdır: sınıf mücadelesi yerine sınıf işbirliği, kendi hükümeti zor durumdayken bu zorluklardan devrim için yararlanmak yerine kendi hükümetini desteklemek."

Son savaştan hemen önceki -1909'dan 1913'e uzanan- kapitalist refah dönemi proletaryanın üst katmanlarını çok sıkı bir biçimde emperyalizme bağladı. Emperyalist burjuvazinin sömürgelerden ve genel olarak geri kalmış ülkelerden emperyalist burjuvazi tarafından elde edilen süper kârların ağız sulandırıcı kırıntıları, işçi aristokrasisi ve işçi bürokrasisinin payına düştü. Bu nedenle, onları yurtseverliğe iten şey doğrudan doğruya emperyalizmin politikalarındaki kişisel çıkarlarıydı. Bütün toplumsal ilişkileri tüm çıplaklığıyla açığa vuran savaş boyunca, "oportünistler ve şovenistler, burjuvaziyle, hükümetle ve Genel Kurmayla ittifakları nedeniyle büyük bir güce kavuşmuşlardı."

Sosyalizmdeki ara ve belki de en yaygın eğilim, barış zamanında reformizmle Marksizm arasında salınan ve bir yandan kendilerini kaba, pasifist sözlerle gizlemeye devam ederken neredeyse istisnasız olan sosyal-şovenistlerin esiri olan sözde merkezdir (Kautsky vb.). Kitlelere gelince, onlar kendilerinin on yıllardır yaratmış oldukları aygıtları tarafından gafil avlandılar ve aldatıldılar. Lenin, İkinci Enternasyonal'in işçi bürokrasisinin sosyolojik ve siyasi bir değerlendirmesini yaptıktan sonra yarı yolda durmadı. "Opportunistlerle birlik, işçilerin "kendi" ulusal burjuvazileriyle ittifak yapmasıdır ve uluslararası devrimci işçi sınıfı saflarında bir bölünmeye işaret eder." Buradan, enternasyonalistlerin sosyal-şovenistlerden kopmaları gerektiği sonucu çıkar. "Şu anda sosyalizmin görevlerini yerine getirmek olanaksızdır, oportunizmden..." ve merkezciikten, "sosyalizm içindeki bu burjuva eğilimden kesin bir şekilde kopmadıkça işçilerin gerçek bir enternasyonal birliğini sağlamak mümkün değildir." Bizzat partinin adının değiştirilmesi gerekmektedir. "Lekelenmiş ve alçaltılmış olan "Sosyal-Demokrat" ismini bir kenara atıp, eski Marksist isme, Komünist ismine geri dönmek

daha iyi olmaz mı?" İkinci Enternasyonal'den kopmanın ve Üçüncüyü inşa etmenin zamanıdır.

* * *

O zamandan bu yana geçen yirmi küsur yılda ne değişti? Emperyalizm çok daha şiddet dolu ve baskıcı bir karakter kazandı. Bugün emperyalizmin en tutarlı ifadesi faşizmdir. Emperyalist demokrasiler birkaç basamak aşağı düştüler ve doğal ve organik olarak faşizme doğru evrim geçiriyorlar. Ezilen ulusların uyanışı ve ulusal bağımsızlık istekleri keskinleştikçe, sömürgeci baskı daha da katlanılmaz hale gelmektedir. Diğer bir deyişle, Lenin'in emperyalist savaş teorisinin temelinde yer alan tüm bu ayırt edici özellikler, şimdi çok daha canlı ve keskin bir karakter kazanmış durumdadır.

Elbette komüno-şovenistler, uluslararası proletaryanın siyasetine sözüm ona tam bir dönüş yapan SSCB'nin varlığından söz edeceklerdir. Buna kısaca şöyle cevap verilebilir: SSCB doğmadan önce de, mücadeleleri desteklenmeyi hak eden ezilen uluslar, sömürgeler vb. vardı. Eğer kişi kendi ülkesinin sınırlarının dışındaki devrimci ve ilerici hareketleri, kendi emperyalist burjuvazisini desteklemek suretiyle destekleyebiliyor olsaydı, sosyal-yurtseverlik politikası ilkesel olarak doğru olurdu. O zaman Üçüncü Enternasyonal'i kurmak için de hiçbir neden kalmazdı. Bu işin bir yanı, fakat başka bir yanı daha var. Şu anda SSCB yirmi iki yıldır varlığını sürdürüyor. On yedi yıl boyunca Lenin'in ilkeleri yürürlükte kaldı. Komüno-şovenist politikalar keskinleşmeye başlayalı sadece dört beş yıl oldu. SSCB'nin varlığı savı bu yüzden yalnızca sahte bir kılıftır.

Eğer çeyrek yüzyıl önce Lenin, sosyalistlerin uygarlığı ve demokrasiyi savunmak bahanesi altında kendi milliyetçi emperyalizmlerinin yanına geçişini sosyal-şovenizm ve ihanet olarak adlandırdıysa, o zaman Lenin'in ilkeleri açısından bugün aynı politika çok daha canicedir. Yaşasaydı Lenin'in, kapitalist uygarlık çok daha derin bir çürümeye içindeyken İkinci Enternasyonal'in tüm safsatalarını yeniden diriltten Komintern önderlerini nasıl adlandıracağını tahmin etmek güç değil.

Burada tehlikeli bir paradoks var; Komintern bayrağını Kremlin oligarşisinin izlerini silmek için kirli bir paçavraya çeviren sefil Komintern epigonları, Komünist Enternasyonal'in kurucusunun öğretilerine sadık kalanlara "dönek" diyorlar. Lenin haklıydı: Egemen sınıflar büyük devrimcilere sadece hayatları boyunca eziyet etmekle kalmazlar, ölümlemlerinden sonra onları görevi "kanunu ve düzeni" korumak olan ikonalarla çevirmeye çalışarak, çok daha incelikli önlemlerle onlardan intikam alırlar. Elbette hiç kimse Lenin'in öğretilerini savunmak zorunda değildir. Ancak bizler, onun öğrencileri, hiç kimsenin bu öğretilerle alay etmesine ve tam karşısına dönüştürmesine izin vermeyeceğiz.

Leon Troçki
1939

Lenin, 1914 yılının Eylül ayının daha ilk günlerinde, emperyalist ülkelerin her biri ve tüm gruplaşmalar için savaşın içeriğini şu şekilde nitelendirmişti: "Pazarlar için ve yabancı toprakları yağmalamak için mücadele, tüm ülkelerde proletaryanın devrimci hareketinin önünü kesme ve demokrasiyi ezme gayreti, bütün ülkelerin proleterlerini aldatma, bölme ve ezme dürtüsü, burjuvazinin çıkarları için bir ulusun ücretli kölelerini diğer ulusun ücretli kölelerine karşı kışkırtma isteği; savaşın gerçek içeriği ve anlamı sadece budur."

POLİSİN ARTAN YETKİLERİ

Kapitalizm varolduğu günden beri toplum içerisinde iki ana sınıfın mücadelesi hep varolagelmiştir. Bir yanda emeğin yoğun sömürüsü üzerine kurulu sermaye birikimine yönelen büyük burjuvazi, diğer yanda sömürülen emeği karşılığında sadece yeniden üretimine yetecek kadar ücretlendirilen proleterya. Burjuvazinin proleterya üzerinde sömürüsüne dayanan kapitalist düzen, olanca çarpıklığıyla durmaktadır. Bu çarpıklığın üstü güdük bir demokrasi anlayışıyla örtülmek istenmiştir. Burjuva demokrasisi, bütün sahteliği ve yapaylığıyla sömürü düzeninin meşruluğunu sağlamaya çalışır. Bu şekilde, emeğin sömürüsü sahteliklerle perdelenmiştir.

Lenin burjuva demokrasisinin çarpıklığını ve sahtekarlığını "Proleter Devrim ve Dönem Kautsky" adlı eserinde şu satırlarda dile getirmiştir:

"Burjuva demokrasisi, ortaçağla karşılaştırıldığında büyük bir tarihsel gelişmeye karşılık düşse de, her zaman için sınırlı, güdük, sahte ve ikiyüzlü, zenginler için bir cennet, sömürülenler ve yoksullar için bir tuzak, bir aldatmaca olarak kalır ve kapitalizm altında bu şekilde kalmaya yazgılıdır."

"Hilekarlık, şiddet, çürümüşlük, yalancılık, ikiyüzlülük ve yoksulların ezilmesi: Modern burjuva demokrasisinin, uygar bir görünüm verilmiş, cilalanıp parlatılmış dış görüntüsünün ardında gizlenen şeyler bunlardır."

Lenin'in de ifadelerinden yola çıkıldığında burjuva demokrasisi insanlığın sömürüsünün yapay parıltılar ardına gizlenmiş şekli olarak karşımıza çıkıyor. Fakat bu durumun sınıfsal hareketlerin önüne geçecek ciddi bir engel oluşturamayacağı açıktır. Sınıfsal ilişkilerin yoğunlaştığı bir ortamda toplumun iki ana sınıfının barış içinde yaşaması beklenemez. Bu durum tarihin kimi dönemlerinde kapitalizmin tahtını sallayan sınıf hareketlerine ve bunun sonucunda gerçekleşen sosyalist devrimlere zemin hazırlamıştır. Bu noktada burjuvazi sahip olduğu ayrıcalıkları korumak, sınıf hareketini bastırmak ve kontrol altında tut

mak amacıyla düzenli ordu, polis, gizli servisler, kontra yapılanmalar gibi birimleri kendi sigortası haline getirmiştir. Bu yapılanmalar, sınıf hareketinin yükseldiği durumlarda kitleleri terörlize etme, baskı ve şiddetle dağıtma yoluna gitmektedirler.

Lenin, her zaman, burjuva demokrasisini göklere çıkaran sosyal demokrasi karşısında bu yanılsamalarla dolu sözde demokratik anlayışa sert eleştiriler yöneltmiştir. Kautsky'nin aşamacı ve reformist yaklaşımı burjuva demokrasisinin nelerle dolu olduğunu algılamasına müsaade etmiyordu. Yaklaşılması gereken noktanın sınıfsal özünü Lenin şu şekilde belirtiyordu:

"Çağdaş devletlerin temel yasalarını alın, onların yönetimlerini alın, toplanma ya da basın özgürlüğünü alın, 'yurttaşların yasa karşısında eşitliği'ni alın, burjuva demokrasisinin her dürüst ve bilinçli işçi tarafından iyi bilinen ikiyüzlülüğünü her zaman göreceksiniz. Düzenin bozulması durumunda, ama aslında sömürülen sınıfın kendi kölelik durumunu bozması durumunda ve hele kölece davranmama gibi bir hevesi de varsa bu sınıfın anayasasında burjuvazinin işçilerin üzerine asker sürmesine, sıkıyönetim ilanına vb. izin veren dolambaçlı yollar ya da kısıtlamalar bulunmayan, en demokrasi da içinde, hiçbir devlet yoktur. Kautsky burjuva demokrasiyi utanmadan allayıp pulluyor; örneğin en demokrat ve en cumhuriyetçi Amerika ya da İsviçre burjuvalarının, grevdeki işçilere karşı ne yaptıkları üzerine ağızından tek söz çıkmıyor."

Türkiye'de Düzenin İşçi Hareketi, Ezilenler ve Devrimcilere Yönelik Saldırıları

Türkiye kuruluşundan itibaren katı bir militarist anlayışa sahip olarak günümüze gelmiştir. Bakıldığında tarihinde üç tane darbe, bir tanede "postmodern" darbe gören bir devletin devrimci hareketin yükseliş dönemlerinde sıkıştığı anlarda her türlü baskı aracını kullanmaktan çekinmeyeceği aşikardır, deneyimle de sabittir. Özellikle polis teşkilatı Türkiye'de toplumun değişen koşullarına göre şekil alan bir geçmişe sahiptir. Bilindiği üzere polis özellikle 12 Eylül rejimi tarafından ülkücü-şeriatçı güruhun yuvası haline getirilmiştir. Solcu polislerin örgütü Pol-Der darbeden sonra derhal kapatılmış, derneğe üye polisler tasfiye edilmişlerdir.

12 Eylül rejimine direnen emekçi eylemlikleri karşısında polisin tavrı çok sert olmuştur. 90'lı yılların gelişyle toplumun ezilen kesimleri

üzerinde polis terörü furyası başlamıştır. Devrimcilere, Doğu'da Kürtlere, faşist ideolojik kadrolaşmanın ideolojik etkisinin gözler önüne serildiği en somut durum olan Gazi Mahallesi örneğinde olduğu gibi, polis terörü devletin toplumsal muhalefet üzerindeki baskısının en önemli ayağı olmuştur. Fakat, tarih bu durumu daha net bir şekilde ortaya koymuştur. Herşey ayan beyan ortadadır: Susurluk'ta Abdullah Çatlı, Hüseyin Kocadağ ve Sedat Bucak. Bir polis müdürü, üst düzey burjuva siyasetçi ve aynı zamanda aşiret reisi ve kırmızı bültenle aranan faşist bir katil...

Son dönemde Türkiye egemen sınıfları arasındaki çelişkiler ve sistemin aksaklıkları tüm çarpıcılığıyla gözler önüne serilmektedir. Her ne kadar henüz işçi sınıfı henüz sessiz, sınıfın öncüsü devrimci Marksistler henüz zayıf olsalar da sınıf düşmanlarımız korkmaktadır. 1 Mayıs'ta Taksim'de yaşananlar bunun en büyük kanıtıdır. Sosyalistlerin zemin kazanacağı her türlü güçlü etkinliği boğmaya çalışan egemenler dikensiz gül bahçesi yaratmaya çalışmaktalar. Egemen sınıfların kendilerine yönelen tehdite duyarsız kalacaklarını varsaymak, kapitalist düzenin tarihsel özünü inkar etmek anlamına gelir. Kapitalistler için dikensiz gül bahçesi ise bir ütopyadır. Bunca çelişkinin yaşandığı bozuk düzene muhalefet her zaman olacaktır, mesela işçi sınıfının ve öncünün muhalefet bayrağını yükseltmesi ve düzenin alternatifini yeşertebilmesidir.

Türkiye gibi ekonominin çalkantılarla dolu olduğu, işsizliğin ve bununla beraber gelen yoksulluğun önemli artışlara sahne olduğu ülkelerde toplumsal patlamalar kaçınılmaz olarak yaşanmaktadır. Egemen sınıflar açısından bu potansiyel tehlikeye bir de Kürt hareketinin yarattığı tehdit eklenince Terörle Mücadele Yasası adı altında bir dizi önlemle tehditler bertaraf edilmeye çalışılmıştır. Bu yasayla birlikte polisin toplum üzerindeki baskısı olağanlaştırılmış ve yasal dayanağına kavuşmuştur. Tabii bu için ayrıntısı olarak kalıyor. Bugüne kadar polisin işlediği cürümlerin hesabı belirsiz. TMY, bunları sadece yasal olarak meşrulaştırmıştır. Polisin yasal haklarının genişletilmesi beraberinde yargısız infazı getirmiştir. Dur ihtarına uymama karşısında ateş açma özgürlüğüne kavuşan polisler 4 kişiyi katletmiş ve 10 kişiyi yaralamıştır. İnfazların artması karşısında geri adım atan Anayasa Mahkemesi'ne rağmen polis infaz yetkisini kullanma konusunda geri adım atmamakta ısrarcı kalmıştır. Yasa taslağının hazırlanması sırasında AKP milletvekili Mehmet Yılmazcan'ın sarfettiği "Bunlara dur demeye bile gerek yok, gerekirse hemen asalım, devletin huzuru her şeyden önemlidir" sözleri polis terörünün meşruiyetinin nerelere dayandığını açıkça ortaya koymaktadır.

Dünyadaki genel durum incelendiğinde ise polis terörünün sadece Türkiye'ye özgü bir durum olmadığı görülmektedir. Sadece az gelişmiş kapitalist ülkeler ve iyice güdük burjuva demokratik rejimlerde değil, güya demokrasinin beşiği AB

ülkelerinde de polis yetkileri toplumsal yaşamın terörize edilmesine neden olmuştur. Örneğin İngiltere'de yaşanan bombalı saldırılar sonrasında sokaklarda adeta Müslüman avı başlatılmıştır. İngiliz polisi, bu "av" sırasında koyu renkli olduğu için Arap'a benzeyen bir Brezilyalı'yı dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle katletmişlerdir. Fransa'da aynı şekilde polisten kaçan iki göçmen gencin elektriğe kapılıp ölmesinden sonra başlayan banliyölerdeki isyan polisin bu bölgelerde şiddetli saldırılara yönelmesine neden olmuştur. Bu seneye bakıyoruz, Almanya'da G8 toplantılarını protesto eden göstericilere yönelik polis terörünü dünya tüm çıplaklığıyla izlemiştir. Bu nedenle polise sınırsız yetkiler tanıyan AB ülkelerinin Türkiye'de çıkarılan terörle mücadele yasalarına muhalefet etmesini beklemek büyük bir yanılgıdır.

Bugüne polis yasası üzerine yapılan yeni değişiklikleri konuşuyoruz. Burjuva düzenin kendine has demokrasisi anlayışında sınır tanımadığını Haziran ayı başında yasalaştırdığı tasarıdan açıkça anlıyoruz.

TMY ile birlikte polislerin genişletilen yetkileri, yeni polis yasası ile birlikte katlanarak artırılmıştır ve toplumsal muhalefete uygulanacak her türlü baskı yasal zemine oturtulmuştur.

Yeni Polis Yasası Ne Getiriyor?

Çıkarılan yasayla polisler toplumsal yaşama istediği şekilde müdahale etme yetkisi verilerek, toplumun muhalif ve ezilen katmanlarına yönelik saldırıların önü açılmıştır. Gözaltına alma, izinsiz arama yapma, insanları fişleme gibi her türlü anti-demokratik uygulama meşru hale getirilmiştir.

Polis yasasının içeriği şu şekilde düzenlenmiştir:

1) Polis pasaport, sürücü belgesi, vize, silah ruhsatı, vatandaşlık başvurusu yapanlar ve gözaltına alınanlardan parmak izi alacak. Alınan parmak izleri 80 yıl boyunca kayıt altında tutulacak. İstatistikçiler bu yolla 30 milyona yakın kişinin parmak izinin alınacağını ve kayıt altında tutulacağını vurguluyor.

2) Polis, üniversitelere ve okullara rektör ve dekanlardan izin almaksızın girebilecek, özerk bir yapıya sahip olması gereken üniversitelerde izinsiz üst araması yapabilecek, güvenlik tedbirleri alabilecek.

3) Polis şüpheli gördüğü şahıslardan kimlik ve bulundurma bilgileri gereken belgelerin ibrazını talep edebilecek, şüphelendiği konu hakkında soru

Polis yasa tasarısının hazırlanışı ve kanunlaşma süreci açık bir şekilde göstermiştir ki AKP'sinden CHP'sine 'demokrat' Sezer'inden, Büyükanoıt'a kadar egemen sınıfların bütün temsilcileri, kendi çıkar kavgalarını bir kenara bırakıp devrimcilere ve emekçilere yönelik saldırılara büyük bir uzlaşma içerisinde imza atmaktadırlar. Bu durum burjuva demokrasisinin güdüklüğünü ve tahammül sınırlarını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Emekçi sınıf hareketleri karşısında burjuvazi elindeki politik ve ekonomik ayrıcalıkları kitlelerin önüne birer silah olarak dikecektir.

yöneltebilecek.

4) Polis ihtarda bulunmadan -gerek gördüğü takdirde(!)- zor kullanabilecek, arabalarda, dükkanlarda izinsiz arama ve kimlik kontrolü yapabilecek, kağıt, evrak ve her türlü yazılı belgeyi de inceleyebilecek. Özel kanunlar aracılığıyla aranmazlar listesinde bulunanlardan, en başta avukatlar olmak üzere, tümünü arayabilecek.

5) Polis görevini yaparken direnişle karşılaşırsa zor kullanabilecek. Derecesini amirinin talimatıyla artırabilecek.

6) Polis 'dur' ihtarına uymayarak kaçanlara önce uyarı amacıyla, kaçmaya devam ederse de yakalanmasını sağlayacak şekilde doğrudan ateş edebilecek. Kendisine ateş edilmesi halinde 'etki, ölçü ve oranını' kendisi belirleyerek duraksamadan ateş etme yetkisine sahip olacak.

7) Kimlikleri olmayanlar gözaltına alınıp tutuklanabilecek. Kimliklerini kanıtladıklarında serbest kalabilecekler.

Görüldüğü üzere yasalar kişisel hak ve özgürlükleri gasp etmenin aracı olarak düşünülmüş ve sınırsız yetkilerle donatılan polise insanların özel yaşamına istediği şekilde müdahale hakkı verilmiştir. Fakat bizler biliyoruz ki bu saldırıların odağında zaten söz söyleme hakkı kısıtlı olan emekçiler, ezilenler ve devrimciler olacaktır. Bunu algılamak için kahin olmaya gerek yok. Yasanın çıktığı andan itibaren devrimci mücadeleye yönelik artan polis baskısı egemen sınıfların yasalarla neyi amaçladığını açıkça ortaya koymaktadır. Son günlerde Ankara'da yaşanan iki örnek polisin gelecekte yöneleceği saldırıların habercisi olarak görülmelidir. Seçim öncesinde Meclis önünde basın açıklaması yapmak isteyen HÖC'lülere çevik kuvvet saldırmış ve gözaltına almıştır. Aynı şekilde Sıhhiye'de afişleme yapan bir devrimci polisler tarafından kaçırılarak işkenceye maruz kalmış ve ıssız bir alanda terkedilmiştir. Yasanın özellikle "Şüpheli bir kişi kimliği açık bir şekilde belirleninceye kadar gözaltına alınacak ve gerekirse tutuklanacaktır." maddesi bu tarz kaçırma ve kaybetme saldırılarını sıklaştıracaktır.

Çıkarılan yasa polise 'gerekli gördüğü hallerde', sulh idare mahkemesi kararı, kararın gecikmesi halinde ise mülki idare amirinin özel emriyle kişilerin üstleri, araçları, evrak ve eşyaları ile birlikte ev ve işyerlerini de arayabilecek olması polis baskınlarının mazeret belirtmeden sıklıkla yaşanacağını göstermektedir. Bu uygulamanın polis terörünü şahlandıracığına da kuşku yoktur.

Burjuvazi sahip olduğu ayrıcalıkları korumak, sınıf hareketini bastırmak ve kontrol altında tutmak amacıyla düzenli ordu, polis, gizli servisler, kontra yapılanmalara gibi birimleri kendi sigortası haline getirmiştir. Bu yapılanmalar, sınıf hareketinin yükseldiği durumlarda kitleleri terörlere etme, baskı ve şiddetle dağıtma yoluna gitmektedirler.

Değişiklikler incelendiğinde bunun bize hiç yabancı gelmeyen durumlar olduğunu görmekteyiz. Geçtiğimiz sene tüm yurttan öğretmenlerin, emekçilerin ve devrimcilerin aktif katılımıyla gerçekleşen Eğitim-Sen eylemlerinde polisin uyguladığı şiddet, egemen sınıfların emekçilerin hak aramaları karşısında gösterecekleri daimi tepkiyi ortaya koymaktadır. Eylem öncesinde emekçileri Ankara'ya sokmayan, her türlü engellemeye girişen devlet, gerekli gördüğü durumlarda kolluk kuvvetlerinin terör uygulamasına açık çek vermiştir. Keza aynı şekilde 2007 1 Mayıs'ı da düzenin gözöndümüşlüğü bir kez daha göstermiştir. Bir gün boyunca İstanbul'u karış karış esir alan polis ayırdetmeksizin tüm İstanbul'u şiddete boğmuştur. Öyle ki bir gün içinde tüm gaz bombası stoklarını tüketilmiştir. Gösterdikleri şiddetle gerektiğinde toplumu çekinmeden terörlere edebileceklerini ispatlamaya çalışmışlardır. Çıkarılan yeni yasa ile birlikte polisin bu tavrıyla sıklıkla karşılaşmamız kaçınılmaz bir sonuçtur.

Ayrıca üniversitelere izinsiz girebilme yetkisi, özerk bir yapıya sahip olması gereken üniversitelerin polis terörüne sıklıkla maruz kalacağını göstermektedir. Sol geleneğin güçlü olduğu alanlarda bu saldırılar son dönemlerde valilik, rektörlük ve emniyet işbirliği içerisinde artmaktadır. Birçok üniversitede alternatif şenlikler polisin ve üniversite yönetiminin saldırılarına maruz kalmıştır. İstanbul Üniversitesi'nde gitar çalmak, yemekhaneye ekmek sokmak gibi uyduruk gerekçelerle solcu öğrenciler okullarından uzaklaştırılmıştır. Bu tür örneklerle

incelendiğinde çıkan yasanın sadece polisin kanuni meşruiyetini sağlama yönünde olduğunu açıkça görüyoruz.

Sonuç

Yasa tasarısının hazırlanışı ve kanunlaşma süreci açık bir şekilde göstermiştir ki AKP'sinden CHP'sine 'demokrat' Sezer'inden, Büyükant'a kadar egemen sınıfların bütün temsilcileri, kendi çıkar kavgalarını bir kenara bırakıp devrimcilere ve emekçilere yönelik saldırılara büyük bir uzlaşi içerisinde imza atmaktadırlar. Bu durum burjuva demokrasisinin güdüklüğünü ve tahammül sınırlarını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Emekçi sınıf hareketleri karşısında burjuvazi elindeki politik ve ekonomik ayrıcalıkları kitlelerin önüne birer silah olarak dizecektir. Tarihte burjuvazinin saldırılarının pek çok örneği yaşanmıştır. Türkiye tarihi de bu tarz örneklerle doludur. 15-16 Haziran işçi eylemi, 70'lerdeki devrimci hareket, 90'ların başında yeniden yükselen işçi hareketi düzenin cellatlarını toplum üzerine salmasına neden olmuştur. Kapitalist sistem varolduğu sürece bu burjuvazi ve emekçi kesimler arasındaki bu savaş devam edecektir. Bizler, devrimci mücadelenin burjuvazi tarih sahnesinden silinmeden başarıya ulaşamayacağını bilincinde olarak, hedefimizi proleter sınıf üzerinde yükselcek olan bir sosyalist devrime odaklamalıyız. Burjuvazinin polis yasası, terörle mücadele yasası gibi baskı araçlarının asıl hedefinin devrimci muhalefeti sindirmek olduğunu kitlelerin gözünde teşhir etmeli ve burjuva demokrasisinin sınırlarını genişletmek amacıyla kitlelerin göstereceği basınçtan yararlanmalıyız. Bu tavır bizleri sosyalist devrimin nihai zaferine ulaştıracak olan perspektiftir.

Mesut Çağlayan

YAŞASIN KURTULUŞ YOLU DEVRİMCİ MARKSİZM

